

รายงานการวิจัย

การเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียน
มัธยมศึกษาของประเทศไทย ครั้งที่ 5 ปีการศึกษา 2563

The fifth surveillance of alcohol, tobacco, substance use and health-risk behaviors
among high school students in Thailand in 2020

(61-02029-0074)

คณะผู้วิจัย

ผศ.ดร.วิทย์ วิชัยดิษฐ

ดร. ดาริกา ไสงาม

ศ.ดร.พญ.สาวิตรี อัจฉนาค์กรชัย

สาขาวิชาระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ได้รับทุนสนับสนุนจาก

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ธันวาคม 2564

คำนำ

โครงการวิจัยการเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ดำเนินการโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สาขาวิชาระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นการสำรวจแนวโน้มพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการเฝ้าระวังปัญหา โดยมีต้นแบบจากโครงการสำรวจรายปี Monitoring the Future (MTF) ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้นแบบ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2545-2547 โดยทำการศึกษาในระดับพื้นที่ภาคใต้ 4 จังหวัด ได้แก่ สงขลา ปัตตานี สุราษฎร์ธานี และภูเก็ต ต่อมาปี 2548 ได้เพิ่มพื้นที่ศึกษาอีก 4 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง และยะลา ผลการศึกษา พบว่าอัตราการดื่มสุราและการสูบบุหรี่ในพื้นที่ภาคใต้มีแนวโน้มลดลง แต่ความชุกของการใช้สารเสพติดในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในภาคใต้เพิ่มสูงขึ้น

ผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้คณะผู้วิจัยพัฒนาและออกแบบโครงการฯ ได้รับการสนับสนุนให้ทำการสำรวจครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) และภาควิชาการสารเสพติด (ภวส.) ดำเนินการเก็บข้อมูลซ้ำทุก 2 ปี โดยมีการดำเนินการมาแล้ว 4 ครั้ง ได้แก่ ปีการศึกษา 2550 ปีการศึกษา 2552 ปีการศึกษา 2558 และปีการศึกษา 2561 เพื่อเป็นการเฝ้าระวังแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมดังกล่าว รายงานฉบับนี้เป็นผลการสำรวจครั้งที่ 5 ปีการศึกษา 2563

การดำเนินโครงการครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายนักวิจัยทั่วประเทศ ได้แก่ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เครือข่ายองค์กรชุมชนและสมาชิกสุขภาพจังหวัดศรีสะเกษ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ และสาขาวิชาระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะผู้วิจัยหวังว่าผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วนในการนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการเฝ้าระวังปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ได้ และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนป้องกัน และแก้ไขปัญหาในกลุ่มเยาวชนต่อไป

คณะผู้วิจัย
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สาขาวิชาระบาดวิทยา
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัยการเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ครั้งที่ 5 ปีการศึกษา 2563 ดำเนินการโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา หน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมกับหน่วยงานภาคี เป็นการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนสายสามัญระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3 และ 5 และนักเรียนสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ทั่วประเทศ โครงการนี้เป็นการสำรวจซ้ำทุก 2 ปี เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฝ้าระวังแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ การประสบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในวัยเด็ก และผลกระทบจากพฤติกรรมดังกล่าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย รายงานนี้เป็นผลของการสำรวจในปีการศึกษา 2563

ระเบียบวิธีวิจัย

การสำรวจครั้งนี้มีโรงเรียนที่เข้าร่วมการศึกษาทั้งหมด 113 แห่งทั่วประเทศ มีนักเรียนตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 24143 คน โดยร้อยละ 98 ให้ข้อมูลครบถ้วนตามเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากนักเรียนทั้งสิ้น 23,659 คน แบ่งออกเป็น

- นักเรียนสายสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6,844 คน
- นักเรียนสายสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6,722 คน
- นักเรียนสายสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6,238 คน
- นักเรียนสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 จำนวน 3,855 คน

แบบเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นแบบสอบถามแบบอ่านและตอบเองโดยไม่เปิดเผยชื่อ (Self-reported, anonymous questionnaire) โดยจะใช้แบบสอบถามฉบับเดียวกันซ้ำทุกปี เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปีได้ แบบเก็บข้อมูลนี้ปรับมาจากแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลในโครงการการเฝ้าระวังพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยครั้งที่ 4 ซึ่งได้เค้าโครงมาจาก แบบสอบถามที่ใช้ในโครงการ Monitoring the Future Project และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสุ่มตัวอย่างและการเก็บข้อมูล ทำโดยให้เจ้าหน้าที่วิจัยสุ่มเลือกจังหวัดตามเขตการศึกษา และเลือกโรงเรียนตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้จากรายชื่อโรงเรียนทั้งหมดในจังหวัดนั้นด้วยวิธี simple random sampling โดยได้รายชื่อจากสำนักงานการศึกษาจังหวัด ซึ่งมีการตรวจสอบรายชื่อใหม่ทุกปี หลังจากนั้น เมื่อเริ่มภาคการศึกษาที่สอง ของปีที่ศึกษา เจ้าหน้าที่วิจัยติดต่อโรงเรียนตัวอย่าง เก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สุ่มเลือกห้องเรียนที่จะเก็บข้อมูล จากนั้นเมื่อถึงชั่วโมงกิจกรรมประจำสัปดาห์หรือชั่วโมงว่างของห้องเรียนที่สุ่มได้ เจ้าหน้าที่วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูล โดยการให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนที่สุ่มเลือกได้ตอบตามแบบสอบถามแบบอ่านและตอบเอง ใช้เวลาในการตอบทั้งสิ้นประมาณ 1 คาบเรียน (30-50 นาที) การตอบแบบสอบถามเป็นไปโดยสมัครใจ นักเรียนไม่ต้องเขียนชื่อหรือรหัสนักเรียนลงในแบบสอบถาม เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว นักเรียนจะนำเอาแบบสอบถามไปใส่ไว้ในซองที่บนหน้าห้อง เจ้าหน้าที่วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดกลับมาตรวจสอบและบันทึกข้อมูล ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่วิจัยจะขอให้ครูประจำชั้นหรือบุคลากรของโรงเรียนท่านอื่นที่มีอำนาจปกครองนักเรียนออกไปจากห้องเรียน จากนั้นจึงทำการชี้แจงข้อมูลโครงการ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม

และขอความยินยอมเก็บข้อมูลเป็นกลุ่มและแจกแบบสอบถาม ระหว่างที่นักเรียนกรอกแบบสอบถาม เจ้าหน้าที่วิจัยจะขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นและบุคลากรของโรงเรียนท่านอื่นไม่ให้มองดูคำตอบของนักเรียนในแบบสอบถาม เพื่อรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของนักเรียน คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างช่วงปลายปี 2563 ถึงช่วงต้นปี 2564

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (เน้นที่ความถี่และร้อยละ) โดยมีการถ่วงน้ำหนักการสุ่มตัวอย่าง (adjustment for sampling weights) เพื่อรายงานความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรในระดับประเทศได้

โครงการนี้ได้รับอนุมัติจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภายใต้ชื่อโครงการ “การเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ครั้งที่ 5 ปีการศึกษา 2563” หมายเลขโครงการ REC. 63-446-18-2

ผลการศึกษา

ลักษณะทั่วไปของนักเรียน

นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการและตอบแบบสอบถามครบถ้วนทั่วประเทศ มีจำนวนทั้งหมด 23,659 คน เพศกำเนิดเป็นชายร้อยละ 41.8 เป็นหญิงร้อยละ 57.7 ไม่ระบุเพศร้อยละ 0.5 ในส่วนของเพศวิถี นักเรียนร้อยละ 3.5 ระบุว่าตนเป็นเพศทางเลือก และร้อยละ 1.5 ระบุว่าไม่แน่ใจในเพศวิถีของตน นักเรียนร้อยละ 87 ระบุว่านับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 9 ระบุว่านับถือศาสนาอิสลาม นักเรียนร้อยละ 86 อาศัยอยู่ที่บ้าน/แฟลตของครอบครัว ร้อยละ 68 อาศัยอยู่กับพ่อและแม่ และร้อยละ 12 อาศัยอยู่กับเพื่อน/แฟน/อื่นๆ หรืออยู่คนเดียว นักเรียนร้อยละ 66 มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 ถึง 4.00 นักเรียนร้อยละ 31 ระบุว่าตนเคยทำงานเพื่อหารายได้ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา มีเพียงร้อยละ 1 ที่มีประวัติเคยพักการเรียนด้วยเหตุผลทางวินัย และนักเรียนร้อยละ 7 ระบุว่าตนมีแนวโน้มจะต้องออกจากการศึกษาก่อนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 19 ระบุว่าตนไม่ได้ออกกำลังกายในช่วงเทอมที่ผ่านมา และร้อยละ 45 ระบุว่าตนนอนกลางคืนน้อยกว่า 6 ชั่วโมง ในวันที่ต้องไปโรงเรียนในเทอมที่ผ่านมา

ประสบการณ์การสูบบุหรี่

ในส่วนของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั่วไป (บุหรี่ยี่ห้อทุกยี่ห้อ) นักเรียนชายร้อยละ 6 และนักเรียนหญิงร้อยละ 2 เคยสูบบุหรี่เกิน 100 มวน ซึ่งเข้าเกณฑ์มาตรฐานในการเป็น ever smokers นักเรียนชายมีประวัติการสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนหญิงอย่างชัดเจน ในกลุ่มนักเรียนที่เคยสูบบุหรี่ นักเรียนชายร้อยละ 40 และนักเรียนหญิงร้อยละ 34 สูบบุหรี่ในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ ซึ่งเข้าเกณฑ์ในการเป็น "นักสูบปัจจุบัน" ("current smokers") นักเรียนที่สูบบุหรี่ร้อยละ 70 ระบุว่าเคยตั้งใจเลิกสูบบุหรี่และเคยหยุดสูบบุหรี่ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และระบุว่าหากต้องการสูบบุหรี่ จะใช้เวลาโดยเฉลี่ย 12 นาทีในการหาซื้อบุหรี่ วิธีการได้บุหรี่ที่รายงานมากที่สุดคือการซื้อด้วยตนเอง ตามมาด้วยการได้รับบุหรี่จากบุคคลอื่นที่อายุต่ำกว่า 20 ปี กลุ่มนักเรียนที่สูบบุหรี่ในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ มีความถี่ในการสูบบุหรี่ค่อนข้างหลากหลาย แต่ร้อยละ 70 สูบบุหรี่ 5 มวนหรือน้อยกว่า ในวันที่สูบบุหรี่

ในส่วนของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า นักเรียนชายร้อยละ 17 และนักเรียนหญิงร้อยละ 8 ระบุว่าเคยสูบบุหรี่ไฟฟ้าในช่วงชีวิต ทั้งนี้ ร้อยละ 34 ของนักเรียนชายในจำนวนดังกล่าว และร้อยละ 22 ของนักเรียนหญิงในจำนวนดังกล่าว สูบบุหรี่ไฟฟ้าครั้งล่าสุดภายใน 30 วันก่อนการสำรวจ (เป็น current e-cigarette users) ข้อมูลเรื่องจำนวนวันที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า และจำนวนครั้งที่สูบบุหรี่ในวันที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า มีนักเรียนประมาณหนึ่งในสี่ไม่ตอบคำถามดังกล่าว

ประสบการณ์การดื่มสุรา

ผลการวิจัยในส่วนของ การดื่มสุรา เป็นดังต่อไปนี้

นักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม เพศชายร้อยละ 25 และเพศหญิงร้อยละ 28 เคยดื่มในช่วงชีวิต และในกลุ่มดังกล่าว นักเรียนชายร้อยละ 29 และนักเรียนหญิงร้อยละ 32 เคยดื่มในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ โดยประวัติการเคยดื่มในช่วงชีวิต และการดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์โดยตรงกับระดับชั้นเรียน

นักเรียนที่เคยดื่มสุราในชีวิตได้รายงานแหล่งที่มาของสุราในการดื่มครั้งล่าสุด โดยแหล่งที่มาที่พบได้มากที่สุด 3 ประเภท ได้แก่ ซื้อด้วยตนเอง (นักเรียนชายร้อยละ 31 นักเรียนหญิงร้อยละ 31) ได้รับสุราจากผู้สูงอายุมากกว่า 20 ปี (นักเรียนชายร้อยละ 22 นักเรียนหญิงร้อยละ 21) และการได้มาโดยวิธีอื่นๆ (นักเรียนชายร้อยละ 20 นักเรียนหญิงร้อยละ 22)

นักเรียนที่เคยดื่มสุราในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ ได้รายงานผลกระทบเนื่องจากการดื่มสุราของตนเอง โดยผลกระทบที่นักเรียนรายงานมากที่สุดได้แก่ความรู้สึกคลื่นไส้-อาเจียน (นักเรียนชายร้อยละ 43 นักเรียนหญิงร้อยละ 50) การขับซึ่รถหลังดื่มสุรา (นักเรียนชายร้อยละ 34 นักเรียนหญิงร้อยละ 25) และผลกระทบอื่นๆ เช่น ถูกตำหนิต่อว่าจากคนที่รู้จัก ทำของสำคัญหรือเงินหาย ทำบางอย่างที่ทำให้รู้สึกเสียใจในภายหลัง (ผลกระทบแต่ละประเภท รายงานโดยนักเรียนชายและหญิงประมาณร้อยละ 20-25)

ในการนี้คณะผู้วิจัยได้ถามนักเรียนทุกคนเรื่องการประสบปัญหาจากการดื่มสุราของผู้อื่นด้วย โดยปัญหาที่พบได้มากที่สุดได้แก่การถูกรบกวนระหว่างอ่าน/เรียนหนังสือ หรือเวลานอน (นักเรียนชายร้อยละ 18 นักเรียนหญิงร้อยละ 25) การถูกรังแก/ดูถูก/ตำหนิต่อว่า (นักเรียนชายร้อยละ 17 นักเรียนหญิงร้อยละ 18) และ การต้องช่วยดูแลคนอื่นซึ่งเมาสุรา (นักเรียนชายร้อยละ 15 นักเรียนหญิงร้อยละ 19)

คณะผู้วิจัยได้ถามนักเรียนทุกคนเรื่องการพบเห็นการส่งเสริมการขายสุรา และการโฆษณาสุราในงานหรือกิจกรรมต่างๆ โดยการส่งเสริมการขายที่พบเห็นได้มากที่สุดได้แก่การจัดแสดงสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ เช่น กระป๋องเบียร์ ขวดเหล้า (ร้อยละ 50 ของนักเรียนชาย และร้อยละ 58 ของนักเรียนหญิง) ส่วนงานหรือกิจกรรมที่นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามเห็นการโฆษณาสุรามากที่สุดได้แก่การงานสงกรานต์ งานปีใหม่ และงานสังสรรค์ทั่วไป

การใช้สารเสพติด

ในกลุ่มนักเรียนชาย สารเสพติดผิดกฎหมายที่ใช้มากที่สุดได้แก่กัญชา ใบกระท่อม และน้ำต้มใบกระท่อมผสมสารอื่น (4x100) เช่นเดียวกับในนักเรียนหญิง สารเสพติดถูกกฎหมายที่ใช้มากที่สุด ในกลุ่มนักเรียนชาย ได้แก่เครื่องดื่มชูกำลัง ตามมาด้วยยาแก้ปวด-ยาแก้แพ้-ยาแก้ไข้ ที่ไม่ได้กินเป็นยารักษา ในขณะที่ความชุกของการใช้สารเสพติดถูกกฎหมายแต่ละชนิดในกลุ่มนักเรียนหญิงจะกระจายเท่าๆ กันทั้งสิ้น ทั้งนี้ นักเรียนชั้น ปวช.2 ทั้งชายและหญิง มีความชุกของการใช้สารเสพติดแต่ละชนิดมากกว่านักเรียน ม.5 เพศเดียวกัน

นักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งที่รายงานว่าเคยใช้สารชนิดใดในช่วงชีวิต จะรายงานว่าเคยใช้สารดังกล่าวในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ และนักเรียนร้อยละ 50-70 ที่รายงานว่าเคยใช้สารชนิดใดในช่วง 12 เดือน จะรายงานว่าเคยใช้สารดังกล่าวในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ

ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์

ในด้านประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม พบว่านักเรียนชายร้อยละ 7 และนักเรียนหญิงร้อยละ 4 ตอบว่าตนเคยมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนกว่า 2 ใน 3 ทั้งชายและหญิงรายงานว่าเคยได้รับการสอนเกี่ยวกับเชื้อ HIV และการคุมกำเนิดที่โรงเรียน

ในกลุ่มนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนทั้งชายและหญิงครึ่งหนึ่งตอบว่าตนเคยมีคู่นอนแค่คนเดียว และร้อยละ 13-15 ตอบว่าตนดื่มสุราก่อนหรือระหว่างมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด นักเรียนชายร้อยละ 7 และนักเรียนหญิงร้อยละ 2 ตอบว่าตนใช้สารเสพติดก่อนหรือระหว่างที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด นักเรียนชายร้อยละ 76 และนักเรียนหญิงร้อยละ 86 ใช้วิธีคุมกำเนิดในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด โดยวิธีที่ใช้มากที่สุดได้แก่การสวมถุงยางอนามัย ตามด้วยการหลั่งภายนอก นักเรียนชายร้อยละ 4 และนักเรียนหญิงร้อยละ 4 ระบุว่าเคยตั้งครรรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรรภ์ ซึ่งในกลุ่มนี้ วิธีการแก้ปัญหาในกรณีมีการตั้งครรรภ์ที่รายงานมากที่สุดได้แก่การปรึกษาแฟน/คนรัก ปรึกษาครู ปรึกษาพ่อแม่ของตนเอง และปรึกษาพ่อแม่ของแฟน/คนรัก

พฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ปัญหาความรุนแรง และสุขภาพจิต

นักเรียนชายและหญิงมีพฤติกรรมการละเลยความปลอดภัยในการขับขี่หรือโดยสารรถจักรยานยนต์และรถยนต์ใกล้เคียงกัน แต่นักเรียนชายในทุกระดับชั้นปีมีการใช้ความรุนแรงและประสบปัญหาความรุนแรงมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหาภาวะซึมเศร้า (ในช่วง 12 เดือน และ ณ วันที่ตอบแบบสอบถาม) และพฤติกรรมการฆ่าตัวตายสูงกว่านักเรียนชายในทุกระดับชั้นปี ในขณะที่การกระจายตัวของจำนวนครั้งที่พยายามฆ่าตัวตายค่อนข้างใกล้เคียงกันในกลุ่มนักเรียนชายที่เคยพยายามฆ่าตัวตาย และนักเรียนหญิงที่เคยพยายามฆ่าตัวตาย

การเล่นการพนัน

ในส่วนของการเล่นการพนัน นักเรียนชายร้อยละ 12 และนักเรียนหญิงร้อยละ 9 ระบุว่าตนเคยเล่นพนันเพื่อหวังทรัพย์สิน นักเรียนที่อายุมากจะมีประวัติการเล่นพนันมากกว่านักเรียนอายุน้อย และนักเรียน ปวช. 2 มีประวัติการเล่นพนันมากกว่านักเรียน ม.5 เพศเดียวกัน ไพ่ และ ปู-ปลา-น้ำเต้า เป็นการพนันสองชนิดที่นักเรียนเล่นเป็นครั้งแรกมากที่สุด เหตุผลที่สำคัญที่สุดในการเล่นครั้งแรกคือเพื่อนชักชวน

ในกลุ่มนักเรียนชายและหญิงที่รายงานว่าเคยเล่นพนันในชีวิต ครั้งหนึ่งรายงานว่าเคยเล่นการพนันในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ มีความแตกต่างระหว่างอายุและระบบการศึกษาบ้าง แต่ต่างกันไม่เท่ากับประวัติการเล่นพนันในช่วงชีวิต โดยช่องทางที่เล่นการพนันบ่อยที่สุดได้แก่อินเทอร์เน็ต และช่องทางอื่นๆ ประเภทของการพนันที่เล่นบ่อยที่สุดได้แก่ไพ่ ตามมาด้วยการพนันผ่านอินเทอร์เน็ตประเภทอื่น แหล่งของเงินที่ใช้เล่นการพนันที่พบได้มากที่สุดคือเงินส่วนตัว ส่วนจำนวนครั้งที่เล่นการพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาอันค่อนข้างหลากหลาย นับตั้งแต่ 1-2 ครั้ง ไปจนถึง 20 ครั้งหรือมากกว่า ทั้งนี้ นักเรียนที่เคยเล่นพนันในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา เพศชายมีผลการคัดกรองพบว่าอาจมีปัญหาการพนัน (screened positive for pathological gambling) ร้อยละ 71 และเพศหญิงร้อยละ 56

การเล่นเกม

นักเรียนกว่าร้อยละ 80 ทั้งชายและหญิงในทุกระดับชั้นระบุว่าในชีวิตนี้เคยเล่นเกม ทั้งเกมออนไลน์และเกมออฟไลน์ นักเรียนชายและหญิงมีความแตกต่างกันน้อยมากในเรื่องประเภทของเกม que เล่น นักเรียนที่ระบุว่าเคยเล่นเกม กว่าร้อยละ 80 ระบุว่าเคยเล่นเกมในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ระยะเวลาและช่วงเวลา que เล่นเกมในความหลากหลายค่อนข้างมาก โดยเล่นที่บ้านตนเองบ่อยที่สุด และนักเรียนส่วนมากรายงานว่าตนเองไม่มีค่าใช้จ่ายในการเล่นเกม แต่นักเรียนชายมีแนวโน้มที่จะใช้เงินเพื่อเล่นเกมมากกว่านักเรียนหญิง

ผลการวัดการติดเกมด้วยแบบสอบถาม GAST พบว่านักเรียนชายร้อยละ 44 และนักเรียนหญิงร้อยละ 58 เริ่มมี ปัญหาในการติดเกม ส่วนนักเรียนชายร้อยละ 39 และนักเรียนหญิงร้อยละ 19 จัดอยู่ในกลุ่มผู้มีปัญหาในการเล่นเกมนหรือผู้ติด เกม โดยพบความแตกต่างระหว่างชั้นเรียนและระบบการศึกษาในกลุ่มนักเรียนแต่ละเพศค่อนข้างน้อย แต่นักเรียนชายจะมี แนวโน้มที่จะอยู่ในกลุ่มมีปัญหามากกว่านักเรียนหญิงอย่างชัดเจนในทุกระดับชั้น

การเล่นโซเชียลมีเดีย

นักเรียนส่วนใหญ่ (นักเรียนชายร้อยละ 84.4 นักเรียนหญิงร้อยละ 92.1) เคยเล่นโซเชียลมีเดีย สาเหตุหลักของการไม่ เล่นโซเชียลมีเดียได้แก่ ไม่มีเวลาว่าง และถูกผู้ปกครองห้าม ในกลุ่มนักเรียนที่เล่นโซเชียลมีเดีย นักเรียนเกินครึ่งหนึ่งในทุก ระดับชั้นทั้งชายและหญิงต่างเล่นโซเชียลมีเดียมาแล้วอย่างน้อย 4 ปี โดยแอปพลิเคชันที่ใช้บ่อยที่สุดได้แก่ Facebook, YouTube, LINE, TikTok, Instagram และ Twitter นักเรียนส่วนมากตอบว่าเล่นโซเชียลมีเดีย 20 วันขึ้นไปในช่วง 30 วันที่ ผ่านมา นักเรียนเกินครึ่งเล่นโซเชียลมีเดียวันละ 3 ชั่วโมงหรือมากกว่า และนักเรียนหญิงใช้โซเชียลมีเดียเป็นเวลานาน (มากกว่า 4 ชั่วโมง) เยอะกว่านักเรียนชาย ช่วงเวลาที่เล่นโซเชียลมีเดียมากที่สุดคือ 18.00-20.59 น. นักเรียนประมาณ 1 ใน 7 เคยโดน รังแกทางอินเทอร์เน็ต ส่วนผลคัดกรองการติดอินเทอร์เน็ตพบว่านักเรียนชายร้อยละ 52.0 และนักเรียนหญิงร้อยละ 67.4 อาจ มีปัญหาเรื่องการติดโซเชียลมีเดีย

เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์

มีผู้แบบสอบถามเพียง 7131 คน จากทั้งหมด 23,659 คนที่แจ้งความประสงค์จะตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ แบ่งเป็น นักเรียนหญิงร้อยละ 64.6 ซึ่งมากกว่าสัดส่วนนักเรียนหญิงในผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเล็กน้อย

นักเรียนชายร้อยละ 38.9 และนักเรียนหญิงร้อยละ 46.4 เคยประสบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์อย่างน้อย 1 อย่าง พฤติกรรมการทำร้ายเด็กที่พบได้มากที่สุดได้แก่การทำร้ายด้วยวาจา (ร้อยละ 14.9 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 20.3 ใน นักเรียนหญิง) พฤติกรรมการทอดทิ้งเด็กที่เด้พบได้มากที่สุดได้แก่การทอดทิ้งทางอารมณ์ (ร้อยละ 14.1 ในนักเรียนชาย และ ร้อยละ 20.9 ในนักเรียนหญิง) ปัญหาครอบครัวที่พบได้มากที่สุดเด้นักเรียนชายได้แก่การมีคนในครัวเรือนมีปัญหากการใช้สาร เสพติด (ร้อยละ 14.5) ส่วนปัญหาที่พบได้มากที่สุดเด้นักเรียนหญิงได้แก่ปัญหาครอบครัวแตกแยก (ร้อยละ 16.3)

การเปรียบเทียบผลการศึกษากับการสำรวจก่อนหน้า วิจัยรณผล บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในภาพรวม ความชุกของการดื่มสุราในการสำรวจปี 2563 น้อยกว่าปี 2561 ในขณะที่การสูบบุหรี่มีความชุกใกล้เคียง กับปี 2561 ส่วนความชุกของพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ใช้ยาผิดแผน มีเพศสัมพันธ์แต่ไม่ป้องกัน ประวัติอาการซึมเศร้า การ คิดฆ่าตัวตาย เพิ่มขึ้นทั้งในเพศชายและหญิงเมื่อเทียบกับข้อมูลการสำรวจปี 2561 และที่น่าสังเกตคือความชุกของการติดเกม

เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก (8 เท่าในนักเรียนชาย และ 2 เท่าในนักเรียนหญิง) ส่วนความชุกของพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ดื่มแล้วขับ มีเพศสัมพันธ์ ตั้งครรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรภ์ การเล่นการพนัน ลดลงทั้งในเพศชายและหญิงเมื่อเทียบกับข้อมูลการสำรวจปี 2561

ในส่วนของการพิจารณาผลการสำรวจ ผู้วิจัยขอแนะนำให้ผู้อ่านพิจารณาถึงบริบทเฉพาะของช่วงปลายปี 2563-ต้นปี 2564 ที่ทำการสำรวจ เนื่องจากเป็นช่วงของการระบาดระลอก 2-3 ของโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีมาตรการ lockdown และเว้นระยะห่างทางสังคมค่อนข้างเข้มงวด พฤติกรรมการดื่มสุรา การใช้ยาเสพติด การใช้สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ในการสำรวจนี้อาจได้รับอิทธิพลจากบริบททางสังคมในช่วงเวลานั้นๆ ซึ่งอาจทำให้ความชุกของพฤติกรรมต่างๆ นั้นสูงหรือต่ำกว่าในสภาพที่ไม่มีภาวะระบาดของโรคโควิด-19 ผู้อ่านจึงควรใช้วิจารณญาณในการพิจารณาผลการสำรวจนี้ด้วย

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ และวัตถุประสงค์การวิจัย	12
บทที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัย	14
บทที่ 3 ผลการศึกษา	22
หมวด A ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	22
หมวด B สิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียน และชุมชน	25
หมวด C การตัดเต็อนจากครอบครัวและโรงเรียน	36
หมวด D ประสบการณ์การสูบบุหรี่	42
หมวด E ประสบการณ์การดื่มสุรา	48
หมวด F ประสบการณ์การใช้ยา หรือสารเสพติด	59
หมวด G ความรู้จักและทัศนคติต่อการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด	63
หมวด H ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์	67
หมวด I ประสบการณ์ความรุนแรง การทำร้ายตนเอง และอาการซึมเศร้า	71
หมวด J ประสบการณ์การเล่นการพนัน	74
หมวด K พฤติกรรมการเล่นเกม	81
หมวด L แบบทดสอบการติตเกม	86
หมวด M พฤติกรรมการเล่นโซเชียลมีเดีย (Social media)	88
หมวด N เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์	95
บทที่ 4 เปรียบเทียบผลการศึกษา การสำรวจในปีการศึกษา 2550 2552 2558 2561 และ 2563	99
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	105

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1 จำนวนจังหวัดตัวอย่าง แยกรายภาคและเขตการศึกษา	14
ตารางที่ 2.2 เป้าหมายจำนวนตัวอย่าง แยกตามภูมิภาคและประเภทของโรงเรียน	17
ตารางที่ 2.3 จำนวนตัวอย่างที่ได้จริง แยกตามภูมิภาคและประเภทของโรงเรียน	17
ตารางที่ A.1 ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	22
ตารางที่ B.1 บุคคลในครอบครัวที่มีปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ติดเกม และชอบใช้ความรุนแรงใน 1 ปีที่ผ่านมา	26
ตารางที่ B.2 บุคคลในโรงเรียนและชุมชนที่มีปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ติดเกม และชอบใช้ความรุนแรงใน 1 ปีที่ผ่านมา	32
ตารางที่ B.3 ค่าเฉลี่ยของการประมาณจำนวน (ร้อยละ) ของนักเรียนในโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม และเพื่อนสนิทของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงชนิดต่างๆ ในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ (weighted means)	35
ตารางที่ C.1 ประสบการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุรา บุหรี่ ยาเสพติด และปัญหาครอบครัวในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	37
ตารางที่ C.2 การรับรู้ถึงนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน	40
ตารางที่ D.1 ประสบการณ์ของการสูบบุหรี่ทั่วไป ในนักเรียน	43
ตารางที่ D.2 ประสบการณ์ของการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ในนักเรียน	46
ตารางที่ E.1 ประสบการณ์ของการดื่มสุราในนักเรียน	49
ตารางที่ E.2 สถานที่ดื่มและแหล่งที่มาของสุรา	51
ตารางที่ E.3 ประสบการณ์เนื่องจากการดื่มสุราของตนเอง ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	52
ตารางที่ E.4 ประสบการณ์เนื่องจากการดื่มสุราของผู้อื่นใน 12 เดือนที่ผ่านมา	53
ตารางที่ E.5 การพบเห็นการส่งเสริมการขายสุรา หรือการโฆษณาสุรา หรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับสุรา ใน 1 สัปดาห์ ที่ผ่านมา	54
ตารางที่ E.6 การพบเห็นการโฆษณาสุรา ในงานหรือกิจกรรมต่างๆ ใน 12 เดือนที่ผ่านมา	56
ตารางที่ F.1 ความชุกของการใช้สารเสพติดต่าง ๆ ในช่วงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น	60
ตารางที่ F.2 ความชุกของการใช้สารเสพติดต่างๆ ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น (แสดงผลเฉพาะผู้ที่เคยใช้สารเสพติดในช่วงชีวิต)	61
ตารางที่ F.3 ความชุกของการใช้สารเสพติดต่างๆ ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น (แสดงผลเฉพาะผู้ที่เคยใช้สารเสพติดใน 12 เดือนที่ผ่านมา)	62
ตารางที่ G.1 การรู้จักและความคิดเห็นเกี่ยวกับการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด	64
ตารางที่ H.1 ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ I.1 พฤติกรรมเสี่ยงต่อความปลอดภัย ปัญหาความรุนแรง ภาวะซึมเศร้า และพฤติกรรมฆ่าตัวตาย ที่เกิดขึ้นในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ	72
ตารางที่ J.1 ประสบการณ์การเล่นการพนัน	75
ตารางที่ J.2 การเล่นการพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา -- เฉพาะคนที่เคยเล่นการพนันในช่วงชีวิต	77
ตารางที่ J.3 การเล่นการพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา -- เฉพาะคนที่เคยเล่นการพนันในช่วงชีวิต	79
ตารางที่ K.1 พฤติกรรมการเล่นเกมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	82
ตารางที่ K.2 พฤติกรรมการเล่นเกมในรอบ 30 วันที่ผ่านมา	84
ตารางที่ L.1 ผลการคัดกรองการมีปัญหาในการเล่นเกม	87
ตารางที่ M.1 พฤติกรรมการเล่นโซเชียลมีเดีย (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก ผลการวิเคราะห์ที่ไม่รวมผู้ที่ปฏิเสธ-ไม่ตอบคำถาม)	89
ตารางที่ M.2 แบบทดสอบการติดโซเชียลมีเดีย (เฉพาะผู้ที่เคยเล่นโซเชียลมีเดีย) (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก ผลการวิเคราะห์ที่ไม่รวมผู้ที่ปฏิเสธ-ไม่ตอบคำถาม)	93
ตารางที่ N.1 การประสบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในวัยเด็ก (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก เฉพาะผู้ที่แจ้งความประสงค์จะตอบคำถามในหมวดนี้)	96
ตารางที่ 4.1 อัตราความชุกของการดื่มสุราในนักเรียนชายและหญิง ปีการศึกษา 2550 2552 2558 2561 และ 2563	99
ตารางที่ 4.2 ความชุกของการสูบบุหรี่ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 2561 และ 2563	100
ตารางที่ 4.3 ความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนใน 12 เดือนก่อนการสำรวจ	101

บทที่ 1 บทนำ

การดื่มแอลกอฮอล์และและการใช้สารเสพติด เป็นพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพเป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญของวัยรุ่นทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ทั้งนี้ แอลกอฮอล์เป็นสารเสพติดที่วัยรุ่นนิยมใช้มากที่สุด การศึกษาวิจัยต่างๆ พบว่า เด็กที่เริ่มดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่อายุน้อยมีโอกาสเกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น รวมทั้งการนำไปสู่การใช้สารเสพติดอื่นๆ เด็กที่ดื่มแอลกอฮอล์มีแนวโน้มจะสูบบุหรี่ และเด็กที่สูบบุหรี่ก็มีแนวโน้มจะดื่มแอลกอฮอล์ด้วย นอกจากนี้ การดื่มแอลกอฮอล์ยังเพิ่มโอกาสที่จะเกิดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ความรุนแรง อุบัติเหตุ และพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ซึ่งแสดงออกในรูปของ การขบขี้ที่ไม่ปลอดภัย พฤติกรรมก้าวร้าว การต่อสู้ทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกาย เป็นต้น (Crews et al., 2016; Edwards et al., 2014; Marshall, 2014) การศึกษาพบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลายด้านกับการดื่มแอลกอฮอล์และภาวะความผิดปกติจากการดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านบุคคล ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ความไม่มั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ เพศและเอกลักษณ์ทางเพศ ระดับชาตปัญหา แรงกดดันจากเพื่อน ครอบครัวและความสัมพันธ์ผล (Patrick & Schulenberg, 2014) การดื่มสุราและการใช้บุหรี่หรือสารเสพติดอื่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง การทะเลาะวิวาท การชกต่อย/ต่อสู้ การขบขี้รถในลักษณะแข่งขัน การใช้สารเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การลักทรัพย์ ความรู้สึก/อารมณ์ซึมเศร้า ความคิดอยากฆ่าตัวตาย การถูกทำร้ายโดยคู่รัก และถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ (Crews et al., 2016)

นอกเหนือจากการดื่มแอลกอฮอล์และใช้ยาเสพติดแล้ว พฤติกรรมการเล่นการพนันและการเล่นเกมนอนไลน์ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การศึกษาจากหลายแหล่งพบว่าวัยรุ่นมีแนวโน้มเล่นการพนันมากขึ้น และอายุที่กลุ่มเยาวชนเริ่มเข้าสู่วงจรการพนันก็น้อยลง (Assanangkornchai et al., 2016) เนื่องจากความสะดวกในการเข้าถึงการพนันและเกมในระบบอินเทอร์เน็ตผ่านคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์สมาร์ทโฟน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการทางสมอง เด็กหรือวัยรุ่นที่หมกมุ่นกับการพนันจะมีระบบคิด พฤติกรรม และทักษะในการใช้ชีวิตลดลง มีโอกาสที่จะนำไปสู่ การเป็นหนี ภาวะซึมเศร้า การติดเหล้าหรือยาเสพติด และพฤติกรรมความรุนแรงอื่นๆได้มากขึ้น (Rahman et al., 2014; Weinberger et al., 2015) นอกจากนี้ บริบททางสังคมของวัยรุ่นไทยก็มีความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง สื่อโซเชียลมีเดียมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อาจมีปัญหาเรื่องการติดโซเชียลมีเดีย โดยมีการประมาณว่าเยาวชนไทยประมาณร้อยละ 42 ติดเฟซบุ๊ก (Khumsri et al., 2015) นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการรังแกผ่านอินเทอร์เน็ต (Cyberbullying) ตามมาด้วย (Ojanen et al., 2015) ซึ่งปัจจุบันในประเทศไทยยังไม่มีการสำรวจข้อมูลดังกล่าวอย่างเป็นระบบในระดับชาติ

อนึ่ง ผลการสำรวจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นและเยาวชนในหลายประเทศ พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ มีความสัมพันธ์อย่างมากกับเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในวัยเด็ก (adverse childhood experiences) อันได้แก่ การถูกปล่อยปละละเลย การทารุณกรรมเด็ก การพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครัวเรือน หรือการที่สมาชิกในครัวเรือนมีปัญหาทางจิต-เคยถูกจำคุก (Sciolla et al., 2019) นอกจากนี้ เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในวัยเด็กยังมีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อโรคต่างๆ ในอนาคต จึงเป็นข้อมูลสำคัญที่ควรมีการสำรวจในประชากรไทย ซึ่งปัจจุบันมีการสำรวจความชุกของการประสบเหตุไม่พึงประสงค์ในวัยเด็กในประเทศไทยบ้าง (Rungmueanporn et al., 2019) แต่การศึกษาส่วนใหญ่ยังมีขนาดตัวอย่างค่อนข้างน้อยและทำเพียงครั้งเดียว ยังไม่มีการสำรวจในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา และไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวโดยละเอียด

เด็กวัยรุ่นไทยส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนหรือสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ โรงเรียนและสถานศึกษาจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญในการช่วยป้องกันและลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพต่างๆ ซึ่งการวางแผนโครงการ

ป้องกันและลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงนั้นจะต้องมีข้อมูลเชิงประจักษ์ในเรื่องของลักษณะและขอบเขตของปัญหา ทั้งนี้ พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในประชากรวัยรุ่นมีความชุกและรูปแบบเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพซ้ำกันเป็นประจำจะช่วยให้สามารถติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและคาดเดาแนวโน้มเพื่อวางแผนงานในอนาคตต่อไป

ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการสำรวจระดับชาติในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ ได้แก่ โครงการเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งจัดทำทุกสองปี และมีการสำรวจครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2561 ซึ่งมีการส่งรายงานการสำรวจให้หน่วยงานภาคีขับเคลื่อนงานป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงในเยาวชน เช่น สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (StopDrink Network) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และหน่วยงานอื่นๆ ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและเสนอแนะนโยบายต่อไป นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจมาตีพิมพ์เป็นผลงานวิชาการในระดับนานาชาติ ที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจด้านความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นอีกด้วย ณ บัดนี้ เวลาได้ผ่านมาครบสองปีแล้วสมควรจะมีการสำรวจฯ ครั้งที่ห้า เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการเฝ้าระวังการดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการดำเนินงานด้านสุขศึกษาและสาธารณสุขต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อเฝ้าระวังแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ การประสบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในวัยเด็ก และผลกระทบจากพฤติกรรมดังกล่าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย

บทที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย (Study design)

โครงการวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบสังเกต (Observational study) เป็นการสำรวจแบบตัดขวางซ้ำ (Repeated series of cross-sectional surveys) เก็บข้อมูลทุก 2 ปี โดยการสำรวจในปีการศึกษา 2563 นี้ เป็นครั้งที่ 5 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด การเล่นเกมออนไลน์ และพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ

สถานที่ทำวิจัย (Study setting)

โรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา ในเขตชนบทและเขตเมืองทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล ภาคกลางและภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ของประเทศไทย

ประชากรเป้าหมาย (Target population)

ประชากรเป้าหมายสำหรับนำไปใช้ (Reference population): นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (ม.1 ถึง ม.6) ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ในเขตชนบทและเขตเมือง ทั้งใน กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล ภาคกลางและภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ของประเทศไทย

เกณฑ์การคัดเลือก (inclusion criteria) เกณฑ์การคัดออก (exclusion criteria) และเกณฑ์การหยุดการทำโครงการวิจัย (subject withdrawal criteria)

เกณฑ์การคัดเลือกในการวิจัย ได้แก่ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือ ปวช. 2 ในโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มเลือก เกณฑ์การคัดออกในการวิจัย ได้แก่ 1) นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านและกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง; 2) นักเรียนอยู่ระหว่างการพักการเรียน ในส่วนของการนำอาสาสมัครออกจากโครงการ อาสาสมัครสามารถขอลงตัวได้ทุกเมื่อ ด้วยการหยุดทำแบบสอบถาม

แหล่งประชากร (Source population): นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ และนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 2 โรงเรียนสายอาชีวศึกษา ซึ่งมีระดับชั้นเทียบเท่ากับ มัธยมศึกษาปีที่ 5 สายสามัญ สุ่มเลือกจังหวัดจากจำนวนจังหวัดทั้งหมดในแต่ละเขตการศึกษา รวมทั้งกรุงเทพมหานคร รายละเอียดตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนจังหวัดตัวอย่าง แยกรายภาคและเขตการศึกษา

เขต	ภาค	รายชื่อจังหวัด	จังหวัดที่สุ่มได้
พิเศษ		กรุงเทพมหานคร 2 เขต	กรุงเทพฯ เขต 2
1	ปริมณฑล	นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร	นนทบุรี
5	กลางและตะวันออกเฉียง	กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี	ราชบุรี
6		ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี	สิงห์บุรี อุทัยธานี

เขต	ภาค	รายชื่อจังหวัด	จังหวัดที่สุ่มได้
12		จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว	ฉะเชิงเทรา นครนายก
2	ใต้	นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล	สตูล
3		ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สุราษฎร์ธานี	นครศรีธรรมราช สงขลา
4		กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง	พังงา ระนอง
7	เหนือ	กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์	กำแพงเพชร สุโขทัย
8		เชียงราย เชียงใหม่ น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน พะเยา	เชียงราย เชียงใหม่ แพร่
9	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ขอนแก่น เลย สกลนคร หนองคาย อุดรธานี หนองบัวลำภู บึง กาฬ	หนองบัวลำภู บึงกาฬ
10		กาฬสินธุ์ นครพนม มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี มุกดาหาร อำนาจเจริญ	นครพนม อุบลราชธานี
11		ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์	ชัยภูมิ
	รวม	77 จังหวัด	21 จังหวัด + 1 เขต

การคำนวณขนาดตัวอย่าง

การคำนวณขนาดตัวอย่างเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลัก (เผื่อระวังแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยง) โดยคำนวณความชุกของการเคี้ยวแทมแอลกอฮอล์ในชีวิต ซึ่งอนุมานว่าเท่ากับการสำรวจครั้งก่อนหน้า คือ ร้อยละ 34 ($p=0.34$) (สาวิตรี อัจฉนาศกรชัย et al., 2562) โดยกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ไม่เกินร้อยละ 2 ($\delta = 0.02$) ที่ระดับความมั่นใจ 95% โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างดังต่อไปนี้

$$n = \frac{z_{\alpha/2}^2(pq)}{\delta^2}$$

เมื่อ

n = sample size

$Z_{\alpha/2}^2$ = z-distribution value of the level of confidence = 1.96^2

p = prevalence of drinking in lifetime = 0.34

q = prevalence of never drinking = $1-p = 0.66$

δ = margin of error = 0.02; $\delta^2 = (0.02)^2 = 0.0004$

จะได้ขนาดตัวอย่างจากการคำนวณด้วยโปรแกรม R และแพ็คเกจ epicalc ดังต่อไปนี้

```
> n.for.survey(.34, delta=0.02)
```

Sample size for survey.

Assumptions:

Proportion = 0.34

Confidence limit = 95 %

Delta = 0.02 from the estimate.

Sample size = 2155

ทั้งนี้ เนื่องจากการเก็บข้อมูลในชั้นเรียนอาจมีการกระจุกตัวของข้อมูล (clustering) ได้ ดังนั้นจึงต้องมีการใส่ design effect เป็นตัวคูณขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้เพื่อชดเชยการกระจุกตัวดังกล่าว โดยให้ design effect = 2 จะได้ว่า

Sample size = 2155 * 2 = 4310 คน

ขนาดตัวอย่างดังกล่าวเป็นจำนวนนักเรียนที่ต้องใช้ในการสำรวจความชุกของการดื่ม อย่งไรก็ดี การศึกษานี้ทำขึ้นเพื่อให้มีข้อมูลที่ตามภูมิภาคได้รวมทั้งสิ้น 5 ภูมิภาค (กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคกลางและภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้) ดังนั้นขนาดตัวอย่างจึงเป็น

Sample size = 4310 คน/ภาค * 5 ภาค = 21,550 คน

ท้ายที่สุดนี้ เนื่องจากนักเรียนประมาณร้อยละ 10 อาจปฏิเสธไม่เข้าร่วมการศึกษา/ไม่ตอบแบบสอบถาม ดังนั้นจึงต้องคูณขนาดตัวอย่างที่ได้ด้วย 1.10 ซึ่งจะได้ขนาดตัวอย่างสุดท้ายเป็น

Sample size = 21,550 คน * 1.10 = 23,705 คน

แผนการเก็บข้อมูลของผู้วิจัย มีจำนวนนักเรียนตัวอย่างทั่วประเทศรวมประมาณ 23,900 – 30,400 คน

ประชากรศึกษาและขั้นตอนการสุ่มเลือกตัวอย่าง (Study population and sampling methods)

นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 และ ปวช. 2 ของโรงเรียนจากในแต่ละจังหวัดที่สุ่มเลือกได้ ทั้ง 21 จังหวัด และกรุงเทพฯ 1 เขต รวม 22 จังหวัด มีขั้นตอนการสุ่มเลือกตัวอย่าง ดังนี้

- สุ่มเลือกโรงเรียนมาจังหวัดละ 5 โรงเรียน โดยกำหนดให้เป็นโรงเรียนสายสามัญสังกัดรัฐบาลในเขตเมือง 1 โรงเรียน เขตชนบท 1 โรงเรียน เอกชน 1 โรงเรียน (ไม่ได้เลือกโรงเรียนเอกชนในเขตชนบท เนื่องจากในจังหวัดต่างๆ มักไม่มีโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตชนบท) สำหรับกรุงเทพฯ เลือก 2 โรงเรียน (ไม่มีเขตชนบท) ถ้าสุ่มได้โรงเรียนชายล้วนหรือหญิงล้วน ให้เลือกโรงเรียนที่มีนักเรียนอีกเพศหนึ่งล้วนเพิ่มมาอีก 1 โรงเรียน สุ่มโรงเรียนสายอาชีพด้านพาณิชยกรรม 1 โรงเรียน ด้านช่างเทคนิค 1 โรงเรียน รวมโรงเรียนทั้งหมด (โรงเรียนสายสามัญ 21 พื้นที่ * 3 โรงเรียน) + (โรงเรียนสายสามัญเขตกทม. 1 เขต * 2 โรงเรียน) + (โรงเรียนสายอาชีพ 22 พื้นที่ * 2 โรงเรียน) = 109 โรงเรียน (ตารางที่ 3)
- ในโรงเรียนสายสามัญแต่ละโรงเรียน จะเก็บข้อมูลจากนักเรียน 3 ระดับชั้น (ม.1 ม.3 และ ม.5) ชั้นละ 100 คน รวมทั้งสิ้นโรงเรียนละ 300 คน ในโรงเรียนสายอาชีพ จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้น ปวช.2 จำนวนโรงเรียนละ 100 คน โดยหากอนุมาณว่ามีนักเรียนห้องเรียนละ 33 คน ในโรงเรียนทั้งสองประเภท จะได้แนวทางการสุ่มตัวอย่างว่า ในโรงเรียนขนาดใหญ่ (มีห้องเรียน 5 ห้องต่อชั้นปีหรือมากกว่า) คณะผู้วิจัยจะสุ่มเลือกห้องเรียนระดับชั้นปีละ 3 ห้องเรียน (หากได้จำนวนนักเรียนไม่พอในชั้นปีใด คณะผู้วิจัยจะสุ่มห้องเรียนและเก็บข้อมูลเพิ่มจนกว่าจะได้ข้อมูลจากนักเรียนรวมกันเกิน 100 คน ในชั้นปีนั้น) ในโรงเรียนขนาดเล็ก (มีห้องเรียนน้อยกว่า 5 ห้องเรียนต่อชั้นปี) คณะผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากนักเรียนทุกห้องในชั้นปี

- เก็บข้อมูลจากนักเรียนทุกคนที่อยู่ในห้องเรียนที่ได้สุ่มเลือกไว้ คาดว่าจะได้จำนวนตัวอย่างนักเรียนสายสามัญ ประมาณ 100-130 คนต่อชั้นเรียน รวมโรงเรียนละ (100-130 คน) × 3 ระดับชั้นเรียน = 300-390 คน รวมเป็นจำนวนนักเรียนสายสามัญตัวอย่างทั้งหมดทั่วประเทศประมาณ 400 คน × 65 โรงเรียน = 26,000 คน และเป็นจำนวนนักเรียนสายอาชีวศึกษาประมาณ 100 คนต่อโรงเรียน × 44 โรงเรียน = 4,400 คน ทั่วประเทศ
- เป้าหมายการเก็บตัวอย่างในโครงการเป็นตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 เป้าหมายจำนวนตัวอย่าง แยกตามภูมิภาคและประเภทของโรงเรียน

จำนวนจังหวัด	กทม.		ปริมณฑล		กลางและตะวันออกเฉียงเหนือ		ตะวันออก		เหนือ		ใต้	
	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ
จำนวนจังหวัด	1		1		5		5		5		5	
ประเภทโรงเรียน	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ
โรงเรียน (โรง)	2	2	3	2	15	10	15	10	15	10	15	10
นักเรียน (คน)	600-800	200	900-1,200	200	4,500-6,000	1,000	4,500-6,000	1,000	4,500-6,000	1,000	4,500-6,000	1,000
รวมทั้งหมด	800-1,000		1,100-1400		5,500-7,000		5,500-7,000		5,500-7,000		5,500-7,000	

รวมนักเรียนตัวอย่างทั่วประเทศประมาณ 23,900 – 30,400 คน

โครงการนี้มีนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 24,143 คน เมื่อทำการทำความสะอาดข้อมูล (data cleaning) คัดเอานักเรียนที่ตอบแบบสอบถามไม่ถึงร้อยละ 70 ของข้อคำถามทั้งหมดที่ต้องการคำตอบ พบว่ามีนักเรียน 484 คนที่ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนดังกล่าว (เข้าเกณฑ์คัดออกจากการวิเคราะห์) คงเหลือนักเรียน 23,659 คน (98.0%) ที่นำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอในรายงานนี้ (n=23,659 คน) จำนวนตัวอย่างเป็นไปตามตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 จำนวนตัวอย่างที่ได้จริง แยกตามภูมิภาคและประเภทของโรงเรียน

จำนวนจังหวัด	กทม.		ปริมณฑล		กลางและตะวันออกเฉียงเหนือ*		ตะวันออก		เหนือ		ใต้	
	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ
จำนวนจังหวัด	1		1		5		5		5		5	
ประเภทโรงเรียน	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ	สามัญ	อาชีพ
โรงเรียน (โรง)	3	2	3	2	15	10	17	11	15	10	15	10

นักเรียน (คน)	949	133	1,017	198	4,737	835	3,624	1,037	5,308	944	4,018	859
รวมทั้งหมด	1,082		1,215		5,572		4,661		6,252		4,877	

*มีโรงเรียน 1 แห่ง มีนักเรียนทั้งสายสามัญและสายอาชีพพร้อมกัน

ตัวแปรและคำจำกัดความของตัวแปรต่างๆ (Operational definition)

- **ลักษณะประชากร (Demographics):** อายุ เพศกำเนิด เพศวิถี ศาสนา สถานที่พัก พักอยู่กับใคร เกรดเฉลี่ยรวม เกรดเฉลี่ยในภาคการศึกษาล่าสุด ค่าใช้จ่ายต่อเดือน การทำงานเพื่อหารายได้ ประวัติการพักการเรียน แนวโน้มในการออกจากระบบการศึกษาก่อนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช. ปีที่ 3 การนอน และการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย
- **ความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียน และชุมชน:** พฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มครอบครัวและเพื่อนของผู้ตอบแบบสอบถาม ความสุขของพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนและราษฎรในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม รายละเอียดเพิ่มเติมของพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มเพื่อนของผู้ตอบแบบสอบถาม
- **การตกเดือนจากครอบครัวและโรงเรียน:** ประวัติการตกเดือนเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ จากครอบครัวและโรงเรียน ประวัติการลงโทษจากครอบครัวและโรงเรียน ประวัติการเข้ารับการบำบัดปัญหาสุรา บุหรี่ หรือยาเสพติด การรับรู้เรื่องนโยบาย ระเบียบ และกติกาของโรงเรียนของผู้เข้าร่วมการศึกษา
- **ประสบการณ์การสูบบุหรี่ (History of smoking):** ประวัติการสูบบุหรี่ซิการ์หรือบุหรี่ไฟฟ้า โดยแบ่งเป็นการสูบบุหรี่ตลอดชีวิต การสูบบุหรี่ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา การสูบบุหรี่ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา และจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อวันในช่วง 30 วันที่ผ่านมา
- **ประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (History of alcohol consumption):** ประวัติการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของเอทิลแอลกอฮอล์ ซึ่งเมื่อดื่มเข้าไปแล้วสามารถทำให้เกิดอาการมึนเมา โดยแบ่งเป็นประวัติการดื่มตลอดชีวิต การดื่มในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา การดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา จำนวนหน่วยของเครื่องดื่มที่บริโภคในการดื่มแต่ละครั้ง (มีภาพประกอบ) บริบทของการดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ประสบการณ์ความมึนเมาในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดื่มสุรา การได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราของตนเองหรือผู้อื่น ทักษะการโต้การโฆษณาสุรา
- **ประสบการณ์การใช้ยา หรือสารเสพติด:** ประสบการณ์การใช้ยาหรือสารเสพติดในรายการที่กำหนด อายุที่เริ่มใช้ในกลุ่มผู้ใช้ ประวัติการใช้ในรอบ 12 เดือน และ 30 วัน
- **ทัศนคติต่อการใช้ยา หรือสารเสพติด:** ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการศึกษา ว่าการใช้สารเสพติดแต่ละชนิด “เพียง 1 – 2 ครั้ง” จะส่งผลเสียต่อสุขภาพหรือไม่
- **ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ (Experience of sexual behaviors):** ประวัติการมีเพศสัมพันธ์ จำนวนคู่นอนตลอดชีวิต พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด (การดื่มแอลกอฮอล์ การใช้ยาเสพติดก่อนหรือระหว่างมีเพศสัมพันธ์ วิธีการคุมกำเนิด) การได้รับสุขศึกษาเรื่องการติดเชื้อเอชไอวี และการคุมกำเนิด

- **ความปลอดภัยและความรุนแรง:** ประวัติการสวมหมวกกันน็อค คาตเข็มขัดนิรภัย การดื่มแล้วขับ การประสบเหตุการณ์ความรุนแรงต่างๆ ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ผลการคัดกรองอาการซึมเศร้าทั้ง major depressive disorder และ any depressive disorder โดยใช้เครื่องมือ Patient Health Questionnaire-2 (PHQ-2) (University of Washington, 2020) ด้วยคำถามที่แปลเป็นฉบับภาษาไทยแล้ว (Department of Mental Health, 2015) ประวัติการคิดฆ่าตัวตาย การวางแผนฆ่าตัวตาย และการพยายามฆ่าตัวตาย ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา
- **ประวัติการเล่นการพนัน (History of gambling):** ประวัติการเล่นพนัน โดยแบ่งเป็นการเล่นพนันตลอดชีวิต การเล่นพนันในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา การเล่นพนันในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ประเภทของการพนันที่เล่นและแบบคัดกรองการติดพนัน โดยใช้แบบทดสอบ NORC Diagnostic Screen for Gambling Problems-Self Administered หรือ NODS-SA (National Council on Problem Gambling, 2014)
- **พฤติกรรมการเล่นเกมออฟไลน์ และเกมออนไลน์ (Offline and Online Gaming Behaviors):** ประวัติการเล่นเกมออฟไลน์ และเกมออนไลน์ และแบบทดสอบคัดกรองการติดเกม รูปแบบของเกมที่ชอบเล่น จำนวนวันที่เล่นเกม จำนวนชั่วโมง-เวลา-สถานที่เล่นเกมในช่วง 30 วันที่ผ่านมา และแบบทดสอบการติดเกม Game Addiction Screening Test 18 ข้อ
- **พฤติกรรมการเล่นโซเชียลมีเดีย (Social Media use Behaviors):** ประวัติการเล่นโซเชียลมีเดีย จำนวนวันและชั่วโมงที่เล่นโซเชียลมีเดียในช่วง 30 วันที่ผ่านมา และแบบทดสอบการติดโซเชียลมีเดีย 9 ข้อ (9-items Social Media Disorder Scale) (van den Eijnden et al., 2016)
- **เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 18 ปี (Adverse childhood experience up to age 18 years):** ประวัติการทำร้ายทางอารมณ์เป็นประจำ (emotional abuse) ประวัติการทำร้ายร่างกายเป็นประจำ (physical abuse) ประวัติการถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยผู้ที่ยาวมากกว่าตน 5 ปีขึ้นไป (sexual abuse) ประวัติการถูกละเลยทางอารมณ์เป็นประจำ (emotional neglect) ประวัติการถูกละเลยทางกายภาพเป็นประจำ (physical neglect) ประวัติการหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ของพ่อแม่ (parental separation or divorce) ประวัติการพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว (witnessing domestic violence) ประวัติการอยู่ร่วมครัวเรือนกับผู้มีปัญหาการใช้สารเสพติด (history of sharing a household with someone with alcohol or drug issues) ประวัติการอยู่ร่วมครัวเรือนกับผู้มีปัญหาทางจิตหรือพยายามฆ่าตัวตาย (history of sharing a household with someone with mental illness or suicide attempt) และประวัติการที่มีคนในครัวเรือนกลายเป็นผู้ต้องขัง (history of a household member going to prison) อ้างอิงจากแบบสอบถามฉบับภาษาไทยที่มีการพัฒนาแล้ว (Rungmueanporn et al., 2019)

วิธีดำเนินการวิจัย (Procedure)

- 1) นักวิจัยพัฒนาแบบสอบถาม นักวิจัยสร้างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ (คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทั้งจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านสุราและสารเสพติด) ให้ความเห็น และนักวิจัยทำการแก้ไขแบบสอบถามเพิ่มเติม
- 2) นักวิจัยทำการทดสอบนำร่องแบบสอบถาม (pilot study) โดยนำไปให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 และ ปวช.ปี 2 ตอบแบบสอบถามจำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

- 3) เจ้าหน้าที่วิจัยสุ่มเลือกจังหวัดตามเขตการศึกษา และเลือกโรงเรียนตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้จากรายชื่อโรงเรียนทั้งหมดในจังหวัดนั้นด้วยวิธี simple random sampling โดยได้รายชื่อจากสำนักงานการศึกษาจังหวัด ซึ่งมีการตรวจสอบรายชื่อใหม่ทุกปี
- 4) เมื่อเริ่มภาคการศึกษาที่สอง ของปีที่ศึกษา เจ้าหน้าที่วิจัยติดต่อโรงเรียนตัวอย่าง เก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สุ่มเลือกห้องเรียนที่จะเก็บข้อมูล จากนั้นเมื่อถึงชั่วโมงกิจกรรมประจำสัปดาห์หรือชั่วโมงว่างของห้องเรียนที่สุ่มได้ เจ้าหน้าที่วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูล โดยการให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนที่สุ่มเลือกได้ตอบตามแบบสอบถามแบบอ่านและตอบเอง ใช้เวลาในการตอบทั้งสิ้นประมาณ 1 คาบเรียน (30-50 นาที) การตอบแบบสอบถามเป็นไปโดยสมัครใจ นักเรียนไม่ต้องเขียนชื่อหรือรหัสนักเรียนลงในแบบสอบถาม เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว นักเรียนจะนำเอาแบบสอบถามไปใส่ไว้ในซองที่ปิดหน้าห้อง เจ้าหน้าที่วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดกลับมาตรวจสอบและบันทึกข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการวัดผล (Study tools and outcome measurement)

ก. แบบเก็บข้อมูลโรงเรียน ประกอบด้วยข้อมูลลักษณะพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ เป็นโรงเรียนรัฐบาลหรือเอกชน โรงเรียนสหศึกษาหรือชายล้วน/ หญิงล้วน จำนวนนักเรียน จำนวนชั้นเรียน จำนวนห้องเรียนต่อชั้น จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน และจำนวนนักเรียนในห้องเรียนที่สุ่มเลือกได้ ลักษณะการรับนักเรียนเข้าเรียน (โดยการสอบแข่งขัน หรือการรับตามโควตา) มีนักเรียนประจำ/ หอพักหรือไม่

ข. แบบเก็บข้อมูลนักเรียน เป็นแบบสอบถามแบบอ่านและตอบเองโดยไม่เปิดเผยชื่อ (Self-reported, anonymous questionnaire) โดยจะใช้แบบสอบถามฉบับเดียวกันซ้ำทุกปี เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปีได้ แบบเก็บข้อมูลนี้ปรับมาจากแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลในโครงการการเฝ้าระวังพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยครั้งที่ 4 (สาวิตรี อัจฉางค์กรชัย et al., 2562) ซึ่งได้เค้าโครงมาจากแบบสอบถามที่ใช้ในโครงการ Monitoring the Future Project (Johnston et al., 2014) และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การเก็บข้อมูล (Data collection)

1) เจ้าหน้าที่วิจัยสุ่มเลือกจังหวัดตามเขตการศึกษา และเลือกโรงเรียนตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้จากรายชื่อโรงเรียนทั้งหมดในจังหวัดนั้นด้วยวิธี simple random sampling โดยได้รายชื่อจากสำนักงานการศึกษาจังหวัด ซึ่งมีการตรวจสอบรายชื่อใหม่ทุกปี

2) เมื่อเริ่มภาคการศึกษาที่สอง ของปีที่ศึกษา เจ้าหน้าที่วิจัยติดต่อโรงเรียนตัวอย่าง เก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สุ่มเลือกห้องเรียนที่จะเก็บข้อมูล จากนั้นเมื่อถึงชั่วโมงกิจกรรมประจำสัปดาห์หรือชั่วโมงว่างของห้องเรียนที่สุ่มได้ เจ้าหน้าที่วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูล โดยการให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนที่สุ่มเลือกได้ตอบตามแบบสอบถามแบบอ่านและตอบเอง ใช้เวลาในการตอบทั้งสิ้นประมาณ 1 คาบเรียน (30-50 นาที) การตอบแบบสอบถามเป็นไปโดยสมัครใจ นักเรียนไม่ต้องเขียนชื่อหรือรหัสนักเรียนลงในแบบสอบถาม เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว นักเรียนจะนำเอาแบบสอบถามไปใส่ไว้ในซองที่ปิดหน้าห้อง เจ้าหน้าที่วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดกลับมาตรวจสอบและบันทึกข้อมูล ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่วิจัยจะขอให้ครูประจำชั้นหรือบุคลากรของโรงเรียนทำอันที่มีอำนาจปกครองนักเรียนออกไปจากห้องเรียน จากนั้นจึงทำการชี้แจงข้อมูลโครงการ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม และขอความยินยอมเก็บข้อมูลเป็นกลุ่มและแจกแบบสอบถาม ระหว่างที่นักเรียนกรอกแบบสอบถาม

เจ้าหน้าที่วิจัยจะขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นและบุคลากรของโรงเรียนท่านอื่นไม่ให้มองดูคำตอบของนักเรียนในแบบสอบถาม เพื่อรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของนักเรียน
คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างช่วงปลายปี 2563 ถึงช่วงต้นปี 2564

การจัดการข้อมูล (Data management)

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทั้งหมด จะได้รับการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนโดยเจ้าหน้าที่วิจัยทันทีที่รวบรวมแบบสอบถามหรือแบบบันทึกข้อมูลมาได้ หากแบบสอบถามใดเป็นแบบสอบถามเปล่า จะถือว่านักเรียนที่สุ่มเลือกได้ปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาและคัดแบบสอบถามนั้นออก การบันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามในกระดาษลงในคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรม EpiData Entry โดยทำการป้อนข้อมูลด้วยเจ้าหน้าที่สองคนแยกกัน (double entry) จากนั้นจึงตรวจสอบความตรงกันของข้อมูลทั้งสองชุด และตรวจสอบส่วนของข้อมูลที่ไม่ตรงกันและอภิปรายถึงข้อมูลที่น่าจะถูกต้องที่สุด หลังจากนั้นจึงทำความสะอาดข้อมูลด้วยการหาจำนวนคำตอบในแบบสอบถาม หากมีการไม่ตอบแบบสอบถามมากกว่าร้อยละ 30 ของข้อคำถามทั้งหมด เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลจะถือว่าเป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ และคัดเลือกข้อมูลแบบสอบถามชุดนั้นออก และเตรียมชุดข้อมูลฉบับทำความสะอาดแล้ว (cleaned data set) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (เน้นที่ความถี่และร้อยละ) โดยมีการถ่วงน้ำหนักการสุ่มตัวอย่าง (adjustment for sampling weights) เพื่อรายงานความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรในระดับประเทศได้

การพิจารณาจริยธรรมการวิจัย (Ethical considerations)

โครงการนี้ได้รับอนุมัติจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภายใต้ชื่อโครงการ “การเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ครั้งที่ 5 ปีการศึกษา 2563” หมายเลขโครงการ REC. 63-446-18-2

บทที่ 3 ผลการศึกษา

หมวด A ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการและตอบแบบสอบถามครบถ้วนทั่วประเทศ มีจำนวนทั้งหมด 23,659 คน เพศกำเนิดเป็นชายร้อยละ 41.8 เป็นหญิงร้อยละ 57.7 ไม่ระบุเพศร้อยละ 0.5 ในส่วนของเพศวิถี นักเรียนร้อยละ 3.5 ระบุว่าตนเป็นเพศทางเลือก และร้อยละ 1.5 ระบุว่าไม่แน่ใจในเพศวิถีของตน นักเรียนร้อยละ 87 ระบุว่านับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 9 ระบุว่านับถือศาสนาอิสลาม นักเรียนร้อยละ 86 อาศัยอยู่ที่บ้าน/แฟลตของครอบครัว ร้อยละ 68 อาศัยอยู่กับพ่อและแม่ และร้อยละ 12 อาศัยอยู่กับเพื่อน/แฟน/อื่นๆ หรืออยู่คนเดียว นักเรียนร้อยละ 66 มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 ถึง 4.00 นักเรียนร้อยละ 31 ระบุว่าตนเคยทำงานเพื่อหารายได้ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา มีเพียงร้อยละ 1 ที่มีประวัติเคยพักการเรียนด้วยเหตุผลทางวินัย และนักเรียนร้อยละ 7 ระบุว่าตนมีแนวโน้มจะต้องออกจากการศึกษาก่อนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 19 ระบุว่าตนไม่ได้ออกกำลังกายในช่วงเทอมที่ผ่านมา และร้อยละ 45 ระบุว่าตนนอนกลางคืนน้อยกว่า 6 ชั่วโมง ในวันที่ต้องไปโรงเรียนในเทอมที่ผ่านมา

ตารางที่ A.1 ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ (ร้อยละแบบไม่ถ่วงน้ำหนัก)

	ม.1 (n=6,844)	ม.3 (n=6,722)	ม.5 (n=6,238)	ปวช.2 (n=3,855)	รวม (n=23,659)
อายุ (mean ± SD)	12.83±0.04	14.72±0.03	16.74±0.04	16.80±0.12	14.64±0.22
เพศกำเนิด					
ชาย	45.3	43.4	33.1	57.4	41.8
หญิง	54.2	56.4	66.0	42.2	57.7
ไม่ระบุ	0.5	0.3	0.9	0.4	0.5
เพศวิถี*					
ชาย	43.1	40.0	29.6	55.7	38.8
หญิง	49.0	50.5	61.1	40.8	52.4
เพศทางเลือก	3.2	3.7	3.7	1.6	3.5
ไม่แน่ใจ	1.8	1.6	1.1	0.3	1.5
ไม่ตอบ	3.0	4.2	4.5	1.6	3.8
ศาสนา					
พุทธ	87.7	88.0	83.0	93.6	86.8
อิสลาม	8.9	8.0	12.5	4.0	9.4
คริสต์ และอื่น ๆ	3.0	3.5	4.0	2.0	2.6
ไม่ตอบ	0.4	0.4	0.5	0.4	0.8
ภูมิภาค					
กรุงเทพฯ	8.2	9.4	8.3	5.1	8.6
ปริมณฑล	11.6	9.9	12.3	5.3	11.0
กลาง	22.9	20.5	16.8	14.2	20.2

เหนือ	21.9	23.4	21.7	10.1	22.0
ตะวันออกเฉียงเหนือ	12.7	14.4	20.1	54.2	16.5
ใต้	22.7	22.5	20.8	11.0	21.8
ที่พักปัจจุบัน					
บ้าน/แฟลตของครอบครัว	86.3	87.6	84.2	84.2	86.2
หอพักของโรงเรียน	2.6	2.2	4.6	1.8	2.9
หอพัก/บ้านเช่า/อพาร์ทเมนต์ ที่ไม่ใช่ ของครอบครัว	9.5	8.8	9.5	12.9	9.3
อื่น ๆ	1.1	0.9	1.0	0.5	1.0
ไม่ตอบ	0.6	0.5	0.6	0.5	0.6
บุคคลที่พักด้วย (ตอบได้หลายข้อ)					
อยู่คนเดียว	0.8	1.1	2.4	7.4	1.5
พ่อและแม่	68.8	67.0	66.5	69.4	67.6
พ่อ	5.6	5.1	4.1	4.2	5.0
แม่	12.5	14.0	12.0	8.4	12.8
ญาติพี่น้อง	24.7	21.3	19.1	23.1	22.0
เพื่อน/แฟน/อื่น ๆ	9.8	8.4	11.1	9.6	9.7
ผลการเรียนในเทอมที่ผ่านมา					
เกรดเฉลี่ย (mean \pm SE)	3.20 \pm 0.04	3.15 \pm 0.04	3.17 \pm 0.04	3.01 \pm 0.03	3.17 \pm 0.03
เกรด < 1.00	0.1	0.1	0.2	0.0	0.1
เกรด 1.00-1.99	3.4	4.9	2.4	4.2	3.7
เกรด 2.00-2.99	28.5	30.5	32.3	37.9	30.5
เกรด 3.00-4.00	68.0	64.5	65.1	57.9	65.7
ผลการเรียนเทียบกับปีที่ผ่านมา					
เท่าเดิม	15.8	14.8	12.5	20.4	14.7
ดีขึ้น	39.4	54.0	58.6	57.1	50.1
ลดลง	37.1	28.3	25.5	19.0	30.4
ไม่ตอบ	7.6	2.9	3.5	3.5	4.7
เงินที่ได้รับเป็นค่าใช้จ่ายต่อสัปดาห์ (mean \pm SE)	441.17 \pm 19.5 4	482.20 \pm 22.51	509.10 \pm 33.6 9	593.79 \pm 31.8 8	478.2 \pm 16. 7
การทำงานเพื่อหารายได้ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา					
ไม่ทำ	74.1	69.3	62.4	60.4	68.9
ทำ	25.5	30.4	37.3	39.2	30.7
ไม่ตอบ	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4
ประวัติพักการเรียนด้วยเหตุผลทาง วินัย ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา					

ไม่เคย	98.2	98.0	97.8	97.6	98.0
เคย	1.4	0.6	1.0	1.7	1.4
ไม่ตอบ	0.5	0.3	1.2	0.7	0.6
แนวโน้มต้องออกจากโรงเรียนก่อน จบชั้น ม.6/ปวช.3					
ไม่มี	87.4	93.7	95.4	94.2	92.0
มี	11.7	5.7	3.0	4.8	7.1
ไม่ตอบ	0.9	0.6	1.6	1.0	1.0
ความถี่ในการเล่นกีฬา/ออกกำลังกาย ต่อสัปดาห์ ในเทอมที่ผ่านมา					
ไม่เคยเลย	15.8	18.3	24.2	29.9	19.3
1-2 วันต่อสัปดาห์	49.2	47.8	49.2	43.1	48.5
3-4 วันต่อสัปดาห์	21.2	19.8	15.5	14.9	19.0
5-7 วันต่อสัปดาห์	13.3	13.5	9.4	10.8	12.3
ไม่ตอบ	0.5	0.7	1.7	1.4	0.9
ระยะเวลาอนกลางคืน ในวันที่ต้อง ไปโรงเรียน ในเทอมที่ผ่านมา					
<= 4 ชั่วโมง	6.5	8.6	9.2	13.1	8.1
5-6 ชั่วโมง	29.7	41.6	44.2	32.8	37.8
7-8 ชั่วโมง	54.9	44.8	41.8	47.2	47.7
>= 9 ชั่วโมง	8.0	4.1	2.9	5.0	5.2
ไม่ตอบ	1.0	0.9	2.0	1.9	1.2

*เพศวิถี = เพศของตัวคนที่แท้จริง อย่างไรก็ตามในรายงานนี้การแยกรายงานผลตามเพศ จะแบ่งตามเพศกำเนิดเท่านั้น เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับรายงานฉบับอื่นๆ ก่อนหน้านี้ได้

หมวด B สิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียน และชุมชน

โครงการฯ สอบถามนักเรียนเรื่องพฤติกรรม/ปัญหาด้านการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด ความรุนแรง อาการซึมเศร้า ฆ่าตัวตาย และการเล่นเกมพนัน ของบุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันกับนักเรียน ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนชายร้อยละ 40 และนักเรียนหญิงร้อยละ 42 ที่มีพ่อระบุว่าพ่อมีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรา นักเรียนชายร้อยละ 3 และนักเรียนหญิงร้อยละ 2 ในกลุ่มดังกล่าวระบุว่าพ่อดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา และนักเรียนชายร้อยละ 28 และนักเรียนหญิงร้อยละ 30 ระบุว่าพ่อก็มีปัญหาการสูบบุหรี่ ในขณะที่นักเรียนชายร้อยละ 10 และนักเรียนหญิงร้อยละ 11 ที่มีแม่ระบุว่าแม่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรา และน้อยกว่าร้อยละ 1 ของนักเรียนทั้งสองเพศระบุว่าแม่ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา และนักเรียนชายร้อยละ 1 และนักเรียนหญิงร้อยละ 2 ระบุว่าแม่มีปัญหาการสูบบุหรี่

ในส่วนของคุณค่าในโรงเรียนและในชุมชน จำนวนนักเรียนทั้งชายและหญิงที่รายงานว่าบุคคลากรในโรงเรียนมีปัญหาการดื่มสุรา-สูบบุหรี่-ใช้สารเสพติด-ความรุนแรง-สุขภาพจิตและพฤติกรรมค่อนข้างน้อย แต่นักเรียนประมาณร้อยละ 40-45 รายงานว่าคนในชุมชนของตนมีปัญหาการดื่มสุราและสูบบุหรี่ ประมาณร้อยละ 15-20 รายงานว่าคนในชุมชนของตนมีปัญหาความรุนแรง ร้อยละ 10-15 รายงานว่าคนในชุมชนของตนมีปัญหาการใช้สารเสพติด และร้อยละ 15-20 รายงานว่าคนในชุมชนของตนมีปัญหาการเล่นเกมพนัน

ในส่วนของนักเรียนในโรงเรียนของผู้ตอบ โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนชายที่ตอบแบบสอบถามรายงานว่าเพื่อนนักเรียนประมาณร้อยละ 21 ดื่มสุรา ร้อยละ 6 ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา ร้อยละ 22 สูบบุหรี่ ร้อยละ 7 ใช้สารเสพติดอื่นๆ นอกเหนือจากบุหรี่/สุรา ร้อยละ 13 เล่นการพนัน และร้อยละ 13 มีพฤติกรรมยกพวกตีกัน/ชกต่อย/ตบตี-ทะเลาะวิวาท ในขณะที่นักเรียนหญิงที่ตอบแบบสอบถามรายงานว่าเพื่อนนักเรียนประมาณร้อยละ 24 ดื่มสุรา ร้อยละ 5 ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา ร้อยละ 19 สูบบุหรี่ ร้อยละ 7 ใช้สารเสพติดอื่นๆ นอกเหนือจากบุหรี่/สุรา ร้อยละ 9 เล่นการพนัน และร้อยละ 13 มีพฤติกรรมยกพวกตีกัน/ชกต่อย/ตบตี-ทะเลาะวิวาท

ในส่วนของเพื่อนสนิทของผู้ตอบ โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนชายที่ตอบแบบสอบถามรายงานว่าเพื่อนสนิทร้อยละ 16 ดื่มสุรา ร้อยละ 4 ดื่มสุราอย่างหนักจนมีปัญหา ร้อยละ 12 สูบบุหรี่ และร้อยละ 3 ใช้สารเสพติดอื่นๆ ส่วนนักเรียนหญิงที่ตอบแบบสอบถามรายงานว่าเพื่อนสนิทร้อยละ 15 ดื่มสุรา ร้อยละ 2 ดื่มสุราอย่างหนักจนมีปัญหา ร้อยละ 4 สูบบุหรี่ และร้อยละ 1 ใช้สารเสพติดอื่นๆ

ตารางที่ B.1 บุคคลในครอบครัวที่มีปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ติดเกม และชอบใช้ความรุนแรงใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
พ่อ										
ไม่มี	12.1	14.1	13.4	15.4	13.2	14.9	15.5	16.3	13.4	15.5
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	54.9	55.3	65.2	64.3	57.5	53.3	53.9	59.7	63.5	55.6
ดื่มสุรา	41.2	42.3	33.5	41.6	40.0	43.3	43.5	37.2	42.0	41.5
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	2.9	2.3	2.3	3.5	2.6	1.6	3.5	2.1	2.3	2.4
สูบบุหรี่	30.4	29.0	22.5	29.3	28.2	30.4	31.5	26.7	37.0	29.8
ใช้สารเสพติด	0.8	1.1	0.7	1.1	0.9	1.0	0.9	0.4	0.6	0.8
ความรุนแรง*	3.5	2.9	2.5	2.3	3.0	4.1	4.6	2.0	1.8	3.6
อาการซึมเศร้า	1.0	1.0	0.9	0.5	1.0	1.2	1.0	1.2	0.7	1.1
ฆ่าตัวตาย	0.1	0.2	0.2	0.1	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1
เล่นการพนัน	5.0	4.0	2.2	3.2	4.0	2.4	3.0	2.6	2.7	2.6
แม่										
ไม่มี	12.0	12.9	9.5	17.1	12.0	11.4	11.6	11.3	15.0	11.5
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	87.8	88.2	90.7	91.8	88.7	85.9	87.0	88.9	91.5	87.3
ดื่มสุรา	9.4	10.5	8.7	7.7	9.6	11.6	11.0	10.9	7.4	11.1
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	0.2	0.4	0.2	0.6	0.3	0.1	0.4	0.4	0.3	0.3
สูบบุหรี่	1.7	0.8	1.6	1.3	1.4	2.1	2.0	1.5	1.2	1.8
ใช้สารเสพติด	0.1	0.0	0.3	0.0	0.1	0.1	0.2	0.0	0.0	0.1
ความรุนแรง*	2.6	1.4	1.5	0.9	1.9	2.7	2.3	1.3	1.3	2.1

อาการซึมเศร้า	1.9	1.6	1.7	0.7	1.7	1.9	2.1	1.7	1.5	1.9
ฆ่าตัวตาย	0.0	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.2	0.0	0.2	0.1
เล่นการพนัน	2.3	2.4	1.8	1.5	2.2	2.8	2.0	1.5	1.8	2.1
แม่เลี้ยง										
ไม่มี	95.0	96.2	95.2	94.5	95.5	94.2	94.0	95.6	92.9	94.5
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	91.2	92.6	94.3	89.9	92.3	91.9	89.9	94.4	95.8	92.0
ดื่มสุรา	6.4	8.1	5.8	11.0	7.0	6.4	7.4	7.3	3.7	6.9
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	0.2	0.4	0.0	2.6	0.3	0.5	0.3	0.0	1.1	0.3
สูบบุหรี่	1.8	1.5	2.2	1.6	1.8	1.9	1.4	2.5	0.1	1.9
ใช้สารเสพติด	0.0	0.8	0.0	0.8	0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1
ความรุนแรง*	1.9	0.1	1.3	1.2	1.1	1.7	3.2	0.8	1.3	2.0
อาการซึมเศร้า	0.9	0.3	0.0	0.6	0.5	1.7	0.8	0.3	0.0	1.0
ฆ่าตัวตาย	0.1	0.0	0.0	0.5	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
เล่นการพนัน	4.4	1.1	0.3	1.7	2.2	1.5	1.9	0.4	0.4	1.3
พ่อเลี้ยง										
ไม่มี	93.7	94.2	93.7	94.3	93.9	91.0	91.1	92.	89.6	91.4
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	80.3	74.0	84.5	82.0	79.0	68.0	70.4	80.0	81.4	72.7
ดื่มสุรา	15.4	24.1	11.3	19.1	17.7	29.9	26.0	18.1	20.2	24.8
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	1.2	1.7	1.6	1.0	1.4	2.0	2.7	2.0	2.2	2.3
สูบบุหรี่	16.6	17.4	9.2	12.4	15.1	18.3	23.0	12.8	14.3	18.2
ใช้สารเสพติด	0.8	0.0	0.6	0.5	0.5	1.8	1.7	0.6	0.5	1.4
ความรุนแรง*	2.2	3.2	1.7	0.8	2.4	3.1	4.7	3.5	2.2	3.7
อาการซึมเศร้า	0.2	0.7	0.0	0.7	0.4	0.4	1.0	0.0	0.4	0.5

ฆ่าตัวตาย	0.0	0.0	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
เล่นการพนัน	1.0	0.8	0.1	0.8	1.1	1.0	0.5	0.4	1.0	1.4
พี่/น้อง										
ไม่มี	21.3	23.5	23.0	24.1	22.6	23.9	24.6	26.1	23.3	24.8
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	87.3	83.9	85.6	81.4	85.4	86.9	83.6	84.5	82.7	84.9
ดื่มสุรา	7.5	11.6	12.0	19.6	10.4	8.5	11.0	13.0	14.2	10.8
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	0.4	0.7	0.5	1.3	0.6	0.1	0.3	0.3	0.4	0.2
สูบบุหรี่	7.2	8.8	7.1	12.4	8.0	5.7	9.4	8.1	11.2	7.8
ใช้สารเสพติด	0.7	1.0	0.4	1.3	0.8	0.8	1.1	1.0	0.6	0.9
ความรุนแรง*	3.3	3.2	2.3	1.1	3.0	4.9	3.4	2.4	2.2	3.6
อาการซึมเศร้า	0.6	0.8	1.0	0.9	0.8	0.8	0.7	1.1	0.5	0.8
ฆ่าตัวตาย	0.2	0.1	0.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0
เล่นการพนัน	1.5	1.2	0.8	1.5	1.2	0.7	0.6	0.6	1.3	0.6
ปู่/ย่า										
ไม่มี	26.4	34.0	37.7	38.5	32.1	29.6	35.7	44.9	39.3	36.5
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	86.7	87.2	90.9	89.8	87.8	87.2	86.7	90.8	92.2	88.1
ดื่มสุรา	8.9	8.9	7.5	7.2	8.6	10.2	9.7	7.2	5.7	9.1
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	1.2	0.8	0.4	0.8	0.9	0.4	0.5	0.4	0.4	0.4
สูบบุหรี่	8.1	7.2	3.6	3.0	6.7	8.3	7.8	5.7	4.5	7.4
ใช้สารเสพติด	0.1	0.3	0.1	0.1	0.2	0.3	0.1	0.1	0.0	0.2
ความรุนแรง*	1.2	0.8	0.4	0.4	0.9	1.3	1.2	0.3	0.4	1.0
อาการซึมเศร้า	0.6	0.4	0.7	0.2	0.5	0.3	0.6	0.3	0.2	0.4
ฆ่าตัวตาย	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

เล่นการพนัน	1.3	1.7	1.0	2.0	1.4	1.7	1.5	0.9	0.7	1.4
ตา/ยาย										
ไม่มี	23.6	29.7	32.9	35.2	28.3	25.8	30.3	36.4	32.1	30.7
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	86.6	85.8	90.3	89.0	87.1	85.0	84.9	88.7	90.2	86.1
ดื่มสุรา	9.5	10.5	8.2	7.9	9.6	12.2	11.2	8.4	8.2	10.7
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	1.0	0.7	0.7	0.5	0.8	1.3	0.8	0.7	0.6	1.0
สูบบุหรี่	8.3	7.6	4.5	5.2	7.2	7.6	8.0	6.6	5.3	7.4
ใช้สารเสพติด	0.2	0.3	0.1	0.0	0.2	0.3	0.2	0.2	0.0	0.2
ความรุนแรง*	1.2	1.2	0.4	0.9	1.0	1.1	1.8	0.8	0.3	1.3
อาการซึมเศร้า	0.5	0.7	0.8	0.4	0.6	0.7	0.9	0.6	0.2	0.7
ฆ่าตัวตาย	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
เล่นการพนัน	1.5	1.5	0.7	2.0	1.4	1.6	1.9	1.3	0.7	1.6
ลุง/ป้า/น้า/อา										
ไม่มี	16.8	20.6	23.9	24.5	20.0	15.7	20.3	25.9	20.7	20.5
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	73.9	71.6	77.3	75.6	73.8	70.6	69.6	72.4	78.1	70.9
ดื่มสุรา	23.5	28.1	22.9	25.8	25.2	28.7	29.0	26.8	21.0	28.1
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	1.5	1.4	1.4	1.8	1.4	1.6	1.5	1.7	1.3	1.6
สูบบุหรี่	15.6	17.9	14.8	15.7	16.3	17.1	18.2	18.4	13.3	17.8
ใช้สารเสพติด	0.6	0.9	0.5	0.4	0.7	0.9	0.6	0.9	0.6	0.8
ความรุนแรง*	1.8	1.3	1.3	0.8	1.5	2.0	2.8	1.6	1.9	2.2
อาการซึมเศร้า	0.5	0.5	0.5	0.2	0.5	0.4	0.9	0.7	0.3	0.7
ฆ่าตัวตาย	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1
เล่นการพนัน	3.9	3.4	2.7	2.9	3.5	2.7	3.8	2.9	2.2	3.1

แฟน											
ไม่มี	88.0	81.0	72.7	68.5	81.5	85.8	80.3	78.5	65.2	81.3	
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)											
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	94.5	92.1	92.7	92.4	93.0	88.8	82.1	85.4	82.9	85.0	
ดื่มสุรา	4.5	5.2	6.7	6.7	5.6	9.2	11.5	13.4	12.6	11.6	
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	0.0	0.1	1.7	0.6	0.6	0.5	1.0	0.0	1.3	0.5	
สูบบุหรี่	0.7	1.5	1.7	3.7	1.5	5.1	10.7	11.8	13.0	9.7	
ใช้สารเสพติด	0.0	0.5	1.1	0.7	0.6	0.0	0.1	1.2	0.9	0.5	
ความรุนแรง*	1.5	2.8	1.8	1.6	2.1	4.5	4.4	2.1	1.8	3.5	
อาการซึมเศร้า	0.7	1.6	2.5	0.6	1.5	1.6	2.3	1.1	1.0	1.6	
ฆ่าตัวตาย	0.0	0.0	0.8	0.0	0.2	0.0	0.1	0.2	0.0	0.1	
เล่นการพนัน	0.4	0.4	1.5	0.4	0.7	0.2	1.3	1.2	0.3	0.9	
เพื่อน											
ไม่มี	11.4	12.9	14.8	14.2	12.7	11.5	13.5	19.5	9.9	14.6	
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)											
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	87.3	70.0	69.2	63.7	76.3	88.7	81.1	80.7	77.2	83.5	
ดื่มสุรา	7.3	24.9	29.9	36.3	19.6	8.2	18.5	22.3	25.2	16.2	
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	1.1	3.1	5.1	5.8	2.8	0.6	1.3	1.2	2.1	1.0	
สูบบุหรี่	7.4	23.7	24.3	30.9	17.8	4.3	8.3	8.3	11.8	7.0	
ใช้สารเสพติด	1.9	6.7	6.0	5.6	4.7	1.0	1.9	0.8	1.3	1.3	
ความรุนแรง*	5.6	10.3	8.4	7.0	8.0	4.2	5.0	2.9	2.7	4.1	
อาการซึมเศร้า	1.4	4.0	5.6	1.9	3.2	3.5	4.5	3.0	1.5	3.7	
ฆ่าตัวตาย	0.3	0.7	0.9	1.0	0.6	0.1	0.4	0.1	0.2	0.2	
เล่นการพนัน	2.2	8.9	12.5	8.2	7.0	0.8	2.8	3.3	3.0	2.2	

* หากตอบ "5. ทำร้าย

ร่างกาย/ถูกทำร้าย" หรือ "8. ข่มขืนกระทำชำเรา/ถูกข่มขืน" หรือ "9. ทะเลาะวิวาท" ให้ถือว่าเป็นผู้มีปัญหาความรุนแรง

ในส่วนนี้ นักเรียนที่ปล่อยให้แต่ละแถวเว้นว่างไว้ ถือว่ารายงานว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีปัญหาใดๆ

ตารางที่ B.2 บุคคลในโรงเรียนและชุมชนที่มีปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ติดเกม และชอบใช้ความรุนแรงใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ครู อาจารย์										
ไม่มี	9.7	13.3	13.7	15.6	12.1	8.8	10.7	14.0	10.3	11.0
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	94.2	87.6	87.7	87.8	90.2	95.7	91.6	87.2	95.5	91.8
ดื่มสุรา	4.4	9.8	11.7	12.0	8.2	3.8	6.4	10.9	4.1	6.7
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	0.2	0.9	0.7	1.1	0.6	0.0	0.1	0.4	0.5	0.2
สูบบุหรี่	3.3	9.2	8.3	6.4	6.6	2.1	5.5	8.5	1.7	5.1
ใช้สารเสพติด	0.2	0.4	0.8	1.3	0.4	0.0	0.1	0.1	0.2	0.1
ความรุนแรง*	1.4	2.5	2.2	1.6	2.0	0.4	1.3	1.3	0.3	1.0
อาการซึมเศร้า	0.1	0.5	0.9	0.7	0.4	0.2	0.6	0.5	0.2	0.4
ฆ่าตัวตาย	0.0	0.2	0.3	0.6	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
เล่นการพนัน	0.6	1.5	1.2	1.5	1.1	0.1	0.3	0.5	0.3	0.3
นักรถการโรง										
ไม่มี	20.1	24.0	22.3	23.1	22.1	14.6	16.7	21.3	14.9	17.3
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	93.3	87.7	85.2	89.9	89.5	95.8	89.2	87.0	93.5	91.0
ดื่มสุรา	4.1	8.7	11.6	10.2	7.5	2.3	6.3	8.6	3.4	5.5
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	0.2	0.6	0.5	1.3	0.5	0.1	0.2	0.5	0.2	0.2
สูบบุหรี่	5.0	10.3	12.4	6.7	8.5	3.7	10.0	10.8	4.8	7.9
ใช้สารเสพติด	0.1	0.1	0.4	0.8	0.2	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0
ความรุนแรง*	0.3	0.1	0.6	0.4	0.3	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1

อาการซึมเศร้า	0.1	0.1	0.3	0.4	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0
ฆ่าตัวตาย	0.0	0.1	0.1	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
เล่นการพนัน	0.2	0.4	1.0	0.5	0.4	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1
เจ้าหน้าที่										
ไม่มี	24.0	32.5	32.7	33.2	29.3	20.9	26.7	35.8	26.4	27.5
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	95.0	91.2	90.7	91.0	92.6	96.7	94.7	93.1	94.9	95.0
ดื่มสุรา	3.7	6.4	7.3	9.0	5.6	2.3	4.0	5.8	5.3	3.9
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	0.2	0.5	0.3	0.8	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
สูบบุหรี่	3.1	6.4	5.5	3.2	4.8	2.1	3.7	3.9	2.1	3.1
ใช้สารเสพติด	0.2	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1
ความรุนแรง*	0.2	0.3	0.5	0.5	0.3	0.0	0.2	0.1	0.2	0.1
อาการซึมเศร้า	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.0	0.1	0.2	0.0	0.1
ฆ่าตัวตาย	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0
เล่นการพนัน	0.1	0.4	0.5	0.3	0.0	0.1	0.2	0.2	0.1	0.0
พ่อค้าแม่ค้า										
ไม่มี	20.4	26.4	25.7	28.2	24.0	16.0	20.2	24.6	20.5	20.1
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	96.0	92.9	91.1	91.4	93.7	96.5	94.4	92.1	94.4	94.5
ดื่มสุรา	3.2	5.3	7.0	8.2	4.9	3.0	4.2	6.5	5.4	4.4
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	0.1	0.8	0.7	0.2	0.5	0.2	0.4	0.2	0.0	0.2
สูบบุหรี่	2.6	4.5	5.7	4.1	4.0	1.8	3.8	4.7	2.5	3.3
ใช้สารเสพติด	0.1	0.4	0.3	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ความรุนแรง*	0.5	1.0	0.4	0.3	0.6	0.5	0.6	0.8	0.2	0.6
อาการซึมเศร้า	0.2	0.4	0.3	0.1	0.3	0.1	0.1	0.2	0.0	0.1

ฆ่าตัวตาย	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0
เล่นการพนัน	0.3	1.3	1.3	0.5	0.9	0.4	0.7	0.9	0.4	0.6
คนในชุมชนของคุณ										
ไม่มี	14.0	14.5	14.0	10.9	14.1	9.8	10.7	10.6	8.3	10.3
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่มีพฤติกรรม/ปัญหา	61.5	54.1	57.0	45.9	57.2	55.2	49.2	51.7	45.0	51.8
ดื่มสุรา	36.1	43.8	39.2	57.0	40.4	42.0	46.4	42.7	55.6	44.0
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	10.5	15.4	14.6	30.3	13.9	9.7	15.5	13.6	31.5	13.4
สูบบุหรี่	36.3	42.3	37.7	52.8	39.5	39.3	46.3	43.7	51.1	43.3
ใช้สารเสพติด	8.3	13.1	13.6	19.2	11.6	10.1	14.4	15.0	27.7	13.5
ความรุนแรง*	13.6	17.2	17.3	25.9	16.2	16.9	21.7	19.7	29.0	19.7
อาการซึมเศร้า	2.6	5.0	5.8	3.5	4.2	3.4	4.9	3.7	2.2	4.0
ฆ่าตัวตาย	1.6	3.4	4.4	2.6	2.9	2.4	4.1	2.6	1.8	3.0
เล่นการพนัน	16.1	20.1	20.7	27.2	19.0	17.4	22.2	20.2	34.2	20.3

* หากตอบ "5. ทำร้ายร่างกาย/ถูกทำร้าย" หรือ "8. ข่มขืนกระทำชำเรา/ถูกข่มขืน" หรือ "9. ทะเลาะวิวาท" ให้ถือว่าเป็นผู้มีปัญหาความรุนแรง

ตารางที่ B.3 ค่าเฉลี่ยของการประมาณจำนวน (ร้อยละ) ของนักเรียนในโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม และเพื่อนสนิทของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงชนิดต่างๆ ในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ (weighted means)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
นักเรียนในโรงเรียนของผู้ตอบ*										
ดื่มสุรา	10.1	24.5	29.4	29.6	20.9	14.8	26.4	28.6	28.1	23.7
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	3.1	7.0	7.6	12.3	5.9	3.1	6.3	6.0	6.9	5.2
สูบบุหรี่	14.8	26.0	25.2	30.1	21.9	14.7	21.5	20.6	22.4	19.1
ใช้สารเสพติดอื่นๆ (ไม่รวมบุหรี่/สุรา)	4.0	9.1	8.9	12.5	7.3	4.2	7.9	7.8	8.0	6.7
เล่นการพนัน	7.2	14.9	17.3	17.0	12.8	4.8	11.0	10.7	10.3	9.0
ติดเกม	57.7	54.5	47.0	40.6	53.7	48.1	46.6	40.7	31.7	45.1
พกพาอาวุธมาโรงเรียน	5.8	6.8	5.4	7.7	6.2	3.8	4.1	3.1	3.5	3.7
ยกพวกตีกัน / ชกต่อย / ตบตี / ทะเลาะวิวาท	13.2	14.9	10.4	9.0	13.1	13.8	15.2	10.7	6.5	13.2
ข่มขืน/ถูกข่มขืน	1.8	1.9	2.8	2.6	2.1	1.0	1.1	0.9	1.5	1.0
ซึ่มเสรั้า หมดหวัง เครียด	7.7	11.4	13.3	6.7	10.2	15.5	18.3	15.6	5.8	16.3
ฆ่าตัวตาย	1.3	1.3	1.5	2.8	1.4	1.5	1.4	1.2	1.1	1.4
เพื่อนสนิทของผู้ตอบ*										
ดื่มสุรา	5.5	19.1	26.4	27.9	16.1	7.0	16.9	20.9	21.6	15.0
ดื่มสุราอย่างหนักจนเป็นปัญหา	1.4	4.5	6.1	10.5	3.9	0.8	2.1	2.9	4.1	1.9
สูบบุหรี่	5.5	15.5	16.5	24.4	12.4	2.9	5.0	4.8	8.2	4.3
ใช้สารเสพติดอื่นๆ (ไม่รวมบุหรี่/สุรา)	1.3	4.6	3.8	6.8	3.2	0.6	1.2	0.8	2.3	0.9

*หากตอบ "ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ (888)" ให้ recode เป็น missing value (999)

หมวด C การตกเตียงจากครอบครัวและโรงเรียน

นักเรียนชายร้อยละ 19 และนักเรียนหญิงร้อยละ 14 เคยถูกทางโรงเรียนตรวจค้นเพื่อหาสุรา บุหรี่ หรือยาเสพติดขณะกำลังอยู่ในบริเวณโรงเรียน นักเรียนชายร้อยละ 9 และนักเรียนหญิงร้อยละ 8 เคยร่วมดื่มสุรากับเพื่อนแล้วมีคนมาขอร้องให้ย่ำรบกวนผู้อื่น ประสบการณ์ทั้งสองส่วนนี้มีความแตกต่างระหว่างระดับชั้นต่างๆ ค่อนข้างมาก ปัญหาที่ถูกทางบ้านตกเตียงเยอะที่สุดทั้งในกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้แก่การเล่นหรือเล่นเกมคอมพิวเตอร์/มือถือ ร้อยละ 60 และร้อยละ 53 ตามลำดับ การตกเตียงเรื่องปัญหาอื่น (การดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน พกอาวุธมาโรงเรียน และการทะเลาะวิวาท) พบได้น้อยกว่าร้อยละ 10 และมีความแตกต่างระหว่างระดับชั้นพอสมควร ปัญหาที่นักเรียนประสบบ่อยในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ ได้แก่การทะเลาะและถูกกลั่นแกล้งจากคนในบ้านและในครอบครัว และนักเรียนทั้งชายและหญิงน้อยกว่าร้อยละ 1 รายงานว่าเคยถูกส่งไปบำบัดรักษาเรื่องการดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือใช้สารเสพติด

ในส่วนของการรับรู้นโยบาย ระเบียบกติกาศึกษาของโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณร้อยละ 50-65 ระบุว่าโรงเรียนของตนมีนโยบายที่ชัดเจนและมีการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้สุราและสารเสพติด แต่มีนักเรียนประมาณร้อยละ 20-25 ที่ระบุว่าตนไม่ทราบ/ไม่แน่ใจในเรื่องการมีและบังคับใช้นโยบายและกฎระเบียบต่างๆ นักเรียนประมาณร้อยละ 40-50 ทั้งเพศชายและหญิง ระบุว่าตนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันสุราและสารเสพติดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ C.1 ประสิทธิภาพและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุรา บุหรี่ ยาเสพติด และปัญหาครอบครัวในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ประสิทธิภาพและปัญหา ในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ										
เคยถูกทางโรงเรียนตรวจค้นเพื่อหาสุรา บุหรี่ หรือยาเสพติดขณะกำลังอยู่ในบริเวณโรงเรียน (ตอบ "เคย")	14.3	22.2	19.0	20.9	18.5	12.3	15.9	13.6	18.8	14.1
เคยร่วมดื่มสุรากับเพื่อน แล้วมีคนขอร้องให้เบาเสียงหรือไม่รบกวนผู้อื่น (ตอบ "เคย")	3.4	10.6	12.5	18.2	8.6	4.7	8.5	10.7	13.9	8.0
โรงเรียนเคยมีงานรื่นเริง แล้วงานถูกสั่งปิดเนื่องจากพบว่ามึนนักเรียนดื่มสุรา (ตอบ "เคย")	2.1	3.5	3.3	4.9	3.0	1.0	3.1	4.4	3.5	2.8
การถูกทางบ้านหรือโรงเรียนตักเตือนในเรื่องต่างๆ ในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ										
การดื่มสุรา										
ไม่เคย	89.8	82.3	81.7	72.0	84.6	89.2	85.2	87.6	82.0	87.2
เคย 1-2 ครั้ง	6.4	11.0	11.5	18.5	9.6	6.9	8.8	7.7	9.3	7.9
เคย 3 ครั้งขึ้นไป	2.1	4.5	4.3	6.5	3.6	2.5	4.1	2.2	5.4	3.0
ไม่ตอบ	1.8	2.2	2.4	3.0	2.1	1.3	1.9	2.5	3.3	1.9
การสูบบุหรี่										
ไม่เคย	90.8	83.8	88.0	75.1	87.0	95.3	94.5	95.1	93.8	94.9
เคย 1-2 ครั้ง	4.7	8.2	7.1	13.6	6.8	2.3	2.7	2.1	2.2	2.4
เคย 3 ครั้งขึ้นไป	2.3	5.6	2.4	8.1	3.8	1.1	1.6	0.6	2.3	1.1
ไม่ตอบ	2.3	2.4	2.6	3.3	2.4	1.3	1.3	2.2	1.7	1.6
การใช้สารเสพติดอื่นๆ (ไม่รวมบุหรี่/สุรา)										
ไม่เคย	95.8	94.2	95.7	86.8	94.8	97.8	97.4	97.3	97.2	97.5
เคย 1-2 ครั้ง	1.1	2.3	1.1	6.9	1.8	0.5	0.5	0.4	0.7	0.5
เคย 3 ครั้งขึ้นไป	1.3	1.6	1.5	4.3	1.6	0.5	0.9	0.2	1.4	0.6

ไม่ตอบ	1.7	1.9	1.7	2.0	1.8	1.2	1.2	2.1	0.7	1.4
การเล่นการพนัน										
ไม่เคย	91.3	87.5	90.0	82.5	89.3	95.6	94.2	93.8	91.9	94.5
เคย 1-2 ครั้ง	3.9	6.3	5.2	11.6	5.4	2.2	3.1	3.2	5.0	2.9
เคย 3 ครั้งขึ้นไป	2.3	3.5	2.1	3.1	2.7	1.1	1.4	1.0	1.6	1.2
ไม่ตอบ	2.6	2.7	2.6	2.8	2.6	1.1	1.3	1.9	1.6	1.4
การเล่นหรือติดเกมคอมพิวเตอร์/มือถือ										
ไม่เคย	25.7	35.6	44.0	53.1	34.3	32.6	42.7	53.6	67.8	43.1
เคย 1-2 ครั้ง	27.2	26.1	29.3	22.6	27.0	32.5	29.6	26.8	17.0	29.4
เคย 3 ครั้งขึ้นไป	40.0	33.4	22.1	18.8	32.9	29.7	24.7	15.8	11.3	23.4
ไม่ตอบ	7.1	4.9	4.6	5.4	5.7	5.2	3.1	3.8	3.9	4.0
การพกพาอาวุธมาโรงเรียน										
ไม่เคย	93.6	93.9	96.0	90.0	94.1	97.7	97.1	97.4	97.2	97.4
เคย 1-2 ครั้ง	3.7	3.0	1.5	6.3	3.1	0.6	1.1	0.6	0.8	0.8
เคย 3 ครั้งขึ้นไป	0.7	1.3	0.7	2.1	1.0	0.4	0.5	0.1	0.8	0.4
ไม่ตอบ	2.0	1.9	1.9	1.6	1.9	1.3	1.2	1.9	1.1	1.4
การชกต่อย/ตบตี ทะเลาะวิวาท										
ไม่เคย	79.3	81.3	88.0	85.2	82.1	90.9	92.2	95.1	93.6	92.7
เคย 1-2 ครั้ง	13.4	12.8	7.6	9.0	11.8	5.3	4.5	2.2	3.4	4.1
เคย 3 ครั้งขึ้นไป	4.6	3.6	1.9	3.1	3.6	1.7	1.8	0.4	1.2	1.3
ไม่ตอบ	2.7	2.3	2.5	2.7	2.5	2.1	1.5	2.4	1.8	2.0
การประสบปัญหาในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (ตอบ ได้หลายข้อ)										
เคยทะเลาะวิวาทกับคนในบ้าน	24.4	25.9	20.1	12.1	23.6	36.9	37.2	28.3	23.0	34.1
เคยถูกลงโทษจากคนในครอบครัว	40.6	27.7	17.8	12.2	29.9	37.0	26.2	17.0	13.0	26.7
เคยถูกภาคทัณฑ์จากโรงเรียน	2.6	3.4	2.3	3.1	2.9	1.4	2.3	1.3	1.8	1.7

เคยถูกปรับหรือลงโทษแบบอื่นๆ เพราะว่าดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด										
ไม่เคย	97.6	96.7	96.9	94.2	97.0	98.3	97.9	97.8	97.3	98.0
เคย 1-2 ครั้ง	0.8	1.9	0.7	2.7	1.3	0.3	0.6	0.5	1.0	0.5
เคย 3 ครั้งขึ้นไป	0.2	0.1	0.3	0.4	0.2	0.1	0.4	0.0	0.1	0.2
ไม่ตอบ	1.4	1.3	2.1	2.7	1.5	1.3	1.1	1.7	1.6	1.4
เคยถูกส่งไปรับการบำบัดรักษาเรื่องการดื่มสุรา สูบ บุหรี่ ใช้สารเสพติด										
ไม่เคย	98.1	97.8	97.0	94.2	97.6	98.8	98.6	98.0	97.9	98.5
เคย 1-2 ครั้ง	0.3	0.6	0.7	1.9	0.6	0.3	0.4	0.1	1.1	0.3
เคย 3 ครั้งขึ้นไป	0.1	0.1	0.1	0.5	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ไม่ตอบ	1.5	1.5	2.2	3.4	1.7	0.9	1.0	1.9	1.1	1.2

หมายเหตุ: ผลการวิเคราะห์ไม่รวมนักเรียนที่จิตใจป่วยแล้วในตารางให้ว่าง (กล่าวคือ ไม่รวม missing data)

ตารางที่ C.2 การรับรู้ถึงนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
โรงเรียนของคุณ...										
ไม่ส่งเสริมการดื่มสุรา และพยายามหาทางป้องกัน นักเรียนทุกคนไม่ให้ดื่มสุรา										
ไม่ใช่	9.8	9.5	16.3	21.1	11.5	5.0	5.8	8.8	20.4	6.8
ใช่	77.8	76.9	71.6	64.2	75.6	82.9	80.8	78.0	66.7	80.3
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	10.7	12.7	10.8	14.0	11.6	10.7	12.7	10.8	14.0	11.9
ยอมให้ดื่มสุราได้ แต่พยายามไม่ให้เด็กดื่มจนเมา หรือเป็นปัญหา										
ไม่ใช่	76.6	69.7	70.8	64.3	72.3	69.3	65.2	68.4	66.5	67.5
ใช่	6.4	11.9	13.4	17.7	10.3	7.3	10.8	13.2	16.7	10.5
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	15.1	17.5	14.5	17.1	15.9	22.4	22.6	17.3	16.0	20.8
แนะนำให้นักเรียนดื่มสุราแบบปลอดภัย										
ไม่ใช่	73.7	62.8	65.9	61.2	67.6	65.3	57.5	60.8	62.4	61.2
ใช่	8.0	15.2	17.5	20.5	13.1	8.6	14.7	18.3	19.0	13.8
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	16.2	21.0	15.3	17.6	17.8	25.1	26.4	19.6	17.6	23.8
ไม่ค่อยทำอะไรเลยเกี่ยวกับการป้องกันการดื่มสุรา ของนักเรียน										
ไม่ใช่	69.7	61.5	65.8	66.1	65.7	68.5	65.1	66.6	69.7	66.8
ใช่	8.2	14.9	16.3	14.7	12.6	7.1	10.1	12.7	11.7	9.9
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	19.7	22.6	16.6	18.4	20.1	23.0	23.4	19.4	17.4	22.0
มีนโยบายป้องกัน แก้ไขปัญหาการดื่มสุราและการ ใช้สารเสพติด										
ไม่ใช่	11.1	14.3	21.7	23.9	15.0	8.6	10.1	12.2	22.4	10.5
ใช่	67.5	67.4	62.5	59.6	66.1	70.3	71.4	72.5	64.2	71.2

ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	19.1	17.1	14.3	15.6	17.2	19.8	17.1	14.0	12.4	16.9
มีการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้สุราและสารเสพติด										
ไม่ใช่	18.6	18.0	20.5	24.3	19.0	13.1	13.5	15.2	25.0	14.1
ใช่	52.5	59.1	61.3	56.0	56.9	52.9	59.5	64.8	54.7	58.8
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	26.6	21.8	16.7	18.8	22.4	32.5	25.2	18.5	19.0	25.5
คุณเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันสุราและสารเสพติดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ										
ไม่ใช่	25.8	30.1	32.2	27.9	28.8	21.6	26.5	25.0	26.8	24.4
ใช่	42.9	42.3	46.2	50.7	43.7	45.2	42.6	51.3	51.8	46.3
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	28.5	26.5	20.0	20.7	25.7	31.8	29.4	22.3	20.3	27.9
ห้ามครู ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนดื่มสุราโดยเด็ดขาดในบริเวณโรงเรียน										
ไม่ใช่	12.3	15.1	19.1	23.8	15.2	7.8	10.9	11.2	22.7	10.2
ใช่	59.2	57.7	62.0	55.8	59.1	63.3	63.8	71.6	61.0	65.9
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	26.0	26.1	17.4	19.6	24.0	27.6	23.8	15.8	15.2	22.5

หมายเหตุ: ผลการวิเคราะห์ที่ไม่รวมนักเรียนที่จิตใจปล่อยแหวในตารางให้ว่าง (กล่าวคือ ไม่รวม missing data)

หมวด D ประสบการณ์การสูบบุหรี่

ในส่วนของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั่วไป (บุหรี่ซิกาแรต) นักเรียนชายร้อยละ 6 และนักเรียนหญิงร้อยละ 2 เคยสูบบุหรี่เกิน 100 มวน ซึ่งเข้าเกณฑ์มาตรฐานในการเป็น ever smokers นักเรียนชายมีประวัติการสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนหญิงอย่างชัดเจน ในกลุ่มนักเรียนที่เคยสูบบุหรี่ นักเรียนชายร้อยละ 40 และนักเรียนหญิงร้อยละ 34 สูบบุหรี่ในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ ซึ่งเข้าเกณฑ์ในการเป็น "นักสูบปัจจุบัน" ("current smokers") นักเรียนที่สูบบุหรี่ร้อยละ 70 ระบุว่าเคยตั้งใจเลิกสูบบุหรี่และเคยหยุดสูบบุหรี่ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และระบุว่าหากต้องการสูบบุหรี่ จะใช้เวลาโดยเฉลี่ย 12 นาทีในการหาซื้อบุหรี่ วิธีการได้บุหรี่ที่รายงานมากที่สุดคือการซื้อด้วยตนเอง ตามมาด้วยการได้รับบุหรี่จากบุคคลอื่นที่อายุต่ำกว่า 20 ปี กลุ่มนักเรียนที่สูบบุหรี่ในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ มีความถี่ในการสูบค่อนข้างหลากหลาย แต่ร้อยละ 70 สูบบุหรี่ 5 มวนหรือน้อยกว่า ในวันที่สูบบุหรี่

ในส่วนของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า นักเรียนชายร้อยละ 17 และนักเรียนหญิงร้อยละ 8 ระบุว่าเคยสูบบุหรี่ไฟฟ้าในช่วงชีวิต ทั้งนี้ ร้อยละ 34 ของนักเรียนชายในจำนวนดังกล่าว และร้อยละ 22 ของนักเรียนหญิงในจำนวนดังกล่าว สูบบุหรี่ไฟฟ้าครั้งล่าสุดภายใน 30 วันก่อนการสำรวจ (เป็น current e-cigarette users) ข้อมูลเรื่องจำนวนวันที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า และจำนวนครั้งที่สูบในวันที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า มีนักเรียนประมาณหนึ่งในสี่ไม่ตอบคำถามดังกล่าว รายละเอียดของข้อมูลตามตารางที่ D.2

ตารางที่ D.1 ประสิทธิภาพของการสูบบุหรี่ทั่วไป ในนักเรียน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

การสูบบุหรี่ทั่วไป	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
การสูบบุหรี่ในช่วงชีวิต										
ไม่เคยสูบบุหรี่	90.6	80.6	81.5	68.9	84.1	95.6	93.2	87.5	93.6	92.3
เคยสูบบุหรี่ แต่รวมไม่เกิน 5 ซองหรือ 100 มวน	5.9	11.5	10.3	14.1	9.2	2.4	4.5	4.6	7.2	3.9
เคยสูบบุหรี่รวมมากกว่า 5 ซองหรือ 100 มวน	2.5	7.4	6.9	16.7	5.8	1.3	1.7	1.2	4.4	1.5
ไม่ตอบ	1.0	0.5	1.2	0.3	0.8	0.7	1.4	1.0	0.9	1.1
อายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ (ปี) (weighted mean)	11.1	12.4	13.4	13.9	12.5	12.1	13.2	14.3	14.1	13.4
สูบบุหรี่ครั้งล่าสุดเมื่อใด*										
นานกว่า 12 เดือนก่อนการสำรวจ	49.4	37.6	30.6	34.1	38.2	48.1	35.9	42.9	39.7	41.1
นานกว่า 30 วันแต่ภายใน 12 เดือนก่อนการสำรวจ	20.3	16.6	19.7	11.7	17.7	16.8	20.6	20.3	16.2	19.4
นานกว่า 1 สัปดาห์แต่ภายใน 30 วันก่อนการสำรวจ	6.6	7.4	6.8	8.0	7.1	12.0	13.2	15.3	22.4	14.0
ภายใน 1 สัปดาห์ก่อนการสำรวจ	18.5	35.6	38.9	42.0	33.3	19.3	25.6	14.9	16.8	20.3
ไม่ตอบ	5.3	2.8	4.0	4.2	3.7	3.9	4.8	6.5	4.8	5.1
การตั้งใจเลิกสูบบุหรี่ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (ตอบ "เคยตั้งใจเลิก")**	69.6	72.9	71.8	58.4	70.8	68.5	69.5	65.9	76.2	68.4
การหยุดสูบบุหรี่ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (ตอบ "เคยหยุดสูบ")**	73.3	81.4	74.6	65.7	76.7	88.6	78.3	75.5	69.6	79.5
หากต้องการสูบบุหรี่ จะใช้เวลาในการหาซื้อนานกี่นาที (weighted mean)**	11.2	11.3	12.3	12.4	11.5	11.4	12.9	13.6	12.8	12.7
วิธีการได้บุหรี่ในการสูบบุหรี่ครั้งล่าสุด**										
ซื้อเอง (จากร้านค้าหรือแผงขาย / ร้านออนไลน์)	18.8	46.6	54.2	58.2	44.8	28.8	37.7	39.9	53.8	37.4
ฝากเงินให้คนอื่นซื้อ (คนซื้ออายุมากกว่า 20 ปี)	2.8	3.8	5.4	11.4	4.7	3.4	11.5	3.4	13.7	7.5

ฝากเงินให้คนอื่นซื้อ (คนซื้ออายุต่ำกว่า 20 ปี)	5.9	2.3	1.3	2.6	2.7	4.4	4.3	1.7	0.3	3.3
คนอื่นให้มา (คนให้อายุมากกว่า 20 ปี)	2.0	5.0	8.1	5.8	5.3	13.9	1.9	10.1	5.6	7.0
คนอื่นให้มา (คนให้อายุต่ำกว่า 20 ปี)	20.7	16.5	11.7	5.2	14.9	21.0	17.2	26.8	4.6	20.3
ฝากเงินให้คนอื่นไปซื้อมาให้	6.5	5.3	3.3	3.0	4.7	5.7	2.4	3.0	4.4	3.3
ขโมยมา	3.4	3.3	2.0	0.5	2.7	3.0	2.2	0.3	0.2	1.7
ได้มาโดยวิธีอื่น ๆ	26.1	13.9	10.0	8.8	14.5	14.3	16.3	9.2	14.5	13.6
ไม่ตอบ	13.8	3.4	4.1	4.5	5.5	5.5	6.6	5.6	2.9	5.9
ใน 30 วันก่อนการสำรวจ สูบบุหรี่กี่วัน**										
ไม่สูบบุหรี่เลย	33.7	30.1	36.7	24.3	32.1	27.6	28.2	51.7	46.9	35.7
1-2 วัน	14.6	24.4	23.7	15.5	21.1	24.7	27.7	21.2	22.6	24.9
3-5 วัน	10.9	11.1	7.2	10.6	10.1	16.9	15.8	1.9	11.4	11.8
6-9 วัน	11.2	5.1	0.7	7.4	5.8	17.9	9.8	4.2	2.7	9.7
10-19 วัน	2.0	4.2	2.5	13.6	3.9	6.8	3.8	5.2	4.9	4.9
20 วันขึ้นไป	8.0	17.0	16.8	18.3	14.7	0.0	4.0	2.1	6.5	2.6
ไม่ตอบ	19.5	8.1	12.5	10.4	12.2	6.2	10.8	13.5	4.9	10.3
หากเคยสูบบุหรี่ใน 30 วันก่อนการสำรวจ ในวันที่สูบบุหรี่ สัปดาห์ละกี่มวน*****										
น้อยกว่า 1 มวน	13.5	20.2	31.0	13.9	20.2	31.7	16.7	35.5	26.8	25.1
1 มวน	32.0	17.5	12.2	16.0	19.9	13.8	20.0	15.0	32.7	17.6
2-5 มวน	19.1	33.6	32.9	36.3	30.0	33.0	35.3	17.0	16.2	30.0
6-10 มวน	0.3	4.9	4.2	14.6	4.4	5.6	5.6	0.5	14.0	4.7
11-20 มวน	5.9	2.3	1.5	4.8	3.2	1.5	3.6	0.0	0.0	2.1
มากกว่า 20 มวน	4.2	12.1	1.4	3.6	7.3	5.8	1.0	4.0	0.0	2.9
ไม่ตอบ	25.0	9.4	16.9	10.8	15.0	8.5	17.9	28.1	10.4	17.5

หมายเหตุ: ผลการวิเคราะห์ที่ไม่รวมนักเรียนที่ปล่อยให้ช่องคำตอบในแบบสอบถามว่าง

*เฉพาะผู้ที่ตอบว่าทั้งชีวิตนี้เคยสูบบุหรี่

**เฉพาะผู้ที่ตอบว่าเคยสูบบุหรี่ภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา

***เฉพาะผู้ที่ตอบว่าซื้อบุหรี่ด้วยตนเอง

***เฉพาะผู้ที่ตอบว่าซื้อบุหรี่ด้วยตนเอง และผู้ขายขอตรวจบัตรประชาชน

****เฉพาะผู้ที่ตอบว่าเคยสูบบุหรี่ภายใน 30 วันที่ผ่านมา

ตารางที่ D.2 ประสบการณ์ของการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ในนักเรียน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

การสูบบุหรี่ทั่วไป	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
การสูบบุหรี่ไฟฟ้าในช่วงชีวิต										
ไม่เคยสูบบุหรี่ไฟฟ้า	87.1	74.7	75.6	66.2	79.3	92.0	87.7	85.6	81.3	88.3
เคยสูบบุหรี่ไฟฟ้า	9.6	23.2	20.4	30.3	17.7	5.1	9.4	9.3	14.8	8.1
ไม่ตอบ	3.4	2.2	4.0	3.4	3.0	2.8	2.9	5.2	3.8	3.6
สูบบุหรี่ไฟฟ้าครั้งสุดท้ายเมื่อใด^a										
นานกว่า 12 เดือนก่อนการสำรวจ	33.5	29.4	28.8	24.5	29.9	19.2	28.4	27.1	21.6	25.6
นานกว่า 30 วันแต่ภายใน 12 เดือนก่อนการสำรวจ	18.3	21.9	16.5	18.9	19.5	18.7	21.6	17.3	19.9	19.3
นานกว่า 1 สัปดาห์แต่ภายใน 30 วันก่อนการสำรวจ	7.4	10.9	11.5	12.9	10.3	7.7	8.5	9.8	11.2	8.9
ภายใน 1 สัปดาห์ก่อนการสำรวจ	11.3	27.7	26.3	29.9	23.6	13.8	16.6	8.6	22.7	13.2
ไม่ตอบ	29.6	10.2	17.0	13.8	16.7	40.6	24.8	37.1	24.7	33.0
จำนวนวันที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าในช่วง 30 วันที่ผ่านมา^b										
ไม่สูบเลย	22.1	25.4	37.5	27.5	27.5	13.7	17.4	36.6	22.3	23.6
1-2 วัน	17.3	27.2	21.4	21.6	22.9	20.8	25.5	13.3	24.7	19.8
3-5 วัน	2.1	10.5	6.6	8.9	7.3	7.0	7.1	3.6	9.6	5.9
6-9 วัน	2.1	4.9	5.3	5.8	4.4	0.0	2.4	1.1	3.2	1.3
10-19 วัน	2.9	4.4	3.7	6.6	4.0	0.9	1.5	1.0	2.0	1.2
20 วันขึ้นไป	4.3	8.3	6.5	6.5	6.7	0.3	1.1	1.4	2.4	1.0
ไม่ตอบ	49.1	19.3	18.9	23.1	27.2	57.3	44.9	43.1	36.0	47.1
จำนวนครั้งที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ในวันที่สูบ^{b,c}										
น้อยกว่า 1 หนต่อวัน	6.9	17.8	15.3	10.1	13.9	10.4	8.7	9.5	14.3	9.6

1 หนตอวัน	6.1	8.1	10.4	12.8	8.4	9.5	11.1	3.3	9.4	8.1
2-5 หนตอวัน	10.7	14.7	13.9	17.6	13.7	11.0	16.2	9.9	12.1	12.6
6-10 หนตอวัน	5.1	11.1	6.7	5.8	8.2	2.5	3.6	3.2	6.9	3.3
11-20 หนตอวัน	1.5	6.0	3.6	6.5	4.3	0.5	3.2	1.3	0.9	1.8
มากกว่า 20 หนตอวัน	5.5	7.8	6.8	5.7	6.9	0.5	2.3	0.8	3.4	1.4
ไมตอ	64.1	34.5	43.2	41.5	44.7	65.5	54.9	72.1	52.9	63.3

a. เฉพาะนักเรียนที่เคยสูบบุหรี่ไฟฟ้า

b. เฉพาะนักเรียนที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าในช่วง 30 วันที่ผ่านมา

c. การสูบ "หนึ่งหน" คือการดูด-ปล่อยประมาณ 15 ครั้ง หรือใช้เวลาประมาณ 10 นาที

หมวด E ประสบการณ์การดื่มสุรา

นักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม เพศชายร้อยละ 25 และเพศหญิงร้อยละ 28 เคยดื่มในช่วงชีวิต และในกลุ่มดังกล่าว นักเรียนชายร้อยละ 29 และนักเรียนหญิงร้อยละ 32 เคยดื่มในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ โดยประวัติการเคยดื่มในช่วงชีวิต และการดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์โดยตรงกับระดับชั้นเรียน (ตารางที่ E1)

นักเรียนที่เคยดื่มสุราในชีวิตได้รายงานแหล่งที่มาของสุราในการดื่มครั้งล่าสุด (ตารางที่ E2) โดยแหล่งที่มาที่พบได้มากที่สุด 3 ประเภท ได้แก่ ซื้อด้วยตนเอง (นักเรียนชายร้อยละ 31 นักเรียนหญิงร้อยละ 31) ได้รับสุราจากผู้ใหญ่มากกว่า 20 ปี (นักเรียนชายร้อยละ 22 นักเรียนหญิงร้อยละ 21) และการได้มาโดยวิธีอื่นๆ (นักเรียนชายร้อยละ 20 นักเรียนหญิงร้อยละ 22)

นักเรียนที่เคยดื่มสุราในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ ได้รายงานผลกระทบเนื่องจากการดื่มสุราของตนเอง (ตารางที่ E3) โดยผลกระทบที่นักเรียนรายงานมากที่สุดได้แก่ความรู้สึกคลื่นไส้-อาเจียน (นักเรียนชายร้อยละ 43 นักเรียนหญิงร้อยละ 50) การขับขีรถหลังดื่มสุรา (นักเรียนชายร้อยละ 34 นักเรียนหญิงร้อยละ 25) และผลกระทบอื่นๆ เช่น ถูกตำหนิต่อว่าจากคนที่รู้จัก ทำของสำคัญหรือเงินหาย ทำบางอย่างที่ทำให้รู้สึกเสียใจในภายหลัง (ผลกระทบแต่ละประเภท รายงานโดยนักเรียนชายและหญิงประมาณร้อยละ 20-25)

ในการนี้คณะผู้วิจัยได้ถามนักเรียนทุกคนเรื่องการประสบปัญหาจากการดื่มสุราของผู้อื่นด้วย (ตารางที่ E4) โดยปัญหาที่พบได้มากที่สุดได้แก่การถูกรบกวนระหว่างอ่าน/เรียนหนังสือ หรือเวลานอน (นักเรียนชายร้อยละ 18 นักเรียนหญิงร้อยละ 25) การถูกรังแก/ถูกลูก/ตำหนิต่อว่า (นักเรียนชายร้อยละ 17 นักเรียนหญิงร้อยละ 18) และการต้องช่วยดูแลคนอื่นซึ่งเมาสุรา (นักเรียนชายร้อยละ 15 นักเรียนหญิงร้อยละ 19)

คณะผู้วิจัยได้ถามนักเรียนทุกคนเรื่องการพบเห็นการส่งเสริมการขายสุรา (ตารางที่ E5) และการโฆษณาสุราในงานหรือกิจกรรมต่างๆ (ตารางที่ E6) โดยการส่งเสริมการขายที่พบเห็นได้มากที่สุดได้แก่การจัดแสดงสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ เช่น กระป๋องเบียร์ ขวดเหล้า (ร้อยละ 50 ของนักเรียนชาย และร้อยละ 58 ของนักเรียนหญิง) ส่วนงานหรือกิจกรรมที่นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามเห็นการโฆษณาสุรามากที่สุดได้แก่งานสงกรานต์ งานปีใหม่ และงานสังสรรค์ทั่วไป

ตารางที่ E1. ประสิทธิภาพของการดื่มสุราในนักเรียน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ตลอดชีวิตที่ผ่านมา เคยดื่มสุรา (ไม่นับการจิบหรือชิมเพียงเล็กน้อย)										
ไม่เคยดื่มเลย	85.5	68.7	61.4	50.0	72.9	82.8	67.2	61.9	54.8	70.5
เคยดื่ม	12.3	29.9	37.0	49.2	25.4	16.1	32.1	36.5	43.9	28.4
ไม่ตอบ	2.2	1.4	1.6	0.9	1.7	1.1	0.8	1.5	1.3	1.1
อายุเฉลี่ยที่ดื่มครั้งแรก (weighted mean)	11.25	12.79	14.32	14.54	13.1	11.72	13.15	14.63	14.73	13.5
ดื่มสุรารั้งล่าสุดเมื่อใด (ไม่นับการจิบหรือชิมเพียงเล็กน้อย)*										
นานกว่า 12 เดือนก่อน	37.8	21.1	23.3	19.4	24.7	26.3	18.4	18.6	20.9	20.1
ภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา	26.6	32.0	28.6	25.1	29.4	30.4	36.2	37.1	30.4	35.3
ภายใน 30 วันที่ผ่านมา	15.6	19.8	22.0	18.8	19.6	22.5	24.0	21.7	20.5	22.7
ภายใน 1 สัปดาห์	13.3	24.5	23.9	32.8	22.9	18.0	19.9	20.9	26.5	20.1
ไม่ตอบ	6.7	2.6	2.2	3.9	3.4	2.8	1.4	1.7	1.7	1.8
จำนวนครั้งที่ดื่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา**										
ไม่ดื่มเลย	46.5	44.9	47.4	32.6	44.8	45.9	46.5	49.2	33.8	46.9
1-2 ครั้ง	23.4	29.4	28.7	35.2	28.7	33.4	31.5	33.2	29.4	32.4
3-5 ครั้ง	6.2	7.9	5.7	10.0	7.2	4.5	7.9	6.9	12.3	7.1
6-9 ครั้ง	5.5	3.6	3.9	5.4	4.2	3.0	3.6	1.7	5.9	2.9
10-19 ครั้ง	0.9	1.8	1.4	3.0	1.7	1.3	1.5	0.9	4.8	1.4
20 ครั้งขึ้นไป	1.4	3.4	2.6	5.6	3.0	0.5	1.5	1.3	1.5	1.2
ไม่ตอบ	16.0	9.1	10.3	8.3	10.5	11.4	7.5	6.8	12.2	8.2
จำนวนหน่วยที่ดื่มสุราในแต่ละครั้ง ใน 30 วันที่ผ่านมา**										
ไม่เคยเลย	14.7	8.1	7.4	10.2	9.2	6.8	4.9	5.8	11.1	5.8

1-2 หน่วย	35.9	28.0	22.1	28.9	27.6	39.2	30.2	27.8	27.3	30.9
3-5 หน่วย	15.2	28.7	29.3	30.2	26.8	30.3	32.6	30.8	28.2	31.4
6-8 หน่วย	7.1	12.1	9.6	7.6	10.1	8.7	12.7	9.8	10.2	10.8
9 หน่วยขึ้นไป	14.6	19.5	27.1	20.8	21.1	11.4	15.4	21.0	19.1	16.8
ไม่ตอบ	12.6	3.6	4.5	2.2	5.2	3.5	4.1	4.8	4.2	4.3
ใน 30 วันที่ผ่านมา ตี๋มสุรา 5 หน่วยขึ้นไปภายใน การตี๋มครั้งเดียว ก็ครั้ง**										
ไม่เคยเลย	40.9	39.3	35.8	35.4	38.2	47.8	42.1	44.1	31.9	43.4
1 ครั้ง	20.1	16.2	18.4	16.8	17.5	12.7	15.9	15.7	18.5	15.3
2 ครั้ง	8.5	12.1	14.1	16.2	12.5	12.3	12.6	12.6	13.2	12.6
3-5 ครั้ง	9.6	14.9	13.4	14.2	13.6	15.2	15.4	14.3	20.7	15.2
6-9 ครั้ง	1.9	6.2	5.2	4.7	5.0	4.4	4.0	2.8	4.7	3.7
10 ครั้งขึ้นไป	4.3	6.3	8.3	9.6	6.9	2.0	3.8	5.2	6.1	4.1
ไม่ตอบ	14.7	5.0	4.8	3.0	6.3	5.7	6.1	5.2	5.1	5.7
จำนวนครั้งที่ตี๋มสุราจนเมา ใน 30 วันที่ผ่านมา**										
ไม่เคยเลย	46.5	44.9	47.4	32.6	44.8	45.9	46.5	49.2	33.8	46.9
1-2 ครั้ง	23.4	29.4	28.7	35.2	28.7	33.4	31.5	33.2	29.4	32.4
3-5 ครั้ง	6.2	7.9	5.7	10.0	7.2	4.5	7.9	6.9	12.3	7.1
6-9 ครั้ง	5.5	3.6	3.9	5.4	4.2	3.0	3.6	1.7	5.9	2.9
10-19 ครั้ง	0.9	1.8	1.4	3.0	1.7	1.3	1.5	0.9	4.8	1.4
20 ครั้งขึ้นไป	1.4	3.4	2.6	5.6	3.0	0.5	1.5	1.3	1.5	1.2
ไม่ตอบ	16.0	9.1	10.3	8.3	10.5	11.4	7.5	6.8	12.2	8.2

ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

*ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยตี๋มสุรา

**ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่ตี๋มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา

ตารางที่ E2. สถานที่ดื่มและแหล่งที่มาของสุรา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
แหล่งที่มาของสุราในการดื่มครั้งล่าสุด*										
ตัวเอง (จากร้านค้าหรือแผงขาย / ร้านออนไลน์)	18.5	28.3	38.3	43.5	30.7	22.8	31.4	33.2	35.9	30.6
ฝากเงินให้คนอื่นซื้อ (คนซื้ออายุมากกว่า 20 ปี)	9.0	8.6	10.3	14.7	9.7	8.6	10.7	13.7	12.6	11.5
ฝากเงินให้คนอื่นซื้อ (คนซื้ออายุต่ำกว่า 20 ปี)	1.2	2.5	1.9	3.6	2.2	1.4	2.3	3.8	3.9	2.8
คนอื่นให้มา (คนให้อายุมากกว่า 20 ปี)	26.8	23.9	18.3	14.0	21.9	22.6	19.6	22.6	16.4	21.2
คนอื่นให้มา (คนให้อายุต่ำกว่า 20 ปี)	5.1	6.6	6.9	4.9	6.3	5.7	4.5	3.8	5.7	4.5
ฝากเงินให้คนอื่นไปซื้อมาให้	2.0	3.2	4.0	3.3	3.3	2.6	3.4	3.1	4.0	3.1
ขโมยมา	0.2	0.7	0.9	1.1	0.7	0.4	0.6	0.1	0.1	0.4
ได้มาโดยวิธีอื่นๆ	28.4	21.3	14.9	9.9	19.8	29.3	23.7	17.0	17.4	22.0
ไม่ตอบ	8.6	4.9	4.5	5.0	5.5	6.7	3.7	2.6	3.9	3.8

หมายเหตุ

*ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่ตอบว่าเคยดื่มสุราในชีวิต

ตารางที่ E3. ประสบการณ์เนื่องจากการตีศีรษะของตนเอง ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=771)	(n=632)	(n=592)	(n=516)	(n=2511)	(n=1412)	(n=1279)	(n=1435)	(n=459)	(n=4585)
ทำข้อสอบหรืองานสำคัญได้ไม่ดี เรียนไม่ทันเพื่อน	20.5	25.5	21.2	25.3	23.4	14.9	20.8	19.2	28.7	19.4
มีปัญหาเกี่ยวกับตำรวจ ครู หรือผู้ใหญ่คนอื่น	11.8	12.8	8.6	11.4	11.2	4.5	10.7	4.1	10.3	7.1
ทำของเสียหาย หรือเพลิงไหม้	9.7	7.9	6.3	9.0	7.8	5.9	7.5	5.1	5.1	6.3
ทะเลาะวิวาท ต่อสู้ ทำร้ายร่างกาย	17.2	18.3	13.8	22.0	17.1	8.4	8.9	4.9	7.8	7.3
คลีนไสล์ อาเจียน	31.4	42.5	47.8	53.8	43.3	46.7	48.6	53.3	57.2	50.3
ขับซี้รด หลังตีศีรษะ	18.0	34.9	39.2	43.3	34.3	17.3	24.6	28.8	42.3	25.4
ขาดเรียน	22.0	18.2	15.9	28.6	19.1	16.4	15.6	11.3	24.8	14.5
ถูกตำหนิต่อว่าจากคนที่รู้จัก	26.7	27.3	24.9	30.8	26.8	24.5	21.9	15.0	19.7	19.8
คิดว่าฉันน่าจะมีปัญหาจากการตีศีรษะ	18.7	14.3	14.8	17.6	15.5	8.8	8.9	6.5	9.7	8.1
ทำของสำคัญหรือเงินหาย	25.9	24.0	20.2	27.3	23.5	23.6	23.6	22.8	22.2	23.2
ทำบางอย่างที่ทำให้รู้สึกเสียใจในภายหลัง	23.1	23.7	21.0	24.2	22.8	27.7	23.7	21.8	25.9	23.8
ถูกจับเพราะขับซี้รดขณะเมาสุรา	4.5	4.0	4.3	7.5	4.5	2.3	2.4	3.3	3.2	2.8
ถูกลวนลามหรือมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ	8.3	8.8	8.6	10.5	8.8	1.2	5.1	2.5	6.0	3.4
ลวนลามหรือเอาเปรียบทางเพศกับผู้อื่น	7.5	9.0	6.2	7.7	7.8	2.9	5.1	2.9	3.2	3.8
พยายามที่จะเลิกตีแต่ไม่สำเร็จ	17.8	20.9	16.0	26.8	19.5	21.7	19.1	15.0	24.6	18.3
คิดอยากฆ่าตัวตายอย่างรุนแรง	11.2	7.5	4.8	6.6	7.2	11.3	8.2	4.6	5.9	7.4
พยายามที่จะฆ่าตัวตาย	10.1	8.5	4.7	5.5	7.4	9.3	7.1	5.2	6.1	6.8

บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุ	23.1	16.8	12.4	23.4	17.1	18.8	16.0	12.6	14.2	15.3
ต้องไปรับการรักษาเนื่องจากเมาสุรา	4.4	5.3	4.5	6.4	5.0	3.3	1.9	1.9	4.0	2.3

หมายเหตุ (เฉพาะนักเรียนที่เคยดื่มสุราในช่วง 30 วันที่ผ่านมา)

ตารางที่ E4. ประสบการณ์เนื่องจากการดื่มสุราของผู้อื่นใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ตอบได้หลายข้อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ถูกรังแก/ดูถูก/ตำหนิ ต่อว่า	19.5	17.8	13.0	14.0	17.3	21.2	19.3	13.6	11.9	18.0
ทะเลาะวิวาท ได้เถียงอย่างรุนแรง	13.0	13.7	9.3	14.3	12.5	11.8	12.4	9.1	8.4	11.1
ถูกตบตี ผลัก ทำร้ายร่างกาย ต่อสู	10.2	8.1	5.9	7.6	8.4	4.8	5.5	3.5	4.8	4.6
ข้าวของเสียหาย หรือเพลิงไหม้	4.4	5.7	3.9	6.0	4.9	4.1	4.3	3.6	4.6	4.0
ต้องช่วยดูแลคนอื่นซึ่งเมาสุรา	10.1	16.6	20.6	24.1	15.3	12.3	20.4	23.0	25.6	18.6
ถูกรบกวนระหว่างอ่าน/เรียนหนังสือ หรือ เวลานอน	19.0	17.7	16.3	19.2	18.0	25.3	26.7	23.0	21.7	25.0
ถูกจิบ หรือ เกี้ยวพาราสี โดยที่คุณไม่ต้องการ	7.2	8.5	10.9	15.5	8.8	9.0	12.5	13.3	13.5	11.6
ถูกลวนลาม หรือข่มขืน	1.9	2.8	4.9	7.6	3.1	1.4	2.2	2.1	2.9	1.9

หมายเหตุ: ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

ตารางที่ E5. การพบเห็นการส่งเสริมการขายสุรา หรือการโฆษณาสุรา หรือสัญลักษณ์เกี่ยวกับสุรา ใน 1 สัปดาห์ ที่ผ่านมา

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
โซวลิ้นค้ำหรือบรรจุภัณฑ์ เช่น กระจ่างเบียร์ ขวดเหล้า										
เคยเห็น	47.6	52.4	51.7	47.4	50.2	57.2	62.1	55.5	48.2	58.2
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	37.5	48.2	53.9	63.1	46.2	42.1	54.8	57.3	53.4	51.3
การพบเห็นทำใหู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	4.3	11.1	18.1	26.1	10.7	8.7	14.3	13.8	17.8	12.4
ใช้โลโก้โซดา ที่เหมือนกับโลโก้ สุรา										
เคยเห็น	31.6	36.1	38.2	39.6	34.9	29.6	33.7	32.3	32.4	31.9
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	37.4	46.8	52.1	60.7	45.5	42.0	52.6	51.9	43.5	48.9
การพบเห็นทำใหู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	5.1	11.7	15.0	26.7	10.9	7.3	10.8	11.0	15.3	9.9
ใช้โลโก้เครื่องดื่ม ที่เหมือนกับโลโก้ สุรา										
เคยเห็น	23.6	29.7	29.8	30.4	27.5	19.8	23.5	22.6	21.7	22.0
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	42.3	43.6	52.4	64.6	46.2	43.9	50.2	51.4	43.9	48.6
การพบเห็นทำใหู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	8.3	11.3	18.1	27.7	12.6	6.4	12.1	10.6	17.7	10.0
ให้ของแถมหรือลดราคาของอื่นเมื่อซื้อสุรา										
เคยเห็น	15.5	20.3	19.3	21.7	18.3	13.1	14.8	13.3	16.6	13.8
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	32.7	38.1	43.7	54.0	38.4	32.9	48.2	41.8	46.9	41.3
การพบเห็นทำใหู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	4.9	13.0	20.8	32.6	13.0	6.2	16.0	13.5	20.5	12.2
เสื้อผ้าหรือสิ่งของใดๆ ที่มีตราเครื่องหมาย/ ยี่ห้อสุรา										
เคยเห็น	25.3	31.3	32.1	34.7	29.3	26.5	31.9	29.8	28.9	29.4
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	41.9	51.2	51.1	62.7	48.8	50.0	58.9	52.8	50.7	54.2
การพบเห็นทำใหู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	5.0	10.3	11.5	18.7	9.3	5.5	7.4	6.4	11.0	6.6
การให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมช่วยเหลือสังคม จากบริษัทสุรา										

เคยเห็น	14.5	18.2	20.2	25.5	17.5	11.1	13.3	13.5	15.8	12.6
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	37.9	38.3	44.8	62.4	41.2	37.7	49.3	49.8	40.2	45.8
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	11.1	13.2	13.2	17.5	12.8	5.9	12.9	6.8	13.5	8.9
พริตตี้ สาวเชียร์เบียร์										
เคยเห็น	26.3	34.6	34.9	38.8	31.6	30.9	37.3	34.7	36.0	34.4
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	38.5	49.9	50.7	63.7	47.2	36.2	44.1	41.7	46.5	41.0
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	9.7	18.8	19.6	27.7	16.6	4.6	7.1	7.0	10.9	6.4
การโฆษณาสุราทาง อินเทอร์เน็ต/สื่อสังคมออนไลน์										
เคยเห็น	35.2	39.9	41.6	36.9	38.3	46.4	51.1	48.3	35.7	48.3
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	34.9	43.3	48.5	57.4	42.1	38.1	48.2	49.7	46.8	45.4
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	3.9	10.5	12.5	18.2	8.9	5.9	10.4	11.7	18.9	9.4
การโฆษณาสุราทาง โทรทัศน์/วิทยุ										
เคยเห็น	29.9	34.6	34.5	28.0	32.5	36.8	39.7	39.0	29.1	38.3
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	32.4	44.9	47.0	53.8	41.3	38.1	48.1	49.9	44.2	45.4
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	2.9	10.2	12.7	22.6	8.6	4.9	8.1	8.4	14.3	7.2
การโฆษณาสุราทาง แผ่นป้ายโฆษณา (cut out)										
เคยเห็น	33.1	36.3	38.4	36.6	35.5	36.9	43.0	40.9	29.7	40.1
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	35.6	42.6	50.4	60.1	42.6	40.2	48.6	50.8	47.9	46.7
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	3.4	10.4	12.9	19.0	8.8	4.9	7.5	7.6	19.4	6.9

หมายเหตุ: ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (missing/skip คิดเป็น "ไม่เคย")

ตารางที่ E6. การพบเห็นการโฆษณาสุรา ในงานหรือกิจกรรมต่างๆ ใน 12 เดือนที่ผ่านมา

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
งานฉลองต้อนรับปีใหม่										
ได้ไปร่วมงาน	47.7	47.0	46.6	52.4	47.4	51.0	52.2	49.3	43.7	50.7
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	73.5	76.4	69.8	73.0	73.8	85.2	83.3	75.7	83.7	81.7
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	5.0	20.9	27.3	43.5	17.0	10.8	20.3	23.9	33.4	18.2
การพบเห็นทำใหู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	8.1	26.3	33.9	51.4	21.9	14.7	26.5	30.6	39.5	23.7
งานสงกรานต์										
ได้ไปร่วมงาน	42.2	38.4	34.8	46.5	39.4	41.1	35.2	33.8	36.0	36.7
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	68.2	73.2	69.7	71.1	70.4	80.7	84.0	68.6	81.2	78.4
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	5.9	19.0	31.0	46.2	17.4	8.5	22.9	26.0	35.8	18.4
การพบเห็นทำใหู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	6.4	24.3	34.1	55.2	20.6	10.8	26.4	26.4	41.2	20.7
งานกาชาด/ งานประจำจังหวัด										
ได้ไปร่วมงาน	31.2	27.8	27.9	36.1	29.5	32.2	28.3	27.9	29.6	29.5
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	54.3	59.0	51.5	58.9	55.6	56.1	57.9	48.7	59.0	54.6
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	4.5	16.5	28.1	44.8	15.4	6.6	16.8	17.9	31.6	13.6
การพบเห็นทำใหู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	5.5	18.5	25.2	51.8	16.2	7.5	17.4	16.0	34.8	13.7
งานทอดกฐิน/ผ้าป่า										
ได้ไปร่วมงาน	36.4	32.1	28.1	47.0	33.6	42.5	34.9	31.6	34.2	36.4
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	47.1	51.2	46.2	46.9	48.4	43.2	48.9	37.7	49.6	43.8
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	5.3	19.1	25.5	42.9	15.9	5.1	13.3	18.1	25.6	11.4
การพบเห็นทำใหู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	6.4	21.1	27.0	48.0	17.6	5.7	14.5	13.8	31.3	11.3
งานบวช										
ได้ไปร่วมงาน	39.7	35.8	29.4	43.5	36.3	42.3	36.6	31.0	36.1	36.8
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	59.2	64.9	63.0	68.2	62.4	67.4	72.2	61.7	67.6	67.6

การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	6.2	20.4	29.3	46.9	17.8	6.1	14.7	16.2	23.4	11.9
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	7.5	21.8	30.5	50.7	19.2	7.4	17.5	20.5	31.7	14.6
งานศพ										
ได้ไปร่วมงาน	48.8	40.5	34.1	41.0	42.3	48.1	41.6	36.0	34.8	41.9
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	51.8	55.5	52.0	57.6	53.3	53.1	52.8	44.9	53.5	50.9
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	2.9	13.2	17.7	34.4	10.4	2.8	8.7	9.1	17.2	6.6
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	3.8	13.3	17.9	39.4	11.0	3.3	9.1	6.3	21.7	6.4
งานแต่งงาน										
ได้ไปร่วมงาน	49.3	43.2	38.2	44.3	44.5	51.6	44.8	39.0	43.4	45.3
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	63.5	68.5	63.5	71.1	65.6	71.3	73.4	62.9	76.3	70.0
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	3.9	17.3	20.3	42.8	13.5	6.3	14.6	15.2	35.6	12.0
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	5.3	20.0	25.7	48.9	16.4	8.5	18.0	19.1	42.6	15.1
งานเลี้ยงต่างๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่ เลี้ยงวันเกิด เลี้ยงฉลองการสอบ รับน้องใหม่ ฯลฯ										
ได้ไปร่วมงาน	47.5	46.1	42.3	53.1	46.1	53.0	49.3	44.5	45.0	49.0
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	60.0	66.8	65.2	61.3	63.6	66.3	72.9	65.7	75.4	68.6
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	5.6	21.1	31.1	47.1	18.6	9.8	19.8	24.6	42.7	18.1
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	5.6	22.2	36.3	53.9	20.4	12.0	24.5	29.7	51.2	22.1
งานเลี้ยงของโรงเรียน เลี้ยงเกษียณอายุครู ต้อนรับครู งานแสดงความยินดีต่างๆ										
ได้ไปร่วมงาน	37.8	31.8	28.3	38.6	33.6	34.0	25.5	23.0	28.6	27.6
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	39.8	41.4	39.1	43.7	40.4	31.7	35.3	30.8	44.6	32.9
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	5.0	17.6	26.2	46.6	15.1	4.4	16.6	13.7	27.8	11.3
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	4.5	20.3	25.5	52.6	16.1	6.5	17.8	12.9	30.7	12.6
งานตามประเพณีของชุมชน เช่น แข่งเรือ บั้งไฟไหว้ผีปู่ย่าตายาย ทำบุญอุฐี เป็นต้น										
ได้ไปร่วมงาน	28.3	25.2	22.1	36.0	26.2	26.7	22.4	20.2	24.8	23.2

หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	56.7	61.3	56.4	66.5	58.8	55.5	58.0	53.5	64.2	56.0
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	6.2	18.2	29.7	43.6	17.0	6.0	15.0	13.6	29.2	11.5
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	5.5	19.1	27.3	50.2	17.0	7.1	17.2	12.3	36.6	12.6
สังสรรค์ทั่วไป										
ได้ไปร่วมงาน	44.3	45.9	49.5	54.7	46.4	49.7	52.4	50.4	44.3	50.7
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	66.4	68.9	68.9	66.0	67.9	74.0	75.8	73.7	77.0	74.6
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	6.6	24.4	33.0	47.4	21.3	12.2	23.2	29.2	38.8	21.8
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	7.6	28.6	38.0	55.8	24.8	15.6	28.6	34.1	44.8	26.4
งานเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลอาหาร										
ได้ไปร่วมงาน	31.2	29.3	27.9	32.5	29.9	29.4	27.1	25.6	25.4	27.4
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	57.7	62.9	57.6	64.9	59.9	58.4	64.0	59.7	63.6	60.8
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	5.4	19.3	26.8	45.5	16.7	11.8	18.7	22.3	32.2	17.6
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	4.6	20.7	27.5	47.9	17.1	12.8	20.0	25.6	35.1	19.4
งานแข่งกีฬา / ถ่ายทอดทางทีวี										
ได้ไปร่วมงาน	33.9	29.9	29.7	39.5	31.8	28.0	22.9	22.6	22.3	24.5
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	46.9	50.5	47.7	51.1	48.5	43.2	46.4	37.1	47.9	42.6
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	5.2	18.4	27.0	48.2	16.6	8.0	16.4	19.9	36.5	14.3
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	4.2	20.5	30.0	50.8	17.8	9.3	18.7	20.7	40.0	15.9
งานดนตรี คอนเสิร์ต										
ได้ไปร่วมงาน	30.4	30.8	32.5	39.3	31.4	31.0	32.3	33.3	32.3	32.2
หากไปร่วมงาน เคยเห็นการโฆษณา	66.9	69.5	67.7	75.7	68.4	70.5	77.2	70.5	74.2	72.9
การพบเห็นทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้น	8.0	26.4	34.4	51.3	23.0	16.9	29.7	36.0	39.8	27.9
การพบเห็นทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้น	7.7	26.8	39.9	54.4	24.4	17.9	34.4	36.5	41.6	30.2

หมายเหตุ: ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (missing/skip คิดเป็น "ไม่เคย")

หมวด F ประสบการณ์การใช้ยา หรือสารเสพติด

ในกลุ่มนักเรียนชาย สารเสพติดผิดกฎหมายที่ใช้มากที่สุดได้แก่กัญชา ใบกระท่อม และน้ำต้มใบกระท่อมผสมสารอื่น (4x100) เช่นเดียวกับในนักเรียนหญิง สารเสพติดถูกกฎหมายที่ใช้มากที่สุด ในกลุ่มนักเรียนชาย ได้แก่เครื่องดื่มชูกำลัง ตามมาด้วยยาแก้ปวด-ยาแก้แพ้-ยาแก้ไข้ ที่ไม่ได้กินเป็นยารักษา ในขณะที่ความชุกของการใช้สารเสพติดถูกกฎหมายแต่ละชนิดในกลุ่มนักเรียนหญิงจะกระจายเท่าๆ กันทั้งสิ้น ทั้งนี้ นักเรียนชั้น ปวช.2 ทั้งชายและหญิง มีความชุกของการใช้สารเสพติดแต่ละชนิดมากกว่านักเรียน ม.5 เพศเดียวกัน

นักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งที่รายงานว่าเคยใช้สารชนิดใดในช่วงชีวิต จะรายงานว่าเคยใช้สารดังกล่าวในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ และนักเรียนร้อยละ 50-70 ที่รายงานว่าเคยใช้สารชนิดใดในช่วง 12 เดือน จะรายงานว่าเคยใช้สารดังกล่าวในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ

ตารางที่ F.1 ความชุกของการใช้สารเสพติดต่าง ๆ ในช่วงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ยาเสพติดที่เคยใช้ ในช่วงชีวิต										
a. ยาแก้ปวด (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	16.4	16.3	20.7	21.0	17.4	14.1	13.9	19.4	16.6	15.7
b. ยาแก้แพ้ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	12.6	11.6	17.6	19.4	13.5	10.1	9.2	16.1	13.3	11.7
c. ยาแก้ไอ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	15.5	14.9	19.7	21.9	16.4	11.8	11.9	16.7	15.1	13.4
d. ยากล่อมประสาท/ยากลายเครียด	3.5	4.9	4.9	8.8	4.5	2.4	4.5	4.1	5.2	3.7
e. ยานอนหลับ	4.7	6.1	5.0	8.7	5.4	4.1	6.6	5.3	7.0	5.4
f. เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	20.1	24.3	26.0	26.7	23.1	10.1	12.3	12.2	11.9	11.5
g. ยาโปร	2.0	5.4	5.1	8.2	4.1	1.3	3.3	2.2	5.1	2.3
h. ยาสูน	1.8	3.8	3.9	7.0	3.2	0.8	1.8	1.1	4.0	1.3
i. ป๊อปเปอร์	1.7	2.2	1.8	4.7	2.0	0.3	1.0	0.6	2.7	0.7
j. ไบกระท่อม	4.1	7.8	5.3	10.6	6.0	1.7	3.1	1.6	5.6	2.2
k. น้ำดื่มไบกระท่อมผสมสารอื่น (4x100)	3.3	6.7	3.8	9.3	4.9	1.3	2.6	1.5	4.4	1.9
l. กัญชา	2.5	6.9	6.3	11.8	5.3	0.9	1.6	1.8	4.8	1.5
m. ฝิ่น	1.1	1.9	1.5	5.1	1.7	0.2	0.6	0.6	1.8	0.5
n. ยาอี/ยาเลิฟ	1.2	1.8	1.6	4.8	1.6	0.4	0.7	0.4	2.7	0.5
o. ยาเค	1.1	1.9	2.0	4.9	1.7	0.3	1.1	0.6	2.5	0.7
p. ผงขาว/เฮโรอีน	1.0	1.8	1.8	4.3	1.6	0.3	0.9	0.4	2.3	0.6
q. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	1.3	1.6	1.7	4.3	1.6	0.6	0.8	0.5	2.3	0.7
r. ยาบ้า	1.1	2.2	1.7	5.1	1.8	0.5	0.6	0.4	2.7	0.6
s. ไอซ์	1.1	2.2	1.8	5.1	1.8	0.3	0.7	0.4	2.3	0.5

หมายเหตุ จัดให้นักเรียนที่ระบุว่า “ไม่ตอบ” เป็น missing values

ตารางที่ F.2 ความชุกของการใช้สารเสพติดต่างๆ ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (แสดงผลเฉพาะผู้ที่เคยใช้สารเสพติดในช่วงชีวิต)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ยาเสพติดที่เคยใช้ ในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ										
a. ยาแก้ปวด (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	54.3	52.7	42.4	40.9	49.8	63.1	59.6	37.0	60.4	51.8
b. ยาแก้แพ้ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	52.5	48.6	36.8	35.1	45.6	53.0	49.7	31.6	47.7	42.6
c. ยาแก้ไอ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	53.0	50.0	38.8	41.2	47.5	53.1	50.8	27.1	46.8	42.0
d. ยาแก้ลมประสาท/ยาคลายเครียด	41.2	43.8	51.2	31.5	44.0	51.1	64.2	37.3	53.9	52.0
e. ยานอนหลับ	46.4	44.5	57.4	41.1	47.5	53.4	58.8	56.6	46.2	56.5
f. เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	64.0	72.2	76.9	61.7	70.3	58.9	67.7	63.7	53.1	63.6
g. ยาโปร	51.8	60.1	61.3	47.5	57.9	53.6	58.4	49.4	46.2	54.4
h. ยาสูด	39.9	59.8	61.1	50.2	54.9	48.1	51.9	50.7	47.1	50.5
i. ป๊อปเปอร์	30.5	36.6	58.1	53.1	40.8	25.8	53.4	11.1	37.2	35.4
j. ไบกระเทียม	48.5	70.0	62.7	69.9	63.0	69.8	55.7	47.6	60.9	57.3
k. น้ำต้มใบกระเทียมผสมสารอื่น (4x100)	49.2	72.9	61.4	62.9	63.6	63.2	61.1	56.0	64.8	60.5
l. กัญชา	45.0	70.4	69.7	53.3	63.8	52.5	45.3	55.7	47.9	50.9
m. ฟีน	36.1	52.0	54.6	34.9	45.5	18.0	32.6	36.4	35.7	32.7
n. ยาอี/ยาเลิฟ	32.1	47.7	39.9	42.6	40.3	46.4	23.5	36.5	44.9	33.2
o. ยาเค	29.4	64.0	62.1	40.0	51.1	45.9	55.8	33.2	27.2	46.0
p. ผงขาว/เฮโรอีน	33.2	48.2	50.4	33.3	42.9	28.1	50.2	37.5	32.7	43.1
q. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	37.4	55.2	55.0	26.2	46.2	35.4	44.4	29.5	31.2	37.7
r. ยาบ้า	38.1	64.8	43.7	36.7	50.7	34.5	15.6	40.1	20.7	27.6
s. ไอซ์	36.5	67.3	43.9	39.5	51.5	27.4	39.2	28.9	31.6	33.5

หมายเหตุ

1. จัดให้นักเรียนที่ระบุว่า “ไม่ตอบ” เป็น missing values
2. แสดงผลเฉพาะผู้ที่เคยใช้สารเสพติดในช่วงชีวิต

ตารางที่ F.3 ความชุกของการใช้สารเสพติดต่างๆ ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (แสดงผลเฉพาะผู้ที่เคยใช้สารเสพติดใน 12 เดือนที่ผ่านมา)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ยาเสพติดที่เคยใช้ ในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจ										
a. ยาแก้ปวด (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	53.3	52.6	47.0	65.2	52.1	57.1	45.0	43.5	60.8	49.1
b. ยาแก้แพ้ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	50.0	50.5	48.5	67.6	50.4	47.7	49.2	45.0	49.1	47.3
c. ยาแก้ไอ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	50.8	55.3	47.8	65.1	52.3	48.5	49.4	41.9	58.7	47.3
d. ยาแก้ลมประสาท/ยาคลายเครียด	76.1	47.4	54.5	63.3	57.3	47.7	59.1	65.7	68.9	58.7
e. ยานอนหลับ	66.7	33.0	50.4	45.5	48.9	49.0	58.5	50.1	50.3	53.7
f. เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	55.4	59.3	61.4	70.3	59.2	53.7	46.5	47.3	62.6	48.9
g. ยาโปร	50.6	68.5	81.0	49.9	67.7	47.7	66.2	53.0	60.7	58.7
h. ยาสูด	54.2	63.3	55.4	58.9	59.0	64.4	59.0	63.1	61.3	61.5
i. ป๊อปเปอร์	60.3	71.4	69.1	68.4	67.6	0.0	39.1	8.8	53.3	32.9
j. ไบกระท่อม	44.9	44.2	76.4	72.9	52.7	41.6	59.4	78.6	66.9	58.0
k. น้ำต้มไบกระท่อมผสมสารอื่น (4x100)	54.8	56.7	73.3	76.0	60.6	37.9	59.8	72.4	80.6	58.0
l. กัญชา	69.4	57.4	62.9	60.0	60.8	67.3	49.9	64.6	59.4	60.7
m. ฟีน	59.7	54.6	50.3	59.2	55.5	0.0	45.5	0.0	21.0	19.3
n. ยาอี/ยาเลิฟ	39.2	35.2	76.4	62.0	50.2	48.8	35.6	5.2	23.1	39.0
o. ยาเค	48.8	49.9	74.3	63.6	58.3	34.2	90.7	36.8	63.5	59.6
p. ผงขาว/เฮโรอีน	45.9	47.6	72.9	74.2	57.0	0.0	40.7	0.0	48.0	28.0
q. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	57.1	47.7	63.4	79.1	56.1	57.8	70.0	9.6	38.2	55.2
r. ยาบ้า	36.7	78.9	83.5	69.3	71.6	89.8	57.2	32.6	28.8	61.1
s. ไอซ์	26.5	77.0	70.9	64.9	64.8	0.0	29.1	0.0	61.8	19.0

หมายเหตุ

1. จัดให้นักเรียนที่ระบุว่า “ไม่ตอบ” เป็น missing values
2. แสดงผลเฉพาะผู้ที่เคยใช้สารเสพติดใน 12 เดือนที่ผ่านมา

หมวด G ความรู้จักและทัศนคติต่อการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด

ในเรื่องของการรู้จักสารเสพติด สารที่นักเรียนทั้งชายและหญิงรู้จักมากที่สุดได้แก่สุราและบุหรี่ ส่วนสารที่นักเรียนรู้จักน้อยที่สุดได้แก่สารกลุ่มยาลีน-ยาโปร (ยาน้ำหรือยาเม็ดผสมน้ำอัดลมหรือน้ำผลไม้) และป๊อปเปอร์ (ยาน้ำเอมิลไนไตรท์ - Amyl nitrite) นักเรียนที่รู้จักสารแต่ละชนิดส่วนมากคิดว่าการใช้สารชนิดนั้นเพียง 1-2 ครั้ง จะมีผลเสียต่อสุขภาพ โดยสารที่นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่ามีผลเสียมากที่สุดได้แก่สารจำพวก hard drugs (ฝิ่น ยาอี ยาเค เฮโรอีน ยาบ้า สารระเหย ยาบ้า ไอซ์) ส่วนสารที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่ามีผลเสียน้อยที่สุดได้แก่เครื่องดื่มบำรุงกำลัง

ตารางที่ G.1 การรู้จักและความคิดเห็นเกี่ยวกับการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
การรู้จักสารเสพติด (เคยได้ยินชื่อสารและทราบโดยสังเขปว่าสารนั้นใช้หรือเสพอย่างไร)										
a. สุรา/ เบียร์/ ไวน์/ เหล้า/ สาโท	84.1	86.2	88.8	81.4	85.7	92.9	94.3	94.6	86.4	93.8
b. บุหรี่ หรือบุหรี่ไฟฟ้า	84.1	85.7	87.5	81.9	85.3	91.2	92.6	92.7	83.9	92.0
c. ยาแก้ปวด (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	56.2	58.2	61.6	50.9	57.8	59.2	63.4	65.7	46.3	62.3
d. ยาแก้แพ้ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	54.2	56.4	53.0	48.8	54.5	57.5	60.5	59.0	43.3	58.7
e. ยาแก้ไอ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	55.7	57.1	54.0	48.2	55.5	59.1	62.3	60.1	45.0	60.2
f. ยาแก้ลมประสาท/ยาคลายเครียด	51.0	54.7	50.1	39.5	51.7	58.8	62.5	57.7	35.9	59.3
g. ยานอนหลับ	66.3	64.5	60.4	51.5	63.8	77.4	76.4	71.3	49.9	74.6
h. เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	65.4	67.2	63.8	60.5	65.5	68.3	71.3	67.2	54.3	68.7
i. ยาโปร	24.8	30.9	30.0	30.3	28.3	21.6	26.7	25.0	23.6	24.4
j. ยาสิ้น	22.6	27.2	26.2	24.8	25.1	17.7	22.1	17.9	20.2	19.3
k. ป๊อปเปอร์	21.0	24.0	21.9	21.2	22.3	16.6	18.8	14.8	16.9	16.8
l. ใบกระท่อม	60.9	59.7	54.2	43.6	58.4	63.3	64.4	58.1	40.8	61.6
m. น้ำต้มใบกระท่อมผสมสารอื่น (4x100)	46.0	49.5	44.7	39.0	46.7	43.5	46.0	41.4	32.9	43.5
n. กัญชา	66.0	65.7	60.1	54.0	64.1	69.8	71.1	63.8	45.2	67.9
o. ฝิ่น	54.9	55.3	51.0	42.2	53.7	57.1	61.9	54.6	33.2	57.5
p. ยาอี/ยาเลิฟ	47.8	48.0	43.0	36.7	46.4	45.7	50.5	46.0	29.7	47.1
q. ยาเค	45.2	45.5	43.3	33.3	44.4	41.7	45.8	42.9	29.3	43.2
r. ผงขาว/เฮโรอีน	47.4	47.6	45.9	31.8	46.5	40.8	46.6	43.7	26.1	43.3
s. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	48.0	48.9	47.5	36.8	47.8	47.4	51.1	48.1	30.6	48.5
t. ยาบ้า	61.5	59.5	56.0	44.2	58.9	66.9	66.5	57.8	42.8	63.5
u. ไอซ์	58.6	57.4	53.1	43.5	56.4	63.4	64.4	54.6	36.0	60.5

v. ใช้สารร่วม เช่น ต้มเหล้าผสม/ร่วมกับ เครื่องต้มบำรุงกำลัง หรือใช้ 4x100 ร่วมกับการ สูบกัญชา ฯลฯ	32.2	38.1	35.5	33.6	35.1	30.2	36.8	34.3	26.0	33.7
(เฉพาะนักเรียนที่บอกว่ารู้จักสาร) คิดว่าการใช้ สารต่อไปนี้เพียง 1-2 ครั้ง มีผลเสียต่อสุขภาพ										
a. สุรา/ เบียร์/ ไวน์/ เหล้า/ สาโท	70.4	67.7	60.6	60.9	66.9	71.3	67.8	61.2	67.5	67.0
b. บุหรี่ หรือบุหรี่ไฟฟ้า	73.3	71.4	67.1	62.9	70.9	78.3	76.8	71.2	74.1	75.6
c. ยาแก้ปวด (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	55.5	57.0	55.5	50.0	55.9	58.8	63.9	57.3	59.2	60.2
d. ยาแก้แพ้ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	54.7	56.2	59.5	48.2	56.0	59.5	61.8	61.3	57.7	60.8
e. ยาแก้ไอ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	55.1	57.3	59.7	49.1	56.7	59.9	62.3	61.7	59.0	61.3
f. ยาแก้ลมประสาท/ยาคลายเครียด	64.7	63.7	65.7	55.9	64.2	68.8	72.0	69.9	67.8	70.3
g. ยานอนหลับ	56.2	57.6	60.5	53.3	57.5	59.1	62.5	62.2	57.6	61.2
h. เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	49.5	49.9	47.1	45.2	49.0	49.1	53.1	49.6	46.3	50.6
i. ยาโปร	66.5	64.0	70.1	53.7	65.7	71.7	73.7	78.3	67.0	74.4
j. ยาสิ้น	67.3	64.6	69.7	51.6	66.1	70.7	75.8	79.5	67.8	75.1
k. ป๊อปเปอร์	67.0	64.2	65.0	53.4	64.9	71.1	76.0	80.3	65.6	75.3
l. ไบกระท่อม	70.8	65.9	65.9	53.5	67.5	73.3	74.9	73.8	65.5	73.9
m. น้ำต้มใบกระท่อมผสมสารอื่น (4x100)	74.0	68.4	73.5	57.0	71.1	77.6	80.5	81.5	67.5	79.6
n. กัญชา	73.4	66.5	68.2	53.8	69.1	76.9	77.7	77.0	68.9	77.1
o. ฝิ่น	74.9	71.5	76.0	63.5	73.5	79.2	80.5	81.6	73.0	80.3
p. ยาอี/ยาเลิฟ	76.1	75.0	79.8	67.6	76.1	81.6	83.6	85.9	76.9	83.5
q. ยาเค	76.2	75.6	79.9	65.0	76.4	83.1	84.3	85.9	75.6	84.3
r. ผงขาว/เฮโรอีน	77.4	76.2	79.4	64.6	77.0	81.7	84.7	86.2	75.1	84.1
s. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	76.2	76.0	79.3	70.7	76.6	79.4	82.7	85.6	75.0	82.4
t. ยาบ้า	79.3	78.3	82.6	68.7	79.3	83.8	85.0	86.6	78.2	84.9
u. ไอซ์	78.5	77.3	82.5	70.9	78.6	83.6	84.2	86.3	76.9	84.5

v. ใช้สารร่วม เช่น ดั้มเหล้าผสม/ร่วมกับ เครื่องดั้มบำรุงกำลัง หรือใช้ 4x100 ร่วมกับการ สูบกัญชา ฯลฯ	72.9	71.1	78.5	65.4	73.1	80.1	80.9	83.6	69.1	81.3
---	------	------	------	------	-------------	------	------	------	------	-------------

หมวด H ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์

ในด้านประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม พบว่านักเรียนชายร้อยละ 7 และนักเรียนหญิงร้อยละ 4 ตอบว่าตนเคยมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนกว่า 2 ใน 3 ทั้งชายและหญิงรายงานว่าเคยได้รับการสอนเกี่ยวกับเชื้อ HIV และการคุมกำเนิดที่โรงเรียน

ในกลุ่มนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนทั้งชายและหญิงครึ่งหนึ่งตอบว่าตนเคยมีคู่นอนแค่คนเดียว และร้อยละ 13-15 ตอบว่าตนดื่มสุราก่อนหรือระหว่างมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด นักเรียนชายร้อยละ 7 และนักเรียนหญิงร้อยละ 2 ตอบว่าตนใช้สารเสพติดก่อนหรือระหว่างที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด นักเรียนชายร้อยละ 76 และนักเรียนหญิงร้อยละ 86 ใช้วิธีคุมกำเนิดในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด โดยวิธีที่ใช้มากที่สุดได้แก่การสวมถุงยางอนามัย ตามด้วยการหลังภายนอก นักเรียนชายร้อยละ 4 และนักเรียนหญิงร้อยละ 4 ระบุว่าเคยตั้งครรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรภ์ ซึ่งในกลุ่มนี้ วิธีการแก้ปัญหาในกรณีมีการตั้งครรภ์ที่รายงานมากที่สุดได้แก่การปรึกษาแฟน/คนรัก ปรึกษาครู ปรึกษาพ่อแม่ของตนเอง และปรึกษาพ่อแม่ของแฟน/คนรัก

ตารางที่ H.1 ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.1	ม.3	ม.1	ม.3	ม.1	ม.3	ม.1	ม.3
การมีเพศสัมพันธ์ (ไม่รวมการใช้มือ ปาก หรือวัตถุ)										
ไม่เคย	92.6	85.4	79.2	59.0	85.8	95.1	89.6	89.0	55.0	90.5
เคย	2.0	8.1	12.0	25.4	7.3	1.0	5.3	5.6	23.8	4.3
ไม่ตอบ	5.3	6.5	8.7	15.6	6.9	4.0	5.1	5.4	21.2	5.2
อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (ปี) (weighted mean ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก)	11.8	13.4	14.2	14.6	13.8	13.8	14.0	15.2	15.2	14.6
การได้รับการสอนเกี่ยวกับเรื่องเอดส์ หรือเอชไอวี (HIV) ที่โรงเรียน										
ไม่เคยเลย	17.0	23.8	22.9	29.0	23.5	17.5	15.7	11.6	13.9	14.0
เคย	55.9	68.0	71.5	63.6	67.3	75.0	74.2	82.0	80.5	78.0
ไม่แน่ใจ	5.2	6.2	2.3	4.7	4.5	3.9	5.6	2.5	3.4	4.0
ไม่ตอบ	21.9	1.9	3.4	2.7	4.6	3.6	4.5	3.9	2.2	3.9
การได้รับการสอนเกี่ยวกับเรื่องการคุมกำเนิดที่โรงเรียน										
ไม่เคยเลย	15.0	19.9	16.7	18.2	18.1	4.8	11.6	12.4	10.4	11.3
เคย	57.3	70.9	77.6	67.2	71.2	80.9	79.3	82.6	82.0	81.0
ไม่แน่ใจ	5.2	5.8	1.5	9.4	4.8	10.6	4.5	1.9	2.9	3.8
ไม่ตอบ	22.4	3.4	4.2	5.2	5.9	3.6	4.6	3.1	4.7	4.0
ประวัติเรื่องเพศสัมพันธ์ (เฉพาะนักเรียนที่ตอบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์)										
จำนวนคู่นอนทั้งหมด ตลอดชีวิตที่ผ่านมา										
1 คน	50.9	47.5	46.2	37.2	46.0	47.0	55.9	57.4	44.7	54.5
2 คน	18.8	16.2	15.0	17.5	16.3	23.2	22.5	19.5	15.2	20.5
3 คน	5.5	9.8	8.6	8.3	8.7	17.4	8.1	10.6	7.8	9.7

4 คน	0.4	4.3	5.4	4.2	4.2	0.0	1.8	0.5	4.5	1.5
5 คน	5.3	2.5	3.7	5.0	3.6	9.8	2.0	3.3	17.3	4.9
6 คน	2.1	4.6	2.9	3.1	3.5	0.0	1.2	0.3	2.4	0.9
มากกว่า 6 คน	1.3	10.8	16.3	21.8	13.3	0.0	3.9	5.8	6.4	4.6
ไม่ตอบ	15.8	4.2	1.9	2.9	4.4	2.5	4.5	2.5	1.7	3.3
การดื่มสุราก่อนหรือระหว่างที่มีเพศสัมพันธ์ ครั้งล่าสุด										
ไม่ดื่ม	64.6	76.3	74.4	74.5	74.2	72.9	78.0	83.4	78.3	79.7
ดื่ม	11.5	14.3	17.2	16.6	15.3	10.2	14.7	13.0	12.0	13.4
ไม่ตอบ	23.9	9.4	8.4	8.9	10.5	16.9	7.3	3.6	9.7	6.9
การใช้สารเสพติดก่อนหรือระหว่างที่มีเพศสัมพันธ์ ครั้งล่าสุด										
ไม่ใช้	72.7	90.1	87.7	88.2	87.2	92.2	90.9	94.8	93.5	92.8
ใช้	5.1	6.2	9.6	6.3	7.2	0.0	3.1	1.0	2.1	1.9
ไม่ตอบ	22.1	3.7	2.7	5.6	5.6	7.8	6.0	4.2	4.4	5.3
วิธีการคุมกำเนิดที่นักเรียน หรือคู่ของนักเรียนเคยใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่ได้ใช้วิธีการใดๆ	23.3	21.1	15.7	14.1	23.5	17.9	17.6	9.2	13.6	13.9
การหลั่งภายนอก	21.1	21.4	27.9	20.8	18.5	33.5	33.8	30.6	23.4	31.3
สวมถุงยางอนามัย	48.8	62.5	70.0	70.2	64.8	61.0	66.0	71.2	69.7	68.1
แผ่นแปะคุมกำเนิด	5.0	3.6	0.9	3.2	2.8	0.0	0.4	0.3	1.0	0.4
ยาเม็ดคุมกำเนิด	1.6	8.8	8.4	10.2	8.1	6.0	11.9	20.5	15.9	15.3
ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน	4.0	9.9	9.6	6.6	8.7	15.4	18.1	17.9	12.5	17.2
การฉีดยาคุมกำเนิด	1.6	2.3	0.3	1.2	1.4	0.0	0.7	1.2	3.2	1.1
การฝังยาคุมกำเนิด	0.7	1.2	0.5	2.7	1.1	0.0	1.4	5.7	2.6	3.1
สวนล้างช่องคลอด	1.8	2.6	0.8	1.2	1.7	6.0	4.6	0.4	2.8	2.9
การนับระยะปลอดภัย	4.0	5.1	4.0	3.7	4.4	5.8	7.2	7.1	6.1	6.9

วิธีการอื่นๆ	0.7	0.2	1.4	0.7	0.8	6.0	1.2	0.0	2.0	1.2
ประวัติการเคยตั้งครรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรภ์										
ไม่เคยเลย	68.6	86.0	88.0	82.2	84.3	94.7	89.0	85.7	87.6	88.0
1 ครั้ง	0.7	3.3	1.7	4.3	2.6	1.6	2.5	4.1	5.9	3.5
2 ครั้งหรือมากกว่า	1.4	0.3	1.5	1.4	1.0	0.0	0.6	0.6	2.9	0.8
ไม่แน่ใจ	0.0	4.3	1.7	2.2	2.6	0.0	1.1	1.3	0.8	1.1
ไม่ตอบ	29.4	6.2	7.1	9.9	9.5	3.6	6.7	8.3	2.6	6.6
การจัดการเมื่อรู้ว่ามีนักเรียนหรือเพื่อนของนักเรียนตั้งครรภ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (เฉพาะนักเรียนที่ตอบว่าเคยตั้งครรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรภ์)										
ตำราการตั้งครรภ์และดูแลครรภ์ให้ดีที่สุด / รับผิดชอบทารกที่เกิดมา	5.5	20.7	5.3	43.2	17.2	0.0	23.8	52.9	36.2	37.8
แก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยไม่ปรึกษาใคร	2.1	19.5	8.7	7.7	11.1	0.0	3.8	7.0	11.3	6.1
ปรึกษาแฟน/คนรัก	7.9	25.2	23.3	21.9	20.6	0.0	10.4	51.5	29.2	31.1
ปรึกษาครู	2.1	31.8	3.5	14.9	15.4	21.5	26.5	29.7	16.1	26.5
ปรึกษาพ่อแม่ของตนเอง	15.0	30.5	24.0	26.5	24.9	0.0	49.2	39.0	45.9	42.5
ปรึกษาพ่อแม่ของแฟน/คนรัก	2.1	34.0	8.7	28.6	19.8	0.0	9.5	24.7	46.5	20.6
ปรึกษาเพื่อน/คนรู้จัก	4.2	16.1	22.9	10.2	14.4	0.0	6.3	19.7	26.2	14.5
ยุติการตั้งครรภ์ (ทำแท้ง)	12.8	12.8	7.6	2.4	9.7	30.9	3.8	14.6	12.2	10.6
ปรึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล คลินิกให้คำปรึกษา	4.2	16.2	1.7	12.0	9.2	0.0	9.5	10.7	7.7	9.5
อื่นๆ	2.1	12.8	2.9	1.1	6.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

หมวด I ประสบการณ์ความรุนแรง การทำร้ายตนเอง และอาการซึมเศร้า

นักเรียนชายและหญิงมีพฤติกรรมการละเลยความปลอดภัยในการขับขี่หรือโดยสารรถจักรยานยนต์และรถยนต์ใกล้เคียงกัน แต่นักเรียนชายในทุกระดับชั้นปีมีการใช้ความรุนแรงและประสบปัญหาความรุนแรงมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหาภาวะซึมเศร้า (ในช่วง 12 เดือน และ ณ วันที่ตอบแบบสอบถาม) และพฤติกรรมการฆ่าตัวตายสูงกว่านักเรียนชายในทุกระดับชั้นปี ในขณะที่การกระจายตัวของจำนวนครั้งที่พยายามฆ่าตัวตายค่อนข้างใกล้เคียงกันในกลุ่มนักเรียนชายที่เคยพยายามฆ่าตัวตาย และนักเรียนหญิงที่เคยพยายามฆ่าตัวตาย

ตารางที่ 1.1 พฤติกรรมเสี่ยงต่อความปลอดภัย ปัญหาความรุนแรง ภาวะซึมเศร้า และพฤติกรรมการฆ่าตัวตาย ที่เกิดขึ้นในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.1	ม.3	ม.1	ม.3	ม.1	ม.3	ม.1	ม.3
ความเสี่ยงต่อความปลอดภัย										
(ไม่เคย) สวมหมวกกันน็อคเวลาที่ขี่หรือซ้อนท้ายรถมอเตอร์ไซด์	23.4	19.7	19.2	12.9	20.7	23.8	24.8	24.2	15.9	24.1
(ไม่เคย) คาดเข็มขัดนิรภัยเวลาที่ขับรถ หรือนั่งในรถยนต์ ด้านหน้าข้างคนขับ	18.0	18.8	15.7	16.3	17.7	15.1	16.8	13.3	16.9	15.1
(เคย) ขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือยานพาหนะอื่นๆ หลังจากที่เพิ่งดื่มสุรา	7.8	13.7	20.4	25.5	13.3	6.1	8.7	13.9	18.2	9.6
ปัญหาความรุนแรง										
(เคย) พกพามีด ปืน หรือไม้กระบองหรือสิ่งอื่นๆ เพื่อใช้เป็นอาวุธ	5.8	9.2	5.8	9.2	7.2	2.9	2.9	3.0	3.0	2.9
(เคย) ถูกข่มขู่ หรือทำร้ายร่างกายด้วยอาวุธ เช่น มีด ปืน หรือไม้กระบองหรืออาวุธอื่นๆ	3.5	6.5	5.3	8.1	5.2	1.9	1.8	1.8	3.1	1.9
(เคย) ชกต่อย ตบตี หรือต่อสู้ทะเลาะวิวาทกับคนอื่นโดยไม่ได้รับบาดเจ็บ	10.9	13.2	8.2	10.9	11.2	6.1	4.3	3.2	4.2	4.6
(เคย) ชกต่อย ตบตี หรือต่อสู้ทะเลาะวิวาทกับคนอื่น จนตนได้รับบาดเจ็บที่ต้องได้รับการดูแลรักษาโดยแพทย์หรือพยาบาล	4.6	6.2	5.5	8.2	5.6	2.1	1.7	1.8	2.8	1.9
แฟนเคยตบตีหรือทำร้ายร่างกายโดยตั้งใจ (คิดจากจำนวนนักเรียนที่มีแฟน)	2.2	4.1	4.5	4.8	3.5	0.9	1.9	1.7	3.2	1.6
เคยถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจ (คิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์)	0.5	1.5	2.4	2.7	1.4	0.6	1.5	1.3	2.5	1.2
ภาวะซึมเศร้า										
(เคยมี) ภาวะซึมเศร้าในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา*	12.5	15.3	16.5	10.1	14.2	27.7	27.2	21.7	13.9	25.4

มีภาวะซึมเศร้า ณ วันที่ทำการสำรวจ**	8.9	9.5	11.7	7.1	9.7	21.6	19.2	14.9	10.9	18.5
พฤติกรรมการฆ่าตัวตาย										
เคยคิดจะฆ่าตัวตายจริงตั้ง	5.3	5.8	5.7	4.0	5.5	17.0	14.9	9.8	6.6	13.9
เคยวางแผนวิธีการที่จะฆ่าตัวตาย	5.4	5.3	6.4	3.5	5.5	17.2	15.9	10.7	6.3	14.6
เคยพยายามฆ่าตัวตายจริงๆ	3.5	4.8	3.8	3.2	4.0	13.0	10.4	6.0	5.3	9.8
จำนวนครั้งที่เคยพยายามฆ่าตัวตายจริงๆ ***										
1-2 ครั้ง	50.1	51.3	48.9	40.0	50.1	50.9	47.4	53.9	49.5	50.1
3-5 ครั้ง	28.6	24.7	25.5	18.4	26.0	32.7	34.0	24.9	29.0	31.7
6 ครั้งขึ้นไป	16.7	10.4	6.1	11.8	11.7	10.7	12.3	11.8	10.8	11.5
ไม่ตอบ	4.5	13.6	19.5	29.8	12.3	5.7	6.3	9.4	10.7	6.7

*คำถาม คือ "ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา คุณเคยรู้สึกซึมเศร้า หดหู่ หงุดหงิด อารมณ์ในจิตใจเกือบทุกวันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ติดต่อกัน จนคุณไม่สามารถดำเนินกิจวัตรประจำวันได้ตามปกติ" (ตอบ "เคย")

** ตอบคำถามคัดกรองในเครื่องมือ PHQ-2 ได้ ≥ 3 คะแนน

*** ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่รายงานว่าเคยพยายามฆ่าตัวตาย

หมวด J ประสบการณ์การเล่นการพนัน

นักเรียนชายร้อยละ 12 และนักเรียนหญิงร้อยละ 9 ระบุว่าตนเคยเล่นพนันเพื่อหวังทรัพย์สิน นักเรียนที่อายุมากจะมีประวัติการเล่นพนันมากกว่านักเรียนอายุน้อย และนักเรียน ปวช. 2 มีประวัติการเล่นพนันมากกว่านักเรียน ม.5 เพศเดียวกัน โฟ่ และ ปู-ปลา-น้ำเต้า เป็นการพนันสองชนิดที่นักเรียนเล่นเป็นครั้งแรกมากที่สุด เหตุผลที่สำคัญที่สุดในการเล่นครั้งแรกคือเพื่อนชักชวน

ในกลุ่มนักเรียนชายและหญิงที่รายงานว่าเคยเล่นพนันในชีวิต ครึ่งหนึ่งรายงานว่าเคยเล่นการพนันในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ มีความแตกต่างระหว่างอายุและระบบการศึกษาบ้าง แต่ต่างกันไม่เท่ากับประวัติการเล่นพนันในช่วงชีวิต โดยช่องทางที่เล่นการพนันบ่อยที่สุดได้แก่อินเทอร์เน็ต และช่องทางอื่นๆ ประเภทของการพนันที่เล่นบ่อยที่สุดได้แก่ไพ่ ตามมาด้วยการพนันผ่านอินเทอร์เน็ตประเภทอื่น แหล่งของเงินที่ใช้เล่นการพนันที่พบได้มากที่สุดคือเงินส่วนตัว ส่วนจำนวนครั้งที่เล่นการพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาขึ้นค่อนข้างหลากหลาย นับตั้งแต่ 1-2 ครั้ง ไปจนถึง 20 ครั้งหรือมากกว่า ทั้งนี้ นักเรียนที่เคยเล่นพนันในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา เพศชายมีผลการคัดกรองพบว่าอาจมีปัญหาการพนัน (screened positive for pathological gambling) ร้อยละ 71 และเพศหญิงร้อยละ 56

ตารางที่ J.1 ประสบการณ์การเล่นการพนัน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
เคยเล่นการพนันโดยเจตนาเพื่อหวังทรัพย์สิน										
ไม่เคย	89.9	84.6	82.0	74.9	85.7	92.9	89.2	87.8	82.2	89.9
เคย	7.3	13.6	16.8	23.2	12.3	5.3	9.0	11.1	16.4	8.5
ไม่ตอบ	2.8	1.8	1.2	1.9	2.1	1.8	1.8	1.1	1.4	1.6
เล่นการพนันครั้งแรกเมื่ออายุ (ปี)*										
mean	10.6	12.1	13.7	13.6	12.4	11.2	12.0	13.4	13.8	12.5
ชนิดของการพนันที่เล่นครั้งแรก*										
สลากกินแบ่งรัฐบาล	8.8	5.1	8.9	15.7	7.9	7.1	8.6	10.6	17.1	9.4
สลากจากต่างประเทศ	1.2	0.9	0.2	1.8	0.8	0.0	0.6	0.6	0.0	0.4
หวยใต้ดิน	1.9	4.7	2.0	4.6	3.3	4.5	2.2	8.4	13.9	5.6
ไพ่	37.8	32.7	39.1	27.8	35.3	39.6	45.9	35.8	24.5	39.8
ไฮโล	4.5	3.5	1.7	6.8	3.5	3.7	5.0	1.1	3.1	3.1
มวยหรือมวยตู้	0.4	0.0	0.5	1.2	0.3	0.1	0.0	0.0	1.7	0.1
ฟุตบอล	2.7	5.0	6.5	2.9	4.7	0.9	0.3	1.3	2.2	0.9
กีฬาพื้นบ้าน	0.2	0.4	0.5	2.4	0.5	0.7	0.2	0.0	0.7	0.3
ม้าแข่ง	0.0	0.0	0.2	2.2	0.2	0.0	0.0	0.5	0.0	0.2
ไก่ชน	4.5	3.3	0.7	2.4	2.8	0.6	0.8	0.1	0.9	0.5
วัวชน	2.2	1.6	0.2	0.6	1.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ปู ปลา น้ำเต้า	14.2	13.5	9.2	15.9	12.6	25.8	19.2	19.2	14.8	20.3
การพนันผ่านอินเทอร์เน็ต	6.3	11.2	12.6	6.8	10.1	4.6	7.2	7.7	9.7	7.0
การพนันประเภทอื่น ๆ	12.5	15.7	16.2	8.3	14.5	9.1	8.4	14.4	11.0	11.0
ไม่ตอบ	2.9	2.5	1.5	0.7	2.1	3.3	1.5	0.4	0.4	1.4
เหตุผลสำคัญที่สุดในเล่นการพนันครั้งแรก*										

เพื่อนชักชวน	32.1	37.6	38.7	44.6	37.2	19.7	20.3	19.3	27.6	20.1
ที่บ้านสอน	5.2	9.5	3.7	2.2	6.3	7.8	10.7	7.2	6.8	8.6
เป็นการเสี่ยงโชค	10.5	11.2	21.5	19.9	14.7	13.0	19.9	27.3	26.4	21.6
หารายได้เสริม	3.7	11.8	8.8	8.6	8.8	8.0	8.2	6.5	7.9	7.5
มีแหล่งที่เล่นอยู่ใกล้ๆ	0.9	1.8	1.1	0.7	1.3	3.8	1.4	1.6	2.5	2.0
ชอบเป็นการส่วนตัว	6.9	4.4	3.4	3.5	4.6	2.6	4.0	3.3	5.8	3.6
คิดว่ามีโอกาสนะมาก	8.5	3.4	3.7	3.7	4.7	2.8	4.2	2.1	6.1	3.2
เพื่อนบ้านเล่นกันมาก	3.2	2.4	0.2	0.5	1.8	4.3	2.8	2.5	1.5	2.9
ความตื่นเต้นและเพลิดเพลิน	14.6	11.1	11.0	9.4	11.7	28.6	20.5	21.7	10.8	22.2
อื่นๆ	11.4	6.5	7.2	5.7	7.8	6.0	6.4	7.2	3.5	6.5
ไม่ตอบ	3.0	0.3	0.8	1.2	1.1	3.3	1.5	1.4	1.1	1.8
ผู้ชักชวนให้เล่นการพนันครั้งแรก*										
ไม่มีใครชวน/เล่นด้วยตนเอง	49.6	41.9	40.3	59.3	44.6	37.5	44.8	49.4	55.1	45.5
พ่อ/แม่	5.0	4.3	4.6	1.3	4.3	9.7	7.6	5.0	5.2	6.9
พี่น้อง	10.6	14.8	6.3	10.0	11.1	15.0	12.0	8.4	8.8	11.1
ญาติ	11.2	9.4	5.7	2.4	8.3	16.1	15.2	11.8	4.8	13.6
เพื่อน	15.6	25.8	38.2	25.2	27.0	16.7	16.4	20.0	22.4	18.1
อื่นๆ	4.0	2.6	3.4	1.3	3.1	0.6	1.5	2.4	2.8	1.7
ไม่ตอบ	3.9	1.2	1.4	0.4	1.8	4.5	2.5	3.0	0.9	3.0

*ร้อยละของคนที่เคยเล่นการพนันโดยเจตนาในช่วงชีวิต

ตารางที่ J.2 การเล่นเกมพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา -- เฉพาะคนที่เคยเล่นเกมพนันในช่วงชีวิต (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
การเล่นเกมพนันในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ										
ไม่เล่น	54.4	49.4	49.0	40.6	49.9	54.2	56.0	50.5	40.0	52.9
เล่น	46.0	50.5	50.4	59.1	50.1	45.6	44.1	49.2	60.5	47.1
ช่องทาง/สถานที่ที่เล่นเกมพนันบ่อยที่สุด*										
ร้านค้า	10.3	10.7	2.4	12.6	8.4	2.2	4.4	7.1	19.5	5.9
บ่อน	10.8	8.2	5.3	5.4	7.7	1.4	7.0	1.1	0.6	3.1
อินเทอร์เน็ต	29.9	42.6	62.0	41.8	45.4	42.5	32.4	41.1	57.0	39.3
ผู้เฒ่า	2.3	4.4	1.5	6.0	3.3	5.0	1.6	9.7	4.1	5.7
เจ้ามือ/ตัวแทน/เอเยนต์	10.5	9.0	9.2	7.1	9.2	4.6	12.7	12.8	4.3	10.6
อื่น ๆ	33.6	21.5	19.0	19.5	23.1	33.6	36.5	24.7	9.2	29.6
ไม่ตอบ	2.7	3.6	0.7	7.6	3.0	10.7	5.4	3.5	5.3	5.7
ประเภทของการพนันที่เล่น* (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
สลากกินแบ่งรัฐบาล	10.2	15.6	21.0	28.1	17.2	17.0	25.4	37.8	31.8	29.1
สลากจากต่างประเทศ	0.4	3.9	1.5	3.0	2.4	0.7	3.7	2.8	3.4	2.7
หวยใต้ดิน	2.8	14.4	16.5	11.8	12.3	9.5	23.1	30.5	29.3	23.7
ไพ่	54.9	46.2	49.2	39.0	48.2	52.4	61.7	47.7	37.8	52.8
ไฮโล	22.3	19.2	16.7	18.4	19.1	11.3	14.6	4.8	10.5	9.8
มวยหรือมวยตู้	4.8	5.2	4.5	8.0	3.1	2.4	0.0	0.7	4.5	1.0
ฟุตบอล	10.3	9.2	28.1	16.9	5.2	2.6	3.4	4.9	4.2	3.9
กีฬาพื้นบ้าน	2.7	1.1	5.6	5.2	15.5	0.8	0.0	1.2	1.7	0.8
ม้าแข่ง	2.5	1.7	2.8	4.6	2.4	0.0	0.0	0.3	3.9	0.3
ไก่ชน	5.3	10.9	7.4	13.6	9.0	4.2	8.8	3.1	7.4	5.5

วัยรุ่น	6.6	4.4	2.7	3.9	4.4	4.9	4.3	0.2	2.2	2.6
ปู ปลา น้ำเต้า	19.4	19.7	15.0	18.5	18.2	20.3	27.6	19.0	18.4	22.1
การพนันผ่านอินเทอร์เน็ต	19.1	31.6	36.2	15.4	28.8	14.8	18.7	23.7	30.8	20.6
การพนันประเภทอื่น ๆ	7.5	7.6	5.2	4.0	6.6	3.4	5.1	3.3	1.7	3.8
แหล่งเงินที่นำมาใช้ในการเล่นพนัน*										
เงินเก็บส่วนตัว	63.9	65.8	66.6	65.7	65.6	71.6	64.2	72.1	68.8	69.2
เงินจากทางบ้าน/ผู้ปกครอง	18.2	14.7	11.0	3.4	13.3	17.8	8.5	10.8	5.2	11.1
เงินจากการเล่นการพนันครั้งที่ผ่านๆ มา	10.4	7.6	13.4	18.5	10.8	1.3	6.8	5.3	5.4	5.0
รายได้จากการทำงาน	0.7	2.6	3.7	5.7	2.8	2.2	6.1	6.0	9.8	5.5
กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	0.0	1.3	0.5	3.1	0.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
รายได้จากการเดินโพย	2.3	1.1	0.0	0.1	0.9	2.2	0.0	0.0	0.0	0.4
อื่นๆ	2.9	5.7	4.0	2.8	4.4	4.9	6.4	4.4	8.4	5.4
ไม่ตอบ	1.6	1.4	0.8	0.7	1.2	0.0	8.0	1.4	2.4	3.4
จำนวนครั้งที่เล่นการพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา*										
ไม่เล่นเลย	12.2	7.1	8.9	15.9	9.5	0.7	7.7	4.3	7.5	4.9
1-2 ครั้ง	35.6	25.7	26.8	30.9	28.6	39.3	32.9	33.9	40.0	35.0
3-5 ครั้ง	28.2	25.0	19.0	20.7	23.6	26.8	21.1	26.5	23.3	24.6
6-9 ครั้ง	6.0	14.7	14.0	5.8	11.8	11.0	12.5	11.4	12.7	11.8
10-19 ครั้ง	2.3	5.7	6.1	4.3	5.0	7.5	10.3	8.2	5.1	8.6
20 ครั้งขึ้นไป	13.5	21.1	23.0	22.1	20.2	14.6	14.2	14.4	11.4	14.2
ไม่ตอบ	2.2	0.7	2.1	0.3	1.4	0.0	1.4	1.3	0.0	1.0

*เฉพาะผู้ที่ตอบว่าตนเองเคยเล่นพนันในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา

ตารางที่ J.3 การเล่นเกมพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา -- เฉพาะคนที่เคยเล่นเกมพนันในช่วงชีวิต (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ปัญหาที่เคยประสบในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา*										
ใช้เวลานาน ๆ คิดถึงเรื่องการพนัน หรือเรื่อง การหาเงินมาเล่นพนัน เป็นเวลาสองสัปดาห์ หรือมากกว่า	40.8	44.5	43.4	42.0	43.2	24.4	9.5	22.1	36.6	19.2
อยากเล่นพนันมากขึ้นเรื่อย ๆ หรือวางเงิน เดิมพันแต่ละครั้งมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้ได้ ความรู้สึกตื่นเต้นเหมือนเดิม	34.1	44.9	42.2	38.0	41.3	25.0	15.0	25.8	31.0	22.3
รู้สึกกระสับกระส่ายเมื่อพยายามหยุด ลด หรือควบคุมการเล่นพนัน	20.6	35.4	34.1	28.8	31.4	12.1	12.8	16.1	24.1	14.6
เคยพยายามและล้มเหลวที่จะหยุด ลด หรือ ควบคุมการเล่นพนัน อย่างน้อยสามครั้ง ในช่วงชีวิต	31.6	43.1	40.5	31.1	39.0	27.4	21.8	18.0	28.8	21.8
เล่นพนันเพื่อหนีปัญหาส่วนตัว หรือลด ความรู้สึกไม่สบายใจ	22.9	24.4	28.7	27.6	25.6	10.6	9.8	12.3	20.3	11.5
เล่นพนันแล้วเสียเงิน แล้ววันต่อมาก็กลับมา และพยายามแก้มือ	40.7	53.2	55.1	40.5	50.1	36.9	30.9	44.1	41.2	38.1
โกหกคนในครอบครัว เพื่อนฝูง หรือคนอื่น เกี่ยวกับวงเงินพนันหรือจำนวนเงินที่เสียไป กับการพนัน อย่างน้อยสามครั้ง	21.4	27.3	27.5	28.3	26.2	5.1	10.1	13.4	15.5	10.7
เคยเขียนเช็คเด็ง หรือเอาเงินของคนอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนฝูง หรือผู้อื่นไปใช้เล่น การพนัน	14.0	16.7	16.0	20.8	16.3	5.5	5.6	2.5	10.5	4.6

เกิดปัญหาร้ายแรงหรือซ้ำซากในความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวหรือเพื่อนฝูง หรือมีปัญหาในการทำงานหรือการเรียน	21.4	15.9	13.7	17.4	16.5	3.8	0.1	2.8	12.9	2.6
เคยต้องขอให้คนในครอบครัว เพื่อนฝูง บริษัท เงินกู้ หรือคนอื่นให้ยืมเงินหรือไถ่หนี้จากปัญหาสถานการณ์จนตรอกอันมาจากการพนันของตนเอง	12.0	14.9	12.6	20.9	14.2	4.6	0.0	2.0	8.5	2.2
การมีปัญหากการพนัน (ประสบปัญหา 1 อย่างขึ้นไป)	65.2	73.5	73.6	68.0	71.4	56.7	48.8	59.1	65.9	55.5

*เฉพาะผู้ที่ตอบว่าตนเองเคยเล่นพนันในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา

หมวด K พฤติกรรมการเล่นเกม

นักเรียนกว่าร้อยละ 80 ทั้งชายและหญิงในทุกระดับชั้นระบุว่าในชีวิตนี้เคยเล่นเกม ทั้งเกมออนไลน์และเกมออฟไลน์ นักเรียนชายและหญิงมีความแตกต่างกันน้อยมากในเรื่องประเภทของเกมที่เล่น นักเรียนที่ระบุว่าเคยเล่นเกมกว่าร้อยละ 80 ระบุว่าเคยเล่นเกมในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ระยะเวลาและช่วงเวลาในการเล่นมีความหลากหลายค่อนข้างมาก โดยเล่นที่บ้านตนเองบ่อยที่สุด และนักเรียนส่วนมากรายงานว่าตนไม่มีค่าใช้จ่ายในการเล่นเกม แต่นักเรียนชายมีแนวโน้มที่จะใช้เงินเพื่อเล่นเกมมากกว่านักเรียนหญิง

ตารางที่ K.1 พฤติกรรมการเล่นเกมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=2906)	(n=2830)	(n=2216)	(n=2047)	(n=9999)	(n=3780)	(n=3771)	(n=3918)	(n=1722)	(n=13191)
เคยเล่นเกม	92.1	88.1	84.3	82.6	88.6	91.0	87.3	79.2	68.5	85.73
หากเคยเล่นเกม ประเภท เกมที่เล่น										
เกมออนไลน์	27.8	28.6	25.3	48.1	28.4	29.2	26.0	26.4	46.6	27.6
เกมออฟไลน์	2.4	2.1	2.0	2.6	2.2	5.9	6.3	6.8	8.0	6.4
เล่นทั้งสองประเภท	63.9	63.4	64.5	38.3	62.9	59.8	63.6	59.6	36.3	60.7
ไม่ระบุ	5.8	5.9	8.2	11.0	6.5	5.0	4.1	7.2	9.0	5.4
หากไม่เคยเล่นเกม สาเหตุ คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ผู้ปกครองห้าม	18.1	12.4	19.1	11.5	15.8	15.7	10.3	08.1	17.9	10.8
คิดว่ามีผลเสียมากกว่า ผลดี	16.5	16.4	14.4	03.1	14.9	26.1	19.9	27.9	09.2	24.2
ไม่มีอุปกรณ์	3.0	4.3	2.9	3.7	3.5	5.0	5.0	1.9	1.7	3.4
ไม่มีสัญญาณเชื่อมต่อ	4.2	5.7	4.3	2.1	4.7	2.6	2.2	1.6	2.9	2.0
ไม่มีเวลาว่าง	09.2	18.5	18.1	13.2	15.8	13.2	16.3	22.9	18.0	18.7
อื่นๆ	03.1	03.9	01.5	01.6	2.8	11.7	10.6	05.8	03.3	8.2
เล่นเกมมาแล้วกี่ปี										
น้อยกว่า 1 ปี	06.6	06.5	11.0	15.2	7.8	23.4	24.5	28.5	29.5	25.3
1-3 ปี	19.2	15.8	09.8	21.7	16.1	32.6	26.4	22.1	33.2	27.5
4-6 ปี	23.2	21.8	17.8	19.2	21.5	19.4	18.4	16.3	12.3	18.0
มากกว่า 6 ปี	46.3	51.8	58.4	37.4	50.3	21.0	27.6	30.3	19.3	25.9

ชนิด/รูปแบบของเกมที่ชอบเล่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
เกมส์เล่นตามบทบาท (Role-playing game)	43.0	52.8	59.3	43.6	49.8	36.6	41.9	43.2	34.1	40.2
เกมส์วางแผนตามเวลา (Real-time strategy)	32.0	37.4	43.2	25.8	36.0	21.2	25.6	27.8	16.9	24.5
เกมส์วางแผนแบบผลัดกันเล่น (Turn-based strategy)	26.5	33.7	40.3	24.5	31.8	16.4	20.4	22.0	15.9	19.4
เกมส์เลียนแบบ/จำลองสถานการณ์ (Simulation)	39.9	43.2	50.6	38.3	43.2	35.6	37.4	38.0	22.6	36.7
เกมส์ที่ใช้ทักษะทางการบังคับ (Action)	39.1	46.1	54.0	31.6	44.3	23.1	26.0	28.1	20.8	25.5
เกมส์ต่อสู้ (Fighting)	73.0	74.3	73.0	56.2	72.8	64.6	62.5	57.0	51.5	61.6
เกมส์รูปแบบการผจญภัย (Adventure)	51.7	56.4	61.4	36.3	54.8	43.9	47.7	48.4	33.9	46.3
เกมส์ที่ใช้เพลง/ดนตรีประกอบ เช่น เต้น/อดิชั่น	26.0	32.4	35.0	18.4	29.8	33.2	38.8	39.7	23.2	36.8
เกมส์แนวกีฬา	35.8	47.4	51.3	33.8	43.0	19.2	21.9	19.9	17.1	20.3
เกมส์แนวแข่งรถ	37.8	46.3	48.8	31.6	42.8	29.3	35.9	37.9	26.3	33.9
เกมส์แก้ปัญหา/แก้ปริศนา (Puzzle)	32.1	37.9	43.8	22.4	36.2	40.6	45.2	51.1	35.0	45.0
เกมส์สังคม มุ่งเน้นการพูดคุย หาเพื่อน	27.8	31.9	34.9	17.3	30.3	25.6	25.4	24.3	13.0	24.9
เกมส์อื่นๆ	8.8	7.8	7.7	9.3	8.2	4.9	4.2	5.6	6.0	4.9

ตารางที่ K.2 พฤติกรรมการเล่นเกมในรอบ 30 วันที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=771)	(n=632)	(n=592)	(n=516)	(n=2511)	(n=1412)	(n=1279)	(n=1435)	(n=459)	(n=4585)
จำนวนวันที่เล่นเกม										
ไม่เล่นเลย	4.6	6.1	10.9	12.9	6.7	10.9	15.5	23.2	16.7	16.0
1-2 วัน	4.7	8.6	9.9	11.2	7.48	19.2	22.3	23.5	28.7	21.64
3-5 วัน	5.6	6.3	7.1	8.5	6.2	15.0	16.2	13.6	13.7	15.0
6-9 วัน	6.1	5.6	8.0	6.3	6.3	10.1	9.3	8.4	7.7	9.3
10-19 วัน	13.7	14.1	14.1	12.4	14.0	15.9	12.5	11.7	13.0	13.4
20 วันขึ้นไป	62.2	56.9	56.9	45.6	56.7	26.1	22.3	17.9	18.5	22.4
ไม่ระบุ	3.1	2.5	2.2	3.0	2.7	2.9	1.9	1.7	1.8	2.2
ระยะเวลาเล่นเกมต่อวัน (ใน วันที่เล่นเกม)										
น้อยกว่า 1 ชม.	11.0	13.8	18.0	20.4	13.8	29.5	33.6	39.1	36.8	33.8
1-2 ชม.	24.7	23.3	25.9	31.1	24.7	35.6	33.4	30.7	30.1	33.4
3-4 ชม.	23.9	22.6	21.3	20.5	22.8	15.5	15.6	13.3	16.1	14.9
มากกว่า 4 ชม.	34.8	36.0	29.8	21.9	33.8	13.1	10.6	09.0	09.8	11.0
ไม่ระบุ	5.5	4.2	5.0	6.0	05.0	6.3	6.9	7.9	7.2	07.0
ช่วงเวลาที่ใช้เล่นเกม (ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)										
0.00-2.59 น.	10.3	14.6	13.3	11.7	12.5	9.9	10.6	8.6	8.6	9.8
3.00-5.59 น.	6.9	8.8	6.6	5.8	7.5	4.2	4.1	2.9	5.9	3.9
6.00-8.59 น.	21.6	16.9	13.6	12.3	17.9	10.3	8.4	6.2	11.2	8.5
9.00-11.59 น.	27.2	25.3	19.5	14.9	24.5	21.1	16.7	14.0	14.2	17.5
12.00-14.59 น.	35.5	34.3	26.6	24.2	32.9	34.0	29.9	25.1	30.9	30.1
15.00-17.59 น.	31.4	31.6	26.0	19.1	30.0	29.6	24.5	20.9	19.4	25.3

18.00-20.59 น.	49.2	50.0	49.9	43.0	49.4	39.1	40.2	41.6	40.9	40.3
21.00-23.59 น.	30.1	41.5	41.8	30.9	36.6	24.9	28.4	29.6	23.4	27.5
สถานที่เล่นเกม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ร้านอินเทอร์เน็ต	8.1	11.1	13.5	23.7	10.9	3.5	3.6	4.3	7.9	3.8
บ้านตัวเอง	89.6	89.7	87.0	68.7	88.3	92.6	92.0	89.7	78.9	91.3
หอพัก	5.0	5.6	9.0	15.9	6.4	2.3	2.4	4.6	17.7	3.3
โรงเรียน	24.7	24.5	20.5	20.9	23.6	24.9	25.2	21.2	20.6	23.9
บ้านเพื่อน/ญาติ	14.1	14.6	14.0	24.7	14.7	13.1	11.0	9.7	16.4	11.5
อื่นๆ	1.3	1.1	0.6	1.1	1.1	0.5	0.5	0.3	1.2	0.4
ค่าใช้จ่ายในการเล่นเกมส์ต่อเดือน										
ไม่มีค่าใช้จ่าย	51.9	51.7	56.8	61.9	53.2	72.5	74.4	78.9	75.9	75.1
น้อยกว่า 100 บาท	14.4	14.1	16.6	17.2	14.9	7.8	7.3	7.9	8.4	7.7
100-300 บาท	10.3	11.5	9.1	6.5	10.5	7.7	7.3	4.2	5.1	6.6
301-500 บาท	5.8	5.5	4.2	3.3	5.3	2.9	2.5	1.9	2.9	2.5
501-700 บาท	2.5	2.3	1.8	1.3	2.3	1.4	1.0	0.8	1.9	1.2
700 บาทขึ้นไป	10.9	12.2	8.4	6.6	10.9	3.6	3.7	2.5	2.2	3.3
ไม่ระบุ	3.6	2.3	2.8	2.7	3.0	3.6	3.4	3.5	3.4	3.6

หมวด L แบบทดสอบการตีเกม

ในส่วนของผลการวัดการตีเกมด้วยแบบสอบถาม GAST พบว่านักเรียนชายร้อยละ 44 และนักเรียนหญิงร้อยละ 58 เริ่มมีปัญหาในการตีเกม ส่วนนักเรียนชายร้อยละ 39 และนักเรียนหญิงร้อยละ 19 จัดอยู่ในกลุ่มผู้มีปัญหาในการเล่นเกมหรือผู้ตีเกม โดยพบความแตกต่างระหว่างชั้นเรียนและระบบการศึกษาในกลุ่มนักเรียนแต่ละเพศค่อนข้างน้อย แต่นักเรียนชายจะมีแนวโน้มที่จะอยู่ในกลุ่มมีปัญหา มากกว่านักเรียนหญิงอย่างชัดเจนในทุกระดับชั้น

ตารางที่ L.1 ผลการคัดกรองการมีปัญหาในการเล่นเกม

ระดับความรุนแรง	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=2490)	(n=2380)	(n=1879)	(n=1641)	(n=8390)	(n=3212)	(n=3142)	(n=3172)	(n=1300)	(n=10826)
ยังไม่มีปัญหาในการเล่น เกม (GAST score = 0 คะแนน)	14.9	17.6	19.2	27.2	17.2	18.7	24.4	26.1	37.0	23.1
เริ่มมีปัญหาในการเล่น เกม (GAST score = 1 ถึง 15 คะแนน)	43.9	42.1	49.3	40.4	44.2	57.6	57.3	60.6	46.7	58.1
มีปัญหาในการเล่น เกม (GAST score ≥ 16 คะแนน)	41.2	40.3	31.4	32.3	38.6	23.7	18.2	13.3	16.3	18.8

(เฉพาะนักเรียนที่ระบุว่าในชีวิตนี้เคยเล่นเกม ผลการวิเคราะห์ที่ไม่รวมนักเรียนที่ไม่กรอกคำตอบ)

หมวด M พฤติกรรมการเล่นโซเชียลมีเดีย (Social media)

นักเรียนส่วนใหญ่ (นักเรียนชายร้อยละ 84.4 นักเรียนหญิงร้อยละ 92.1) เคยเล่นโซเชียลมีเดีย สาเหตุหลักของการไม่เล่นโซเชียลมีเดียได้แก่ ไม่มีเวลาว่าง และถูกผู้ปกครองห้าม ในกลุ่มนักเรียนที่เล่นโซเชียลมีเดีย นักเรียนเกินครึ่งหนึ่งในทุกระดับชั้นทั้งชายและหญิงต่างเล่นโซเชียลมีเดียมาแล้วอย่างน้อย 4 ปี โดยแอปพลิเคชันที่ใช้บ่อยที่สุดได้แก่ Facebook, YouTube, LINE, TikTok, Instagram และ Twitter นักเรียนส่วนมากตอบว่าเล่นโซเชียลมีเดีย 20 วันขึ้นไปในช่วง 30 วันที่ผ่านมา นักเรียนเกินครึ่งเล่นโซเชียลมีเดียวันละ 3 ชั่วโมงหรือมากกว่า และนักเรียนหญิงใช้โซเชียลมีเดียเป็นเวลานาน (มากกว่า 4 ชั่วโมง) เยอะกว่านักเรียนชาย ช่วงเวลาที่เล่นโซเชียลมีเดียมากที่สุดคือ 18.00-20.59 น. นักเรียนประมาณ 1 ใน 7 เคยโดนรังแกทางอินเทอร์เน็ต ส่วนผลคัดกรองการติดอินเทอร์เน็ตพบว่านักเรียนชายร้อยละ 52.0 และนักเรียนหญิงร้อยละ 67.4 อาจมีปัญหาเรื่องการติดโซเชียลมีเดีย

ตารางที่ M.1 พฤติกรรมการเล่นโซเชียลมีเดีย (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก ผลการวิเคราะห์ที่ไม่รวมผู้ที่ปฏิเสธ-ไม่ตอบคำถาม)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=2788)	(n=2767)	(n=2190)	(n=2003)	(n=9748)	(n=3670)	(n=3736)	(n=3893)	(n=1704)	(n=13003)
เคยเล่นโซเชียลมีเดีย (Social media)										
ไม่เคยเล่น	12.7	12.7	8.4	14.8	11.9	6.7	5.5	4.8	9.0	5.7
เคยเล่น	82.6	83.9	89.1	83.0	84.4	90.3	92.3	93.9	89.4	92.1
ไม่ระบุ	4.7	3.4	2.6	2.2	3.7	3.0	2.2	1.3	1.7	2.2
(เฉพาะคนที่ไม่เคยเล่น) (n=2239)										
สาเหตุที่ไม่เคยเล่น (ตอบได้หลายข้อ)										
ถูกผู้ปกครองห้าม	14.6	11.3	17.5	12.4	13.6	12.5	13.6	11.1	7.7	12.4
คิดว่ามีผลเสียมากกว่าผลดี	9.0	7.7	10.3	4.1	8.4	14.4	10.6	6.5	3.8	10.8
ไม่มีสมาร์ตโฟน/คอมพิวเตอร์	2.4	1.9	4.8	3.1	2.6	3.1	3.0	4.2	1.6	3.3
ไม่มีสัญญาณเชื่อมต่อ	3.2	4.2	4.9	2.0	3.8	1.3	3.8	5.4	1.0	3.2
ไม่มีเวลาว่าง	13.3	15.0	15.0	16.9	14.4	10.4	14.6	13.1	17.8	12.7
อื่นๆ	7.2	2.3	4.7	5.1	4.8	3.9	00.8	1.0	00.9	2.0
(เฉพาะคนที่เคยเล่น) (n=20512)										
เล่นโซเชียลมีเดียมานานเท่าใด										
น้อยกว่า 1 ปี	9.4	4.5	9.2	9.2	7.6	6.0	3.1	4.5	7.0	4.5
1-3 ปี	28.1	22.1	10.0	15.6	21.4	34.1	18.4	6.8	22.0	20.0
4-6 ปี	25.7	28.9	27.4	33.7	27.6	32.5	39.8	35.0	30.9	35.7
มากกว่า 6 ปี	26.7	35.9	47.3	31.8	34.8	21.4	33.8	48.9	33.2	34.3
ไม่ตอบ	10.1	8.5	6.1	9.7	8.6	6.1	4.9	4.9	6.8	5.3
แอพหรือเว็บไซต์ที่ใช้เล่นโซเชียลมีเดียภายใน 30 วันที่ผ่านมา (ตอบได้หลายข้อ)										

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=2788)	(n=2767)	(n=2190)	(n=2003)	(n=9748)	(n=3670)	(n=3736)	(n=3893)	(n=1704)	(n=13003)
ไลน์ (LINE)	78.6	81.0	87.8	81.8	81.7	89.2	91.9	93.2	90.0	91.4
เฟซบุ๊ก (Facebook)	91.8	93.3	93.0	89.2	92.5	95.7	94.3	91.9	96.8	94.1
ทวิตเตอร์ (Twitter)	32.9	46.8	53.0	45.8	42.9	54.5	68.8	66.5	55.4	63.2
ยูทูป (YouTube)	89.2	91.2	91.1	84.7	90.2	93.4	95.1	94.0	91.1	94.2
ติ๊กต็อก (TikTok)	71.5	68.3	58.7	69.3	67.4	86.2	83.1	74.4	82.1	81.4
Pinterest	19.9	28.0	28.8	17.5	24.7	46.3	52.0	49.0	16.2	48.5
อินสตาแกรม (Instagram)	42.8	59.6	66.8	48.2	54.5	76.2	83.0	82.6	71.0	80.4
บีโกไลฟ์ (Bigo Live)	14.1	16.1	11.0	16.1	14.2	7.2	5.4	5.9	5.4	6.2
เอ็มไลฟ์ (MLive)	5.7	8.0	5.7	13.5	6.9	2.4	2.3	2.1	3.7	2.3
วีเค (VK / VKontakte)	7.7	10.2	7.9	13.2	8.9	2.9	2.6	2.1	2.5	2.5
เว็บพันทิป (Pantip)	14.5	21.1	21.2	15.6	18.4	16.1	22.4	20.1	12.1	19.4
อื่นๆ (เช่น Google Plus, Telegram, Tumblr, YouTube)	32.4	33.5	34.0	31.4	33.1	37.2	39.9	34.1	26.9	37.0
จำนวนวันที่เล่นโซเชียลมีเดียใน 30 วันที่ผ่านมา										
ไม่เล่นเลย	7.0	6.4	10.2	12.7	7.7	3.7	3.0	6.2	4.9	4.2
1-2 วัน	7.4	4.6	5.7	9.2	6.1	5.1	3.9	4.3	11.8	4.6
3-5 วัน	7.5	6.3	4.0	5.1	6.2	5.0	4.0	2.3	6.5	3.8
6-9 วัน	6.5	5.5	4.4	5.5	5.6	5.5	3.4	4.4	4.8	4.4
10-19 วัน	13.6	9.4	7.8	10.1	10.6	8.8	7.2	4.4	8.2	6.9
20 วันขึ้นไป	55.3	65.5	65.7	55.5	61.3	70.5	76.8	76.7	62.7	74.4
ไม่ตอบ	2.8	2.3	2.2	1.9	2.5	1.5	1.7	1.6	1.1	1.6
ใน 30 วันที่ผ่านมา โดยเฉลี่ยใช้เวลาในการเล่นโซเชียลมีเดียวันละกี่ชั่วโมง										

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=2788)	(n=2767)	(n=2190)	(n=2003)	(n=9748)	(n=3670)	(n=3736)	(n=3893)	(n=1704)	(n=13003)
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	20.6	14.5	17.8	19.8	17.7	9.2	5.7	7.7	13.7	7.7
1-2 ชั่วโมง	29.9	27.1	20.9	28.4	26.8	20.4	14.2	11.0	16.2	15.3
3-4 ชั่วโมง	20.0	21.4	21.5	21.7	20.9	22.7	21.3	20.1	21.2	21.4
มากกว่า 4 ชั่วโมง	25.4	34.2	36.4	27.1	31.1	45.2	56.0	57.3	47.8	52.7
ไม่ตอบ	4.1	2.9	3.5	3.0	3.5	2.5	2.7	3.8	1.1	2.9
ช่วงเวลาที่เล่นโซเชียลมีเดีย										
0.00-2.59 น.	10.2	17.3	13.7	14.3	13.8	16.2	18.4	17.6	12.8	17.3
3.00-5.59 น.	6.0	10.5	8.8	9.1	8.4	9.5	11.2	8.7	13.9	9.9
6.00-8.59 น.	29.5	36.6	34.5	29.1	33.2	38.3	41.3	40.6	42.1	40.1
9.00-11.59 น.	29.4	34.2	34.0	21.0	31.8	41.4	45.5	42.6	30.7	42.9
12.00-14.59 น.	36.4	41.7	39.8	36.9	39.1	49.7	52.1	49.4	47.1	50.4
15.00-17.59 น.	34.3	40.2	38.2	24.5	36.9	50.7	54.2	49.7	37.1	51.3
18.00-20.59 น.	50.7	58.0	66.2	52.7	56.8	64.4	68.5	69.5	57.7	67.2
21.00-23.59 น.	30.3	43.8	46.8	38.8	39.2	45.3	57.5	58.3	48.5	53.6
ประสบเหตุการณ์โดนรังแกทาง อินเทอร์เน็ต (cyberbullying) (ตอบ ได้หลายข้อ)										
ไม่เคยโดนรังแกเลย	77.3	76.5	80.0	80.1	77.7	75.9	75.2	80.5	80.3	77.2
มีคนปล่อยข่าวลือเกี่ยวกับตนใน โซเชียลมีเดีย	3.8	4.1	3.1	2.2	3.7	3.0	3.0	2.4	2.2	2.8
มีคนส่งข้อความหรืออีเมลหาตนในเชิง ข่มขู่ ลามกอนาจาร หรือหยาบคาย	3.9	6.2	4.2	3.7	4.8	9.2	9.4	6.6	5.5	8.5
มีคนโพสต์ข้อความ ภาพ หรือวิดีโอที่ ไม่สุภาพเกี่ยวกับตนในโซเชียลมีเดีย	4.5	5.8	4.6	3.8	5.0	5.4	4.7	3.4	2.5	4.5

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=2788)	(n=2767)	(n=2190)	(n=2003)	(n=9748)	(n=3670)	(n=3736)	(n=3893)	(n=1704)	(n=13003)
มีคนล้อเลียนตนในโซเชียลมีเดียหรือ อีเมลอย่างต่อเนื่อง	3.7	4.5	2.9	1.8	3.8	2.7	2.9	2.0	1.3	2.6
มีคนสร้างโปรไฟล์ปลอมตัวเป็นตนเพื่อ ก่อความเสียหาย	2.7	3.6	2.4	2.1	3.0	3.0	3.1	2.2	2.8	2.9
มีคนกระหน่ำโทรหรือส่งอีเมลหาตน	2.8	3.2	2.0	1.3	2.7	2.8	2.2	1.7	1.5	2.3
อื่นๆ	3.3	2.6	1.8	1.7	2.6	3.5	2.1	2.0	2.0	2.6
ไม่ตอบ	9.9	11.1	9.9	9.1	10.3	7.3	8.9	7.3	7.7	7.9

ตารางที่ M.2 แบบทดสอบการคิดโซเซียมมีเดีย (เฉพาะผู้ที่เคยเล่นโซเซียมมีเดีย) (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก ผลการวิเคราะห์ไม่รวมผู้ที่ปฏิเสธ-ไม่ตอบคำถาม)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=2387)	(n=2371)	(n=1993)	(n=1647)	(n=8398)	(n=3350)	(n=3489)	(n=3716)	(n=1559)	(n=12114)
ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา คุณเคยมีอาการดังต่อไปนี้บ้างหรือไม่ (% เคย)										
พบว่าตนเองไม่สามารถคิดเรื่องอะไรได้ นอกจากเรื่องการเล่นโซเซียมมีเดียครั้งต่อไป เป็นประจำ	15.8	18.3	15.3	20.8	16.9	18.5	21.2	19.3	14.4	19.7
รู้สึกไม่มีความสุขเป็นประจำเพราะอยากใช้เวลาเล่นโซเซียมมีเดียมากขึ้น	18.1	17.6	14.8	16.5	17.2	22.2	22.7	19.1	14.1	21.3
มักจะรู้สึกไม่สบายใจเวลาไม่ได้เล่นโซเซียมมีเดีย	20.3	20.9	21.3	19.2	20.7	33.9	34.9	33.0	22.0	33.7
พยายามใช้เวลาเล่นโซเซียมมีเดียให้น้อยลง แต่ไม่สำเร็จ	23.0	22.8	24.1	22.5	23.2	37.0	41.8	39.8	24.1	39.3
ไม่สนใจกิจกรรมอื่นๆ (เช่น งานอดิเรก เล่นกีฬา) เป็นประจำ เพราะอยากเล่นโซเซียมมีเดีย	14.5	14.4	13.4	17.4	14.4	19.4	19.6	19.3	13.5	19.4
เถียงกับผู้อื่นเป็นประจำเพราะการเล่นโซเซียมมีเดีย	15.7	14.3	13.9	16.9	14.8	20.6	21.0	15.2	12.7	18.9
โกหกพ่อแม่หรือเพื่อนเป็นประจำเรื่องการใช้เวลาเล่นโซเซียมมีเดีย	12.9	10.9	11.2	14.7	11.9	12.9	12.4	9.9	8.1	11.8
มักจะใช้โซเซียมมีเดียในการหนีความรู้สึกไม่ดีต่างๆ	32.2	31.7	34.7	24.1	32.3	48.7	53.1	47.9	27.4	49.6

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=2387)	(n=2371)	(n=1993)	(n=1647)	(n=8398)	(n=3350)	(n=3489)	(n=3716)	(n=1559)	(n=12114)
มีความขัดแย้งกับพ่อแม่หรือพี่น้อง อย่างรุนแรง เนื่องจากการเล่นโซเชียล มีเดีย	9.4	9.1	9.2	12.4	9.4	10.2	11.0	7.1	8.1	9.5
สัดส่วนผู้ตอบว่า "เคย" หนึ่งข้อขึ้นไป (อาจมีปัญหารื่องการติโซเชียล มีเดีย)	53.6	50.8	51.9	49.0	52.0	66.8	70.7	66.1	42.1	67.4

หมวด N เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์

เนื่องจากคำถามในส่วนนี้เป็นคำถามที่ละเอียดอ่อน ทางคณะผู้วิจัยจึงมีคำถามชี้แจงและสอบถามความประสงค์ในการตอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งก่อน ซึ่งมีผู้แบบสอบถามเพียง 7131 คน จากทั้งหมด 23,659 คนที่แจ้งความประสงค์จะตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ แบ่งเป็นนักเรียนหญิงร้อยละ 64.6 ซึ่งมากกว่าสัดส่วนนักเรียนหญิงในผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเล็กน้อย

นักเรียนชายร้อยละ 38.9 และนักเรียนหญิงร้อยละ 46.4 เคยประสบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์อย่างน้อย 1 อย่าง พฤติกรรมการทำร้ายเด็กที่พบได้มากที่สุดได้แก่การทำร้ายด้วยวาจา (ร้อยละ 14.9 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 20.3 ในนักเรียนหญิง) พฤติกรรมการทอดทิ้งเด็กที่พบได้มากที่สุดได้แก่การทอดทิ้งทางอารมณ์ (ร้อยละ 14.1 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 20.9 ในนักเรียนหญิง) ปัญหาครอบครัวที่พบได้มากที่สุดในนักเรียนชายได้แก่การมีคนในครัวเรือนมีปัญหาการใช้สารเสพติด (ร้อยละ 14.5) ส่วนปัญหาที่พบได้มากที่สุดในนักเรียนหญิงได้แก่ปัญหาครอบครัวแตกแยก (ร้อยละ 16.3)

ตารางที่ N.1 การประสบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในวัยเด็ก (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก เฉพาะผู้ที่แจ้งความประสงค์จะตอบคำถามในหมวดนี้)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
	(n=771)	(n=632)	(n=592)	(n=516)	(n=2511)	(n=1412)	(n=1279)	(n=1435)	(n=459)	(n=4585)
พฤติกรรมการทำร้ายเด็ก (3 ข้อ)										
การทำร้ายด้วยวาจา 1. พ่อแม่ พ่อแม่บุญธรรม หรือผู้ใหญ่คนอื่นๆ ในบ้านของคุณ สบถเหยียดหยาม ตูณก ทำให้คุณรู้สึกอับอาย หรือทำให้คุณรู้สึกกลัวว่าจะโดนทำร้าย บ่อยๆ หรือบ่อยมาก	10.9	18.9	15.5	19.4	14.9	22.8	21.0	16.2	26.0	20.3
การทำร้ายร่างกาย 2. พ่อแม่ พ่อแม่บุญธรรม หรือผู้ใหญ่คนอื่นๆ ในบ้านของคุณ ผลักจับอย่างรุนแรง กระชาก ตบ หรือเขวี้ยงบางสิ่งบางอย่างใส่คุณ หรือตีคุณแรงมากจนเป็นรอยหรือได้รับบาดเจ็บ บ่อยๆ หรือบ่อยมาก	8.0	9.7	7.0	10.5	8.5	8.4	6.8	5.8	13.4	7.2
การคุกคามทางเพศ 3. มีผู้ใหญ่หรือคนที่อายุมากกว่าคุณอย่างน้อย 5 ปี เคยสัมผัสหรือลูบไล้ร่างกายคุณในลักษณะทางเพศ หรือพยายามกระทำชำเราหรือทำอนาจารคุณ	6.0	9.0	8.0	10.1	7.6	3.6	7.7	7.0	11.0	6.1
การทอดทิ้ง (2 ข้อ)										
การทอดทิ้งทางอารมณ์	13.6	14.2	14.6	15.6	14.1	25.0	22.1	14.3	25.1	20.9

4. คุณรู้สึกว่าคุณในครอบครัวคุณไม่มีใครรักคุณ หรือไม่มีใครคิดว่าคุณเป็นคนสำคัญหรือพิเศษ หรือรู้สึกว่าคุณสมาชิกในครอบครัวคุณไม่ค่อยระวังดูแลกันและกัน ไม่สนิทกัน หรือไม่ช่วยเหลือกันและกัน บ่อยๆ หรือบ่อยมาก										
การทอดทิ้งทางกาย 5. คุณรู้สึกว่ามิช้าวไม่พอกิน ต้องใส่เสื้อผ้าสกปรก หรือไม่มีใครปกป้องคุณ หรือเหมือนว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองของคุณไม่ได้ดูแลคุณ เช่น พาคุณไปพบแพทย์เมื่อจำเป็น บ่อยๆ หรือบ่อยมาก	4.8	8.4	4.8	11.4	6.3	3.1	2.2	3.5	10.9	3.1
ครอบครัวมีปัญหา (5 ข้อ)										
ครอบครัวแตกแยก 6. คุณไม่ได้อยู่กับพ่อหรือแม่ผู้ให้กำเนิดคุณเนื่องจากการหย่าร้าง การทอดทิ้ง หรือเหตุผลอื่น	12.8	13.7	12.9	18.3	13.4	16.8	17.7	13.8	18.8	16.3
พบเห็นความรุนแรงในครัวเรือน 7. พ่อแม่หรือผู้ปกครองของคุณถูก ผลัก กระทบ ตบ หรือเขวี้ยงบางสิ่งบางอย่างใส่ หรือถูกเตะ กัด ตบตี ด้วยกำปั้นหรือของแข็ง ถูกทุบตีซ้ำๆ เป็นเวลาอย่างน้อย 2-3 นาที หรือ ถูกขู่ด้วยมีดหรือปืน บ่อยๆ หรือบ่อยมาก	7.2	6.3	5.8	10.2	6.8	4.4	3.6	3.2	12.6	3.9

การอยู่กับผู้มีปัญหาการใช้สารเสพติด 8. คุณเคยอาศัยอยู่กับผู้ที่มีปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์หรือเป็นโรคติดสุรา หรือใช้ยาเสพติด	12.0	17.5	14.6	13.7	14.5	12.6	14.3	11.2	21.0	12.9
การอยู่กับผู้มีอาการป่วยทางจิต 9. มีสมาชิกในครอบครัวมีอาการซึมเศร้าหรืออาการป่วยทางจิต หรือพยายามฆ่าตัวตาย	6.4	9.6	9.0	10.6	8.1	6.9	5.9	6.6	16.0	6.6
สมาชิกในครัวเรือนเป็นผู้ต้องขัง 10. มีสมาชิกในครอบครัวกลายเป็นผู้ต้องขัง	6.7	10.0	7.5	15.7	8.4	4.0	5.2	5.4	11.8	4.9
ประสบเหตุในข้อ 1-10 อย่างน้อย 1 เรื่อง	35.3	42.1	40.9	39.3	38.9	49.3	49.8	38.8	51.7	46.4

บทที่ 4

เปรียบเทียบผลการศึกษา การสำรวจในปีการศึกษา 2550 2552 2558 2561 และ 2563

4.1 ความชุกของการติ่มสุรา

ความชุกของการติ่มสุราของนักเรียนในปีการศึกษา 2563 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561 พบว่า:

นักเรียนชาย มีอัตราการติ่มสุราในชีวิตลดลง อัตราการติ่มใน 12 เดือนที่ผ่านมาลดลง อัตราการติ่มใน 30 วันลดลง อัตราการติ่มหนัก (5 หน่วยต่อครั้งหรือมากกว่า) ใน 30 วันลดลง และอัตราการติ่มจนเมาใน 30 วันลดลง

นักเรียนหญิง มีอัตราการติ่มสุราในชีวิตลดลง อัตราการติ่มใน 12 เดือนที่ผ่านมาลดลง อัตราการติ่มใน 30 วันลดลง และอัตราการติ่มหนัก (5 หน่วยต่อครั้งหรือมากกว่า) ใน 30 วันลดลง และอัตราการติ่มจนเมาใน 30 วันลดลง

รายละเอียดข้อมูล รวมถึงการเปรียบเทียบความชุกดังกล่าวกับผลการสำรวจในปี 2550 2552 2558 และ 2561 ตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 อัตราความชุกของการติ่มสุราในนักเรียนชายและหญิง ปีการศึกษา 2550 2552 2558 2561 และ 2563 (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

แบบแผนการติ่ม	เพศ	ปี 2550	ปี 2552	ปี 2558	ปี 2561	ปี 2563
การติ่มในชีวิต	ชาย	27.4	39.3	38.0	31.5	25.4
	หญิง	16.5	26.6	34.7	31.6	28.4
การติ่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา	ชาย	22.6	36.1	27.5	22.7	19.9
	หญิง	13.1	23.2	24.1	23.0	23.2
การติ่มใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	17.2	31.8	19.3	14.8	10.8
	หญิง	9.0	18.2	16.2	13.2	12.2
การติ่มหนัก (ติ่ม \geq 5 หน่วย/ครั้ง) ใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	8.2	10.5	9.6	7.7	5.9
	หญิง	3.3	3.5	6.8	7.1	6.2
การติ่มจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	15.2	19.2	10.2	12.3	4.8
	หญิง	6.2	8.7	8.4	11.7	5.5

หมายเหตุ ข้อมูลปี 2563 เป็น conservative estimate (นักเรียนที่ไม่ตอบ ถือว่าไม่เคยมีพฤติกรรม)

4.2 ความชุกของการสูบบุหรี่

ความชุกของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในปีการศึกษา 2563 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2561 พบว่า:

ในส่วนของการสูบบุหรี่ทั่วไป นักเรียนชายมีความชุกการสูบบุหรี่ในชีวิต ความชุกการสูบบุหรี่ใน 12 เดือน ความชุกการสูบบุหรี่ใน 30 วัน และความชุกการสูบบุหรี่ใน 1 สัปดาห์ ทั้งหมดลดลง นักเรียนหญิง ความชุกการสูบบุหรี่ในชีวิต ความชุกการสูบบุหรี่ใน 12 เดือน ความชุกการสูบบุหรี่ใน 30 วัน และความชุกการสูบบุหรี่ใน 1 สัปดาห์ ทั้งหมดลดลง

ในส่วนของการสูบบุหรี่ไฟฟ้า นักเรียนชายมีความชุกการสูบบุหรี่ในชีวิต ความชุกการสูบบุหรี่ใน 12 เดือน ความชุกการสูบบุหรี่ใน 30 วัน ลดลงเล็กน้อย และความชุกการสูบบุหรี่ใน 1 สัปดาห์ เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนนักเรียนหญิง ความชุกการสูบบุหรี่ในชีวิต ความชุกการสูบบุหรี่ใน 12 เดือน ความชุกการสูบบุหรี่ใน 30 วัน และความชุกการสูบบุหรี่ใน 1 สัปดาห์ ทั้งหมดนั้นเท่าเดิมหรือลดลงเล็กน้อย

รายละเอียดข้อมูล รวมถึงการเปรียบเทียบความชุกดังกล่าวกับผลการสำรวจในปี 2550 2552 2558 และ 2561 ตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ความชุกของการสูบบุหรี่ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 2561 และ 2563 (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

การสูบบุหรี่	เพศ	ปี 2550	ปี 2552	ปี 2558	ปี 2561	ปี 2563
การสูบบุหรี่ทั่วไป (บุหรี่ยีการ์เรต)						
ตลอดชีวิตที่ผ่านมาเคยสูบบุหรี่จนหมดมวน	ชาย	18.5	24.6	25.4	19.9	15.0
	หญิง	5.0	5.9	7.2	7.3	5.4
สูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา	ชาย	16.2	20.6	16.1	11.9	8.7
	หญิง	4.4	4.6	3.9	4.0	2.9
สูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	9.9	10.4	11.7	8.3	6.1
	หญิง	2.5	1.7	2.3	2.2	1.9
สูบบุหรี่ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ชาย	7.6	9.5	9.2	6.6	5.0
	หญิง	1.1	1.0	1.5	1.3	1.1
การสูบบุหรี่ไฟฟ้า						
ตลอดชีวิตที่ผ่านมาเคยสูบบุหรี่ไฟฟ้า	ชาย	-	-	-	18.4	17.7
	หญิง	-	-	-	8.1	8.1
สูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 12 เดือนที่ผ่านมา	ชาย	-	-	-	11.1	9.5
	หญิง	-	-	-	3.7	3.3
สูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	-	-	-	6.1	6.0
	หญิง	-	-	-	1.7	1.8
สูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ชาย	-	-	-	3.8	4.2
	หญิง	-	-	-	1.0	1.1

หมายเหตุ ข้อมูลปี 2563 เป็น conservative estimate (นักเรียนที่ไม่ตอบ ถือว่าไม่เคยมีพฤติกรรม)

4.3 ความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน

ความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนใน 12 เดือนก่อนการสำรวจ พบว่า ความชุกของพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ใช้ยาผิดแผน มีเพศสัมพันธ์แต่ไม่ป้องกัน ประวัติอาการซึมเศร้า การคิดฆ่าตัวตาย เพิ่มขึ้นทั้งในเพศชายและหญิง เมื่อเทียบกับข้อมูลการสำรวจปี 2561 และที่น่าสังเกตคือความชุกของการติดเกมเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก (8 เท่าในนักเรียนชาย และ 2 เท่าในนักเรียนหญิง) ส่วนความชุกของพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ต้มแล้วขับ มีเพศสัมพันธ์ ตั้งครรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรภ์ การเล่นการพนัน ลดลงทั้งในเพศชายและหญิงเมื่อเทียบกับข้อมูลการสำรวจปี 2561 รายละเอียดของข้อมูลและการเปรียบเทียบกับการสำรวจ 4 ครั้งก่อนหน้า ตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนใน 12 เดือนก่อนการสำรวจ (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

พฤติกรรมเสี่ยง	เพศ	ปี 2550	ปี 2552	ปี 2558	ปี 2561	ปี 2563
ใช้สารเสพติด ^a	ชาย	6.8	8.1	3.5	4.6	5.0
	หญิง	1.3	1.4	1.3	1.5	2.3
ใช้ยาผิดแผน ^b	ชาย	6.8	5.7	11.4	6.5	9.0
	หญิง	6.1	4.6	10.8	6.5	8.3
ทะเลาะวิวาท ชกต่อย ตบตี	ชาย	36.1	37.6	19.6	15.0	11.2
	หญิง	15.7	14.4	8.3	6.9	4.6
ต้มแล้วขับซึ่รถยนต์ รถจักรยานยนต์	ชาย	15.8	20.8	15.3	16.6	13.3
	หญิง	6.0	7.9	9.9	11.5	9.6
เคยมีเพศสัมพันธ์	ชาย	13.0	17.1	17.0	13.0	7.8
	หญิง	5.5	8.0	10.4	10.2	4.3
มีเพศสัมพันธ์แต่ไม่ป้องกัน ^c	ชาย	20.0	18.7	19.3	14.8	23.5
	หญิง	23.4	22.1	14.2	12.3	13.9
เคยตั้งครรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรภ์ ^c	ชาย	18.5	9.1	12.8	7.4	3.6
	หญิง	11.7	6.4	8.8	5.8	4.3
เคยมีอาการซึมเศร้า	ชาย	12.4	14.8	11.2	10.8	14.2
	หญิง	12.9	16.0	13.1	14.0	25.4
เคยคิดฆ่าตัวตาย	ชาย	4.4	4.2	4.2	4.2	5.5
	หญิง	5.1	5.4	5.6	6.3	13.9
เคยเล่นการพนันในช่วง 12 เดือน	ชาย	-	-	16.7	7.3	6.1
	หญิง	-	-	8.8	4.2	4.0
ติดเกม ^d	ชาย	-	-	3.5	4.3	34.2
	หญิง	-	-	4.7	7.8	16.1

- a. ยาเสพติดที่สอบถามในปี 2563 ได้แก่ ยาโปร ยาสิน ป๊อปเปอร์ ไบกระท่อม น้ำต้มไบกระท่อมผสมสารอื่น กัญชา ฝิ่น ยาอี/ยาเลิฟ ยาเค ผงขาว/เฮโรอีน สารระเหย ยาบ้า ไอซ์
- b. ใช้ยาแก้ปวด/แก้แพ้/แก้ไอ แบบผิดแผน หรือไม่ได้ใช้เป็นยารักษาโรค
- c. ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์

d. นิยามของปี 2563 รวมเฉพาะนักเรียนที่เคยเล่นเกม และได้ GAST score \geq 16 คะแนน

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

โครงการวิจัยการเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ครั้งที่ 5 ปีการศึกษา 2563 มีวัตถุประสงค์เพื่อเฝ้าระวังแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ การประสบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในวัยเด็ก และผลกระทบจากพฤติกรรมดังกล่าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจแบบตัดขวาง (cross-sectional study) โดยใช้แบบสอบถามแบบตนเอง (self-administered questionnaire) ในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3 5 และประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ในโรงเรียน 113 แห่งทั่วประเทศ มีนักเรียนตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 24143 คน โดยร้อยละ 98 ให้ข้อมูลครบถ้วนตามเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากนักเรียนทั้งสิ้น 23,659 คน โดยมีรายละเอียดของข้อมูลตามที่ได้กล่าวไว้ในรายงานนี้ข้างต้นในบทที่ 3 และความชุกของพฤติกรรมต่างๆ เปรียบเทียบกับการสำรวจครั้งที่ 1-4 รายละเอียดตามเนื้อหาบทที่ 4

ในส่วนของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีประเด็นสรุปและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

การวิจัยนี้ได้เพิ่มคำถามในส่วนของเพศวิถีที่หลากหลายมากกว่าการสำรวจครั้งก่อนหน้า มีตัวเลือก "เพศทางเลือก" และ "ไม่แน่ใจ" เพิ่มเติม เพื่อให้อาสาสมัครสามารถระบุเพศวิถีว่าเป็นเพศอื่นนอกเหนือจากชายและหญิง (non-binary) รวมถึงระบุว่าตนอยู่ในช่วงสงสัยในเพศตนเอง (questioning) ผู้สนใจสามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลนี้เพิ่มเติมเพื่อสำรวจความเหลื่อมล้ำของสุขภาพนักเรียนเพศวิถีต่างๆ ได้ต่อไป นอกจากนี้ การสำรวจครั้งนี้ยังมีการรายงานเรื่องแนวโน้มการต้องออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.6/ปวช.3) การเล่นเกม/การออกกำลังกาย และระยะเวลาการนอนในช่วงกลางคืนเพิ่มเติม เนื่องจากประเทศไทยยังมีปัญหาเรื่องการ drop-out ออกจากโรงเรียน และมีสมมติฐานว่าการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีจะทำให้เด็กวัยรุ่นออกกำลังกายหรือมีเวลานอนน้อยลง ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเฝ้าระวังประเด็นปัญหาดังกล่าวในระยะยาวต่อไป

5.2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และใช้สารเสพติด

การสูบบุหรี่ทั้งบุหรี่ทั่วไป (บุหรี่ยิกเก็ต) และบุหรี่ไฟฟ้า มีความชุกใกล้เคียงหรือลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2561 ทั้งในนักเรียนชายและนักเรียนหญิง อย่างไรก็ตาม ในส่วนของบุหรี่ไฟฟ้านักเรียนจำนวนหนึ่ง (ประมาณร้อยละ 25-50) ที่ไม่ได้ให้รายละเอียดเรื่องความถี่ในการสูบ และระดับของการสูบ และเนื่องจากรายงานนี้แยกจำนวนผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามออกมาต่างหาก และการเปรียบเทียบความชุกของพฤติกรรมทำโดยเป็น conservative estimate อนุมานว่าผู้ที่ไม่ตอบไม่มีพฤติกรรม ดังกล่าวตัวเลขในรายงานนี้อาจต่ำกว่าความเป็นจริงได้ เนื่องจากในช่วงที่ทำการสำรวจนี้บุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นสิ่งของผิดกฎหมาย ข้อมูลที่อาสาสมัครรายงานจึงอาจได้รับผลกระทบจาก social desirability bias

การดื่มสุรา มีความชุกต่ำกว่าปี 2561 อย่างชัดเจน ทั้งในนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ซึ่งอาจเป็นบริบทเฉพาะของช่วงปลายปี 2563-ต้นปี 2564 ที่ทำการสำรวจ เนื่องจากเป็นช่วงของการระบาดระลอก 2-3 ของโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีมาตรการ lockdown และเว้นระยะห่างทางสังคมค่อนข้างเข้มงวด การดื่มในสังคมไทยเป็นการดื่มในบริบทของการเข้าสังคม ดังนั้นผู้อ่านจึงควรพิจารณาผลการสำรวจในครั้งนี้ตามบริบทเฉพาะของช่วงเวลาดังกล่าว

พฤติกรรมการใช้สารเสพติดในการเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2561 แต่ยังคงใกล้เคียงกับของปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างดังกล่าวเป็นความแตกต่างของความชุกในการรายงานการใช้ยาเสพติดในประเภทที่กำหนดไว้ทุกชนิดรวมกัน ซึ่งรายชื่อสารเสพติดนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้อีกในอนาคต ผู้อ่านที่

นำเอาข้อมูลในการวิจัยนี้ไปเปรียบเทียบกับปีอื่นๆ จึงควรพิจารณาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงรายชื่อยาเสพติดและบริบทของการใช้สารเสพติดดังกล่าวด้วย

5.3 พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ความปลอดภัยและความรุนแรง

พฤติกรรมการใช้ความรุนแรง การตีแล้วขับ การมีเพศสัมพันธ์ในการสำรวจปี 2563 ต่ำกว่าปี 2561 ในขณะที่ความชุกของอาการซึมเศร้าและการคิดฆ่าตัวตายในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจนั้นสูงกว่าปี 2561 ซึ่งอาจเป็นผลจากปัจจัยเชิงบริบทที่สืบเนื่องจากมาตรการป้องกันและควบคุมโรคโควิด-19 ในส่วนของการเว้นระยะทางสังคมและลดปฏิสัมพันธ์ในสังคมเช่นกัน ผู้อ่านจึงควรใช้วิจารณญาณในการพิจารณาผลการวิจัยในส่วนนี้เช่นเดียวกับในส่วนอื่น

5.4 การเล่นเกมพนัน เล่นเกม และเล่นโซเชียลมีเดีย

งานวิจัยนี้มีการสำรวจข้อมูลการพนันและการเล่นเกมเช่นเดียวกับการวิจัยก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตาม การสำรวจในครั้งนี้มีการนำเอาแบบคัดกรองการติดโซเชียลมีเดียมาใช้เป็นครั้งแรก โดยแปลมาจากแบบทดสอบการติดโซเชียลมีเดีย 9 ข้อ (9-items Social Media Disorder Scale) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่เคยมีผู้นำไปใช้หลังจากทดสอบความถูกต้องในงานวิจัยก่อนหน้านี้แล้ว รวมถึงมีการพัฒนาข้อคำถามเรื่องประวัติการประสบเหตุ cyber-bullying จากผลการวิจัยก่อนหน้านี้ด้วย ซึ่งผลการสำรวจในครั้งนี้น่าจะช่วยให้ข้อมูลพื้นฐานในเรื่องการติดโซเชียลมีเดียและ cyber-bullying อันเป็น emerging issues และให้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการเฝ้าระวังสถานการณ์ดังกล่าวต่อไปได้

อย่างไรก็ดี แพลตฟอร์ม (platform) ของโซเชียลมีเดียมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีผู้ประกอบการรายใหม่เกิดขึ้น และมีผู้ประกอบการที่เลิกกิจการหรือมีการควบรวมบริษัท (ทำ merger & acquisition) การสำรวจในอนาคตจึงควรพิจารณาและแก้ไขรายชื่อของแอปหรือเว็บไซต์ของโซเชียลมีเดีย รวมถึงปรับเนื้อหาของแบบสอบถามให้เข้ากับบริบทของการสำรวจนั้นๆ ด้วย

5.5 เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์

การสำรวจนี้มีคำถามในเรื่องของเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในวัยเด็ก (Adverse Childhood Experiences หรือ ACEs) ซึ่งเป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางวิชาการและสวัสดิการสังคม-การพัฒนามนุษย์ อย่างไรก็ตาม คำถามในส่วนดังกล่าวมีความละเอียดอ่อน ผู้วิจัยจึงมีหน้าอากรมภทในแบบสอบถามก่อนที่จะเข้าถึงตัวคำถาม และมีตัวเลือกให้อาสาสมัครสามารถปฏิเสธการตอบคำถามในส่วนสุดท้ายนี้ได้ (opt-out) การสำรวจดังกล่าวให้ข้อมูลพื้นฐานในการเฝ้าระวังสถานการณ์ หากแต่มีอาสาสมัครแจ้งความประสงค์ในการตอบแบบสอบถามส่วนดังกล่าวแค่ร้อยละ 30 (ร้อยละ 25 ของนักเรียนชาย และร้อยละ 34 ของนักเรียนหญิง) ซึ่งถือว่าเป็นอัตราการปฏิเสธการตอบคำถามที่ค่อนข้างสูงและอาจไม่ได้เป็นตัวแทนของอาสาสมัครทั้งหมดในการสำรวจดังกล่าว ผู้อ่านควรใช้วิจารณญาณเพิ่มเติมในการพิจารณาผลการสำรวจในส่วนนี้

บรรณานุกรม

- Assanangkornchai, S., McNeil, E. B., Tantirangsee, N., Kittirattanapaiboon, P., & Thai National Mental Health Survey Team. (2016). Gambling disorders, gambling type preferences, and psychiatric comorbidity among the Thai general population: Results of the 2013 National Mental Health Survey. *Journal of Behavioral Addictions, 5*(3), 410–418. PubMed. <https://doi.org/10.1556/2006.5.2016.066>
- Crews, F. T., Vetreno, R. P., Broadwater, M. A., & Robinson, D. L. (2016). Adolescent Alcohol Exposure Persistently Impacts Adult Neurobiology and Behavior. *Pharmacological Reviews, 68*(4), 1074–1109. PMC. <https://doi.org/10.1124/pr.115.012138>
- Department of Mental Health. (2015). *9-Items Depression Screening Tool*. <http://www.prdmh.com/%E0%B9%81%E0%B8%9A%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B8%8B%E0%B8%B6%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B9%89%E0%B8%B2-9-%E0%B8%84%E0%B8%B3%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%A1-9q.html>
- Edwards, A. C., Heron, J., Dick, D. M., Hickman, M., Lewis, G., Macleod, J., & Kendler, K. S. (2014). Adolescent Alcohol Use Is Positively Associated With Later Depression in a Population-Based U.K. Cohort. *J Stud Alcohol Drugs, 75*(5), 758–765. PMC.
- Johnston, L. D., O'Malley, P. M., Bachman, J. G., Schulenberg, J. E., & Miech, R. A. (2014). *Monitoring the Future national survey results on drug use, 1975–2013: Volume 2, College students and adults ages 19–55*. Institute for Social Research, The University of Michigan.
- Khumsri, J., Yingyeun, R., Manwong, M., Hanprathet, N., & Phanasathit, M. (2015). Prevalence of Facebook Addiction and Related Factors Among Thai High School Students. *Journal of the Medical Association of Thailand = Chotmaihet Thangphaet, 98 Suppl 3*, S51-60.
- Marshall, E. J. (2014). Adolescent Alcohol Use: Risks and Consequences. *Alcohol and Alcoholism, 49*(2), 160–164. <https://doi.org/10.1093/alcalc/agt180>
- National Council on Problem Gambling. (2014). *Screening Tools*. <https://www.ncpgambling.org/help-treatment/screening-tools/>
- Ojanen, T. T., Boonmongkon, P., Samakkeekarom, R., Samoh, N., Cholratana, M., & Guadamuz, T. E. (2015). Connections between online harassment and offline violence among youth in Central Thailand. *Child Abuse & Neglect, 44*, 159–169. PubMed. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.04.001>
- Patrick, M. E., & Schulenberg, J. E. (2014). Prevalence and Predictors of Adolescent Alcohol Use and Binge Drinking in the United States. *Alcohol Res Cur Rev, 35*(2), 193–200. PMC.
- Rahman, A. S., Balodis, I. M., Pilver, C. E., Leeman, R. F., Hoff, R. A., Steinberg, M. A., Rugle, L., Krishnan-Sarin, S., & Potenza, M. N. (2014). Adolescent alcohol-drinking frequency and problem-gambling severity: Adolescent perceptions regarding problem-gambling prevention and parental/adult behaviors and attitudes. *Substance Abuse, 35*(4), 426–434. PubMed. <https://doi.org/10.1080/08897077.2014.951754>

- Rungmueanporn, L., Buathong, N., Chandarasiri, P., & Wittayasai, W. (2019). Development of the Adverse Childhood Experiences (ACE) Questionnaire Thai version. *Chula Med Bull*, 1(3), 251–260.
- Sciolla, A. F., Wilkes, M. S., & Griffin, E. J. (2019). Adverse Childhood Experiences in Medical Students: Implications for Wellness. *Academic Psychiatry*, 43(4), 369–374. <https://doi.org/10.1007/s40596-019-01047-5>
- University of Washington. (2020). *Patient Health Questionnaire-2 (PHQ-2)*. <https://www.hiv.uw.edu/page/mental-health-screening/phq-2>
- van den Eijnden, R. J. J. M., Lemmens, J. S., & Valkenburg, P. M. (2016). The Social Media Disorder Scale. *Computers in Human Behavior*, 61, 478–487. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.03.038>
- Weinberger, A. H., Franco, C. A., Hoff, R. A., Pilver, C. E., Steinberg, M. A., Rugle, L., Wampler, J., Cavallo, D. A., Krishnan-Sarin, S., & Potenza, M. N. (2015). Gambling behaviors and attitudes in adolescent high-school students: Relationships with problem-gambling severity and smoking status. *Journal of Psychiatric Research*, 65, 131–138. PubMed. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2015.04.006>
- สาวิตรี อัจฉนวงศ์กรชัย, ดาริกา ไสงาม, วลัยลักษณ์ จิตพิบูลย์, พวงรัตน์ จินพล, อังคณา ชินเดช, ศยามล เจริญรัตน์, สุชาติ ภัยหลีกลี่, & กนิษฐา ไทยกล้า. (2562). การเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ครั้งที่ 4 ปีการศึกษา 2561. <http://cas.or.th/cas/wp-content/uploads/2019/07/84.%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%9E%E0%B8%A4%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%83%E0%B8%8A%E0%B9%89%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%A3%E0%B8%B2-%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%B9%E0%B8%9A-%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%9E%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99-st-report.pdf>